

• SAVAITBIŠ LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienuose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

• LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must
be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS 29 D. SPALIŲ (OCTOBER) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

No. 44

ŠVENTO TĖVO LAISKAS AMERIKOS LIETUVIAMS KATALIKAMS.

APASTALIŠKAS DELEGATAS
AMERIKOS SUV. VALSTIJOSE

1811 Biltmore Str.
Washington, D. C.
Oct. 6th, 1914.

Jo Malonybei J. E. Quigley, D. D.
Čičagos Antvyskupini,
Chicago, Ill.

JOSU MALONYBĖ:

Kardinolas sekretorius, Jo Eminencija Kardinolas Ferrata, atsiuntė man telegramą, duodančią žinoti, jog Lietuvos Katalikų Federacija suvienuose Valstijose, laikiusi savo metinį Kongresą Čičagoje, nusiuntė Sv. Tėvui per kun. F. B. Serafiną, kongreso pirmininką, išreiškimą jausmų prisirišimo ir paklusnumo Jo Šventenybei.

Sv. Tėvas brangina tą prisirišimą ir įsakė man padėkoti Lietuviams Jo vardu. Aš gi kreipiuosi į Jus, prašydamas perduoti jiems tą žinią, nes aš manau, kad tas kongresas buvo laikytas su Jūsų žinia ir patvirtinimu.

Liektu su pagarba ir geriausiais linkėjimais

Jūsų Kristiūje

JONAS BONZANO

Melitane'o Antvyskupas,
Apastališkas Delegatas

AUKOKIME VIENOS

DIENOS UŽDARBĮ

Tarp daugel kitų gerų nutarimų Čičagos politiškas seimas padarė vieną, ypatingai svarbų ir brangų nutarimą — raginti brolius ir seseris, kad paaukautų vienos dienos uždarbį dabartiniam Lietuvos reikalams. Tuos reikalus visi mes gerai žinome ir iš laikraščių, ir iš gaunamų laiškų. Juk tokio vargingo padėjimo, kokiame Lietuva dabar atsidurė, nei mūsų seneliai — žilgalviai nebeatsimena.

Minėtą seimo nutarimą Tautos Fondo valdyba ir paveda domai ir širdžiai visų brolių lietuviečių amerikiečių. Mes nesikreipiame į tuos nelaiminguosius, kurie per savo silpnę nebeteko žmogiškų jausmų, kurie paskendo nuoduose su visomis savo dvasios ir kūno pajėgomis ir su visais savo centais; mes nesaukiame tų, kurie užkūpti sunkių bedarbės laikų, netekę darbo, yra sunkumu kitiems, arba jeigu ir turi kiek uždirbtų seniau pinigų, tai turi apskaityti kiekvieną centą, kad kartais patiems badas ir akis nepažvelgtų; mes tik atsielpiame į tuos, kurie dirba ir uždirba ne tik savo maistui, drabužiui, butui, — bet dar šiek tiek ir savo malonumams; mes šaukiame, prašydami Lietuvai pagalbos, į tuos žmones, kurių širdyse neišgeso meilė Tėvynės, meilė savo broliui ir seseriai, tenai vargstančių — lai tie visi sudeda tėvynei sušelpiti vienos dienos uždarbį.

Tokių lietuviečių, kurie galėtų skirti vienos dienos uždarbį Tėvynės reikalams, yra Amerikoje mažiausiai šimtas tūkstančių. Kokia didelė suma inplauktų į "Tautos Fondą", jeigu visi tie 100,000 žmonių paaukautų vienos dienos uždarbį? Nemanykite, kad negalimas būtų daiktas sujunginti visą tą šimtą tūkstančių žmonių prie to praklausaus darbo. Tik reikia sukrusti visiems geros

valios ir gero supratimo žmonėms — aiškinti šią reikalą prie kiekvienos progos: ir po namus, ir draugijų susirinkimuose, ir viešose vakaruose. Dar turime beveik mėnesį laiko. Pajudinkime visus gyvuosius lietuvius, kad "Lietuvių Dieną" 26 lapkričio sunektų visi vakare vienos dienos uždarbį į sale, kur bus svarstomi Tėvynės reikalai ir renkamos aukos.

Ta diena bus mūsų tautos kvotimais. Tą dieną pasirodys, ar daug jau yra susipratusių mūsų brolių ir seserų. Kuodidesnis skaičius lietuviečių paaukos tą dieną vienos dienos uždarbį, tuo didesnį mes parodysime susipratimą ir vienybę.

Jeigu tas visų mūsų pasiutengimas atneš gražius vaisius — tai ir mūsų širdys pripildys džiaugsmu ir savo galybės pajautimu — ir sveikintuosius mus labiau gerbi.

Tad sukrusime visi į svarbų tautos darbą; aukokime vienos dienos uždarbį: aukokime bizieriai, aukokime daktarai, advokatai, kunigai, aukokime kitų visų profesijų žmonės, aukokime broliai ir seseris darbininkai, aukokime visi lietuviai.

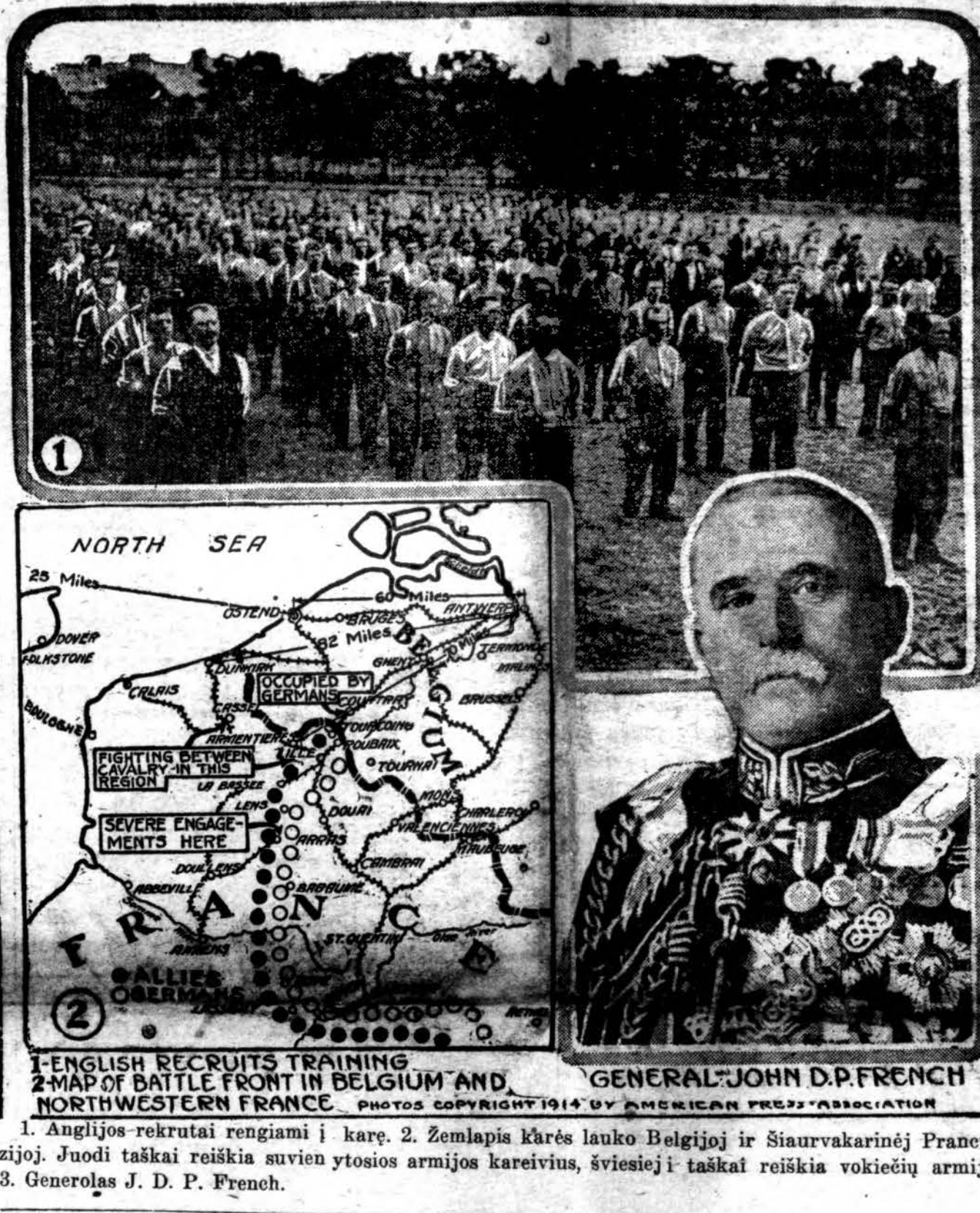
Lietuva laukia iš mūsų pagalbos!

Tautos Fondo Valdyba.

PASIRŪPINKIME, KAD
PRIEŠ LIETUVIŲ DIENĄ—
26 LAPKRIČIO — VIŠOSE
MŪSŲ KOLONIJOSE BŪTŲ
IŠRINKTI VIETINIAI "TAU
TOS FONDO" KOMITETAI

IŠ KARĖS.

Kruvini mūšiai Lenkijoje.
Rusų kariuomenė užėmė miestus Lowicz, Skierniewice ir Ra-

1. Anglijos rekrutai rengiami į karę. 2. Žemėlapis karės lauko Belgijoje ir Šiaurvakarinėje Prancūzijoje. Juodi taškai reiškia suvienytosios armijos kareivius, šviesieji — taškai reiškia vokiečių armiją. 3. Generolas J. D. P. French.

va. Mūšiai ties tais miestais buvo labai smarkūs ir kruvini. Eina susirėmimai ties Radom ir Deblinu. Vokiečiai ir austrijiečiai sumušti ir bėga.

Svarbiausius mūšis atsitiko Raszynų Sekocino miškuose. Čia vokiečiai buvo gerai apsisistipinę ir manė ilgai laikytis. Rusų kareiviai ugniniais šūviais padegė mišką ir vokiečiai turėjo iš ten bėgti. Bėgantieji vokiečiai kareiviai papulė tiesiog ant rusų durtuvų ir pasidarė baisiausios skerdynės. Kariauta durtuvais. Nelaisvių visai mažai paimta. Apskaito kad mūšyje ties Varšuva žuvo 100,000 užmuštais.

60,000 vokiečių žuvo ties Deblinu. Mūšis ties Deblinu tęsėsi ant 26 mylių pločio. Vokiečiai ir austrijiečiai kovojo narsiai, tačiau nustojo 60,000 užmuštais turėjo pasitraukti. Dabar atėjus pagalbai, vokiečiai išnaujo susirėmę su rusais.

Vokiečiai sumušti Belgijoje. Londono laikraštis "Daily Mail" gavo iš Rotterdamo žinių, kad prancūzai, anglai ir belgai nors ir pamažu visgi stumia vokiečius atgal. Miestas Roolers keturius sykius buvo pakliuvęs tai į vieną, tai į kitą rankas.

Iš Oosburgo pranešama, kad anglai bombarduoja Ostendos priemiestį užimtą vokiečių. Spėjama, kad vokiečiai negalės ilgai užsilaikyti Belgijoje.

Vokiečiai perėjo upę Yser. Neįspasakytai smarkūs mūšiai

eina ties Nieuporto ir upės Lyso. Prancūzai oficialiai paskelbė, kad vokiečiai perėjo upę Yser.

Varšuva bombarduojama iš oro. Reutero telegramas praneša, kad vokiečiai atakuoja Varšuvą iš orlaivių. Vieną dieną buvo užmušta 44 ypatos, tame skaičiuje buvo tiksliai devyni kareiviai. Ligšiol vokiečiai manė, kad Varšuva sušiks juos su džiaugsmu ir delto nebombardavo jos ir oro. Dabar gi su inirtumu užprole ant Lenkijos sostinės.

500,000 vokiečių be darbo. Šveicarijos mieste Berno gauta žinių, kad Vokietijai gresia bedarbė. Priskaitoma, kad šiuo laiku randasi Vokietijos miestuose daugiau 50,000 bedarbių.

Berline ant kiekvieno darbo ateina po 3 ar 4 darbininkus. Toks pats padėjimas Frankfurtė, Strassburge, Hanoverė. Dar blogesnis padėjimas Bremene, Hamburge ir Lipolme.

Vokiečiai ištremti iš Kauno ir Suvalkų gub. Sulig Rusijos pranešimų vokiečiai iš Lietuvos ir Lenkijos išvyti. Vokiečius sekėsi išstumti iš Kauno, Suvalkų, Lomžos ir Plocko gub. Nuo Varšuvos vokiečiai atmušti ant 95 mylių.

senaluose visus ten padirbtus karės įrankius. Kuriai iš valstijų ji tarnauja nepasisekė sužinoti.

Belgijos miestas Bruges atmuštas. Dunkirko miestą prisiusta telegrama, kad prancūzai su angliais išvijo vokiečių kariuomenę skaičiuje 5,000 iš miestelio Bruges.

Barcelona, Ispanija. Barcelonoje apturėta žinia iš Amsterdamo, kad vokiečių cėsorius Vilius sergas. Daktarai susirūpinę jo sveikata. Bet kur cėsorius randasi, nieko telegrama nesako.

Serbai laimėjo Bosnijoje. Serbų valdžia Niše išleido skantį apskelbimą: "Austrijiečiai atmušti ties Losnicė, taip pat prie upės Drinos.

Austrijiečiai bombardavo Banove nuo Bojanis kalnų, — pasekmių nei jokių. Eina susirėmimai ties Topšidelo ant upės Sano. Visur jie buvo pasekmingai atmušti.

70,000 vokiečių paimta nelaisvėn. Amsterdamo laikraštis "Nieuws Van den Dag" gavo pranešimą iš Wendugne, kad anglų ir prancūzų armija sumušė vokiečius tarp Chalons ir Longwy. Paimta nelaisvėn 70,000 vokiečių kareivių, 300 kanučių ir 31 vėliava.

Didelis mūšis Prancūzijoje. Prancūzų kariškoji vyriausybė oficialiai paskelbė, kad buvo didelis mūšis prancūzų su vokiečiais tarp jurių ir miesto La Bassee. Prancūzai ir bel-

VOKIEČIAI SUMUŠTI LENKIJOS. BAISUS MŪŠIS TIES DEBLINU. VOKIETIJAI GRESIA BEDARBĖ.

GENEROLAS MOLTKE SŪNUS UŽMUŠTAS.
POPIEŽIAUS NAUJAS SEKRETORIUS KARD. GASPARRI.
DIDELI MŪŠIAI PRANCŪZIJOS.
70,000 VOKIEČIŲ PAIMTA NELAISVĖN.
SERBAI LAIMĖJO BOSNIJOJ.
KAUNO IR SUVALKŲ GUB. NEBĖRA VOKIEČIŲ.
RUSIJOS CARAS UŽGYNĖ PARDAVINĖTI DEGTINĘ.

gai tvirtai laikėsi ant savo pozicijų ir vokiečiai nieko nepasisekė.

Prie Arras ir Oise vokiečiai buvo pradėję atakuoti prancūzų linijas, bet ir čia jiems nepasisekė. Prancūzų kariuomenė nustumė vokiečius atgal. Aragonos provincijoje prancūzams sekasi. Vokiečiai sumušti ties St. Hubert ir Le Four de Paris. Saurij nuo Verdun ties Haumont ir Brabant prancūzai ir vokiečiai laikosi ant savo pozicijų be permaining.

Vokiečiai pasitraukė nuo Cestakavos ir Varšuvos. Londone gauta žinių iš Petrogrado, kad vokiečių generalis Štabas ir pats cėsorius Vilius pasitraukė iš Cestakavos, taip ir vokiečių kariuomenė traukiasi nuo Varšuvos linkui Silezijos rubežių.

Prancūzijos armija pasiūgta. Prancūzijos valdžia pasaukė 500,000 naujų, kurie po dviejų mėnesių kariško mokslo galės eiti ant karės lauko.

Užmuštas generolas Von Trip ir jo štabas. Londonan pranešama, kad gen. von Trip, kuris vadovavo kariuomeni Belgijos karalystėje ir jo visas štabas užmušti Anglijos laimėjimui prieiti galas, nes Vokietijos cėsorius Vilius moterims paveda vietą bažnyčioje, virtuvėje ir prie vaikų ir jokiu būdu nesutinka, kad moterys galėtų užsiimti politika.

Rumunijos karalius esąs nužudytas. Eina gandas, kad Rumunijos miręs karalius Karolis nemirė savo mirčia, bet buvo nužudytas. Karaliaus mirties dienoj, matė išplaukiant iš Rumunijos uosto Kustendže Rusijos Juodųjų jurių laivyną, kuris skubinosi į Bosforą. Sako mirusis karalius buvo priešingas rusų sumanymams ir kaip giminaitis vokiečių viešpataujančios šeimynos remia Vokietiją. Spėjama, kad artimą suryšį turi tie visi atsitikimai su Rumunijos karaliaus mirčia.

Atstatyti penki Austrijos armijos generolai. Venecijoje gauta žinių iš Vienos, kad Austrijos valdžia atstatė nuo tarnystės penkių armijos korpusų komendantus.

Belgijos karalienė ant karės lauko. Reutero telegramas iš tikrų šaltinių praneša Londoną, kad Belgijos Kara-

lienė Maud randasi sykiu su savo vyru Albertu ant fronto su Belgijos armija. Žinios paskleistos apie išvažiuojančią Belgijos karalienės į Londoną pasirodė neteisingomis.

Turkai išvijo stačiatikių patrijarką. Londonan pranešama iš Konstantinopolio, kad vietinė valdžia prisakė tuojau išvažiuoti iš miesto stačiatikių patrijarkui. Delei kokių priežasčių tas įvykis nieko nesakoma. Garsus rusų rašytojas Maksimas Gorkij pašauktas rusų valdžios kariuomenėn, kurio ir pastojęs.

Naujas popiežiaus sekretorius. Vietoj mirusio sekretoriaus Ferrata, popiežius Benediktas XV paskyrė kardinolą Gaspari pildyti sekretoriaus pareigas.

Garsi sufragistė Christabel Pankhurst kalba apie karę. New Yorkan atvažiavo iš Anglijos sufragistė Christabel Pankhurst, duktė pagarsėjusios visame pasaulij kariaujančių sufragistų vadovės.

Panelė Pankhurst pilnai užjaudė Anglijos ir jos draugiškų valstijų valdžioms ir tikisi, kad pasisekus pergalėti vokiečius, moterys gausią pilnas teises. Jeigu gi vokiečiai laimėtų, tai sufragizmo judėjimui prieiti galas, nes Vokietijos cėsorius Vilius moterims paveda vietą bažnyčioje, virtuvėje ir prie vaikų ir jokiu būdu nesutinka, kad moterys galėtų užsiimti politika.

Generolas Moltke's sūnus užmuštas. Dr. Klein, prancūzų trečiojo korpuso daktaras pranešė Paryžium, kad jo žmonės palaidojo vokiečių feldmaršalo Moltke's sūnų.

Vokiečių gražūs darbeliai. Paryžiaus laikraščio "Journal" praneša, kad vokiečiai užėmę Prancūzijos miestelį, išleido kelis šimtus pamišėlių, kurie išbėgiojo po apylinkes. Vieni iš jų sušalo, kitus pusegyvis rasta grioviuose. Prancūzams atsiėmus tas vietas, buvo jie vėl sumiti ir patalpinti į įstaigas.

Rumunijos ministerija pasiūkta be permainingos. Romoj gauta telegrama, kuria pranešama, kad Rumunijos karalius Ferdinandas nepriešingai priėmė mini'ejios aole atstatydinimą ir paprašė visus pasilikti savo vietos.

Japonijos Raudonasis Kryžius važiavo Rusijon. Iš "To kijos pranešama, kad japonų dr. Uyeno, Raudonojo Kryžiaus skyriaus vedėjas, važiavo su visu savo skyriu į Rusiją, kad pagelbėti rusų sužeistoms karės laukuose.

Rusijos carienė ir jos dukteris gailėtingomis seserimis. Rusijos carienė su dukterimis dirba ligoninėse, kaip gailėtingos seserys, apžiūredamos sužeistus kareivius. Caras ir sosto įpėdinis važiavo po ligonbičius atlankydami ligonius.

KARĖS. APŽVALGA.

Dabartinės karės bėgi galima paskirstyti į tris veiksmus.

Pirmiausiai eina vokiečių pasiryžimas prasimušti per Belgiją ir šiaurinę Prancūziją — užimti Paryžių. Žinome gerai, kad vokiečiai nepasiekė savo tikslo ir pirmas karės veiksmas nebuvo išpildytas.

Paskui seka pasekmingi prancūzų ir anglų kariuomenės atremimai vokiečių, ypač tiems laimėjimams daug padėjo gen. Kluck'as, kuris padarė vieną iš didžiausių klaidų, kada ištiesė savo armijos užsilaikyti prieš prancūzų ir anglų atakas ir turėjo pasitraukti. Tas Kluck'o sprendimas atsiliepė blogai į visą vokiečių armiją ir ji nustojo pamatu po savo kojomis.

Prancūzams grėsiantis pavojus apgulimo Paryžiaus pralinko. Paskutinių laikų vokiečiai stengiasi atlikti trečią dabartinės karės veiksmą; jie vėl spūriasi užimti pakraščius Belgijos karalystės ir šiaurinės Prancūzijos, kaip matyti su tikslu paimti ir savo rankas visus uostus, iš kurių jiems labai lengva bus pasiekti Anglijos pakraščius.

Kraštutinė vokiečių kariuomenės linija, kuriai šiuo metu prisiema gana smarkiai kovoti su prancūzais, prasimušus iš Armentieres per Roulers, pasiekė Nieuport, kuris guli paskeltyje tarp Ostendos ir Dunkirk'o. Prancūzai skelbia, kad vokiečių sunkiosios kanuolės, kuriomis jie bombardavo Antverpo miestą, dabar naikina apilinkes nuo Nieuport iki Vladslo, gulinio tiktai dešimtis mylių nuo pakraščio.

Suvenyta prancūzų ir anglų armija taip pat gana toli nužengė į vakarus nuo Armentieres linkui Lille palinijai prie Arras. Ateina žinių, kad tose vietose smarkūs susirėmimai tęsiasi jau nuo kelių dienų, ir kiekviena žemė pėda atsieina daugybę žmonių gyvasčių. Vokiečiai nors narsiai kovoja, bet turi trauktis atgal.

Prancūzų ir anglų armijos kareivių tarpe viešpatauja geras ūpas ir jie smarkiai ir narsiai remiasi su priešu.

Vokiečių oficialiai pranešimai suteikia žinių, kad jų armijai sekasi vakaruose ir žiemų-vakarines vietose nuo Lille. Nėra prancūzų armija buvo atmušta su dideliais nuostoliais.

Abelnai paėmus nieko negalima tikro pasakyti nei apie vienus, nei apie kitus. Padėjimas tų armijų taip neiškus, o žinios gaunamos taip viena kitai prieštarauja, kad sunku padaryti kokius nors tikresnius išvedžiojimus.

Korespondentų aprašymai, telpantieji laikraščiuose daugiau remiasi ant girdėtų dalykų, neg ant ištirtimų.

Pagal Amerikos anglų spaudos, tai prancūzų ir anglų armijos padėjimas kasdien eina geryn, vokiečių gi spauda griežtai tvirtina, kad jų armijos padėjimas labai pagerėjo, ypač, kada kariuomenė pasiekė Antverpą ir dar iš Vo-

kietijos atvykę naujos spėkos sustiprino didžiąją armiją. Jie giliai įsitikinę, kad greitai laikiems pasiseks užimti visi Belgijos ir šiaurinės Prancūzijos pakraščiai.

Jeigu tikėtis visų kariaujančių valstijų pranešimams, tai išeitų, kad visoms puikiai sekasi, visos ima ant savo priešų viršų. Vadinasi visos rengiasi prie pergalejimo. Iš tikrųjų gi negali visos pergalėti, reikės kurioms nors pasiduoti ir nusileisti. Geriausiai galėsime pamatyti kariaujančių valstijų laimėjimus ir nuostolius, kada žiaurios karės šmėkla suglaus sparnus ir paves valdonams apskaityti kiek žmonių ir turto prarajo baisioji karė.

Mums dabar aišku, kad vokiečiai spūriasi prie Belgijos ir šiaurinės Prancūzijos pakraščius ir kad suvenytos anglų, prancūzų ir belgų armijos gins tuos pakraščius. Tai gi greitai laiku atsibus, arba iš dalies ir dabar jau eina ten smarkūs mūšiai. Ten vietos labai lygios, negalima daryti šančių, taigi mūšiai ten turės įvykti greit.

Vokiečiai skelbia, kad gyventojai Dunkirk'o ir Boulogne skubiai apleidžia šias vietas.

Anglija, Holandija ir Danija kimšte prikimštos belgų pabėgėlių, kurių padėjimas esąs labai apvertkintas.

Be pinigų, be maisto ir pastogės darbštūs, pramoningi belgai virto šiandieną elgetomis, iekkančiais karnio duonos pas svetimtaučius.

Sakoma, kad po Antverpo puolimo vienon tik Holandijon atbėgo 40,000 žmonių. Bėga jie ne vien tiktai iš baimės vokiečių, bet dar didesnio priešo vejami — bado, kurį jiems pagamino vokiečiai, sunaikindami jų šalį.

Holandijos miestelyje Eschen, bėgyje vienos tik savaitės gyventojų skaičius pasidangino keturis syk. Alkanūs žmonės sukėlė riaušis ir išplėš daugybę duonos kepyklų.

Ačiū pasidarbavimui Amerikos diplomatų Vokietijos valdžia sutiko perleisti maistą nukentėjusiems Belgijos gyventojams. Maistą siųs iš Londono. Gana žingeidus atsitikimas pasaulio istorijoje, kad užimton valstijon vienai iš kariaujančių pusių, siunčia maistą jos priešas. Anglijos valdžia vien tiktai padarė persėrgėjimą, kad siunčiamas maistas nebūtų vartojamas vokiečių kariuomenei.

Paklydęs garsas, kad Portugalija tuė-tuojaus apskelbs karę Vokietijai pasirodo dar nevisai teisingas. Rodosi, kad jina truputį dar abejoja apie dalyvavimą karėje, o gal ir vokiečių protestai šiek tiek suturi ją nuo karės.

Tokis pat padėjimas ir Turkijos, kuri nors ir žada remti Vokietiją visgi dar viešai nepasirodo su savo veikimu. Vokietijos spūriama jina aiškinosi, kad trūksta pinigų.

Italijos padėjimas pasilieka be permainos. Tarp gyventojų jaučiasi didelė užuojauta prancūzams ir jos draugams. Valdžia laikosi labai atsargiai ir karts nuo karto praneša apie savo neutralę poziciją.

Iškilusios riaušys pietinėje Afrikoje anglų kolonijose, kaip matosi neturės didelių pasekmių ir pasibaigs greitai laiku. Keli atsitikti mažesni susirėmimai pasibaigė valdiškos kariuomenės laimėjimu.

Vokiečiams pasisekė ant jurių, gana didelį smūgį apturėjo Anglijos laivynas nuo vokiečių. Sunaikinta Anglijos keletas kariškų laivų.

Nepasiliko Anglija skoloje ir keletas vokiečių torpedos laivų jau išsiai ant jurių dugno, visgi vokiečiai ligšiol ant jurių pasirodė gudresniais.

Anglijos spauda kaltina savo valdžią, kad ji netinkamai vedė mūšius su vokiečių laivynu.

Labai nemalonų įspūdį ant anglų daro vokiečių laimėjimai Belgijos pakraščiuose. Anglijos gyventojai pradėjo neapkensti vokiečių gyvenančių jų šalies ribose ir net buvo daug tokių atsitikimų, kad iniršus minia sunaikino vokiečių namus ir turta.

Iš Rusijos, Austrijos ir Vokietijos karės laukų ateina labai trumpos žinios, kurios viena kitai prieštarauja. Iš Petrogrado pranešama, kad rusai atmušė vokiečius nuo Varšuvos ir Przemyslio tvirtovė yra jų bombarduojama ir visas rusų armijos veikimas — nuolatiniai nors ir maži laimėjimai.

Vienoj gi platinamos žinios, kad vokiečių ir austrijiečių armijos stumia rusus atgal ant visos linijos, ir nėra rusai baisyti buvo sumušti ties Przemysliu palydėdami 40,000 savo kariuomenės. Bet rodosi tos žinios bus persūdytos, nes vėliaus atėję žinios praneša, kad vokiečiai atmušti nuo Varšuvos.

Gana karšti susirėmimai eina ties miestų Stryj, Sambor ir Medyka. Nepergalėjo nei viena pusė. Vieną sykį rusai atmuša vokiečius su austrijiečiais, kitą syk austrijiečiai su vokiečiais atmuša rusus.

Vakarinuose Prūsiose rusai buvo susirėmę su vokiečiais kelis syk ties Elko miestu. Pasekmių jokių.

Iš mūšių Serbijos karės laukuose gaunama žinių, kad serbų sumušė austrijiečius ties upe Drina. Daug pagelbėjo serbų išlaimėjimui upės Drinos potvyniai, kurie suardė daugybę tiltų. Daug austrijiečių rado sau galą upės vilnyse. Žymesnių permainų ne atsitiko.

VOKIEČIŲ PUOTA ČENSTAKAVOJE.

Petrogradan pribuvo daug pabėgėlių iš Lenkijos karės laukų, kurių nemažą skaičių sudaro Čenstakavos pabėgėliai, kurie baisyus dalykus pasakoja apie vokiečių pasielgimą užėmus jiems Čenstakavą. Kaikurius iš tų pasakojimų paduodame čionai:

Vokiečių kariuomenė inėjo Čenstakavon 5 dieną rugsėjo, nedėdienio rytmetį. Kaip tik-

tai mieste pasirodė pirmieji pulkai vokiečių raitininkų, didumą miesto gyventojų užsudarė savo stubose ir niekur nesirodydavo. Reikia pridurti, kad mieste pasiliko vien tiktai lenkai ir žydai. Rusai bemaž visi, išskyrus kelias šeimynas išbėgo iš miesto. Labiausiai prisiejo nukentėti lenkams ir žydams, kurie būdami beginkliais turėjo pasiduoti vokiečių valiai.

Išguginimui miesto gyventojų vokiečių kariuomenės viršininkas priskakė ant didžiųjų gatvių išstatyti kanuoles, ir retkarčiais leisti šūvius, kurie tokį sumišimą sukėlė tarp žmonių, kad sunku apsaityti, vieni lindo į sklepus, kiti bėgo lauk iš miesto, tretį į bažnyčią. Sutikti vokiečių kariuomenės išėjo paskirta nuo miesto deputacija, kuri susidėjo iš miesto galvos, kai kurių valdininkų, Čenstakavo vienuolyno perdėtinio, stačiatikių šventiko ir dviejų rabinų. Vietoj pasveikinimų ir pasikalbėjimų juos tuojaus liepta suminti ir uždaryti į kalėjimą.

"Jūs būsite mūsų nelaisviais, pasiškino jiems vokiečiai, ir jeigu miesto gyventojai kuomi nors prasikals arba neįsipildys mūsų prisakymų, tuojaus jums sušaudysime".

Su dvasiškią vokiečių kareiviai, akys savo viršininkų, pasielgė labai nuožmiai.

Vokiečiai pirmiausiai atydą atkreipė į miesto kėlas, taip pat nepalikto neapžiūrėję ir bankų ir taupymo kasų. Bankuose konfiskavo 200,000 rub. grynais pinigais. Kada bankų savininkai pradėjo vokiečiams aiškinti, kad didesnįjį dalis bankuose sudėtų pinigų priguli privatiškomis ypatoms ir jų negalima konfiskuoti, vokiečių oficerius sudavė jam revolveriu per veidą taip smarkiai, kad sulaužė žandą ir išmušė akį. Vokiečių kareiviai sužeistąjį žmogų įmetė į sklepą ir ten jį uždarė.

Vokiečių kariuomenės žinios užėmė visus būtus Čenstakavos vienuolyno. Vienuoliai buvo visi išmesti lauk. Vienuolyno išdas visas išvogtas. Neliko nei sulužusio skatiko. Priskaitoma, kad vokiečių ankonsa pateko daugiau kaip 500,000 rublių. Beto snėmė visas brangenybes, kurios vienuolynui buvo paauktos įvairių įstaigų ir pavienių ypatų.

Papiktinti tokio pasteigimu Čenstakavos gyventojai, nuėjo pas vokiečių kariuomenės viršininkus su prašymu sustabdyti savo pavaldinių išdykimą ir kad apsaugoti visiems brangų pavelslį Pan. Švenčiausios.

97 pulko piestininkų majoras Miller rušiai atsakė: "Jeigu dar sykį drįs kas nors protestuoti prieš vokiečių kareivius, tai tuojaus liepsiu visus nepatenkintus pakarti ant Čenstakavos vienuolyno bokšto".

Nusigandę, žmonės nutylo. Visiems gerai žinoma yra Čenstakavos vienuolyno garsi istorija. Šešiolikame amžiuje jo tvirtovės atmušė žuvėdų užpuolimą. Vienuolynas apsuptas giliais perkasais, grioviais tiltais. Vokiečiai tuojaus pasinaudoję puikia pozicija ir savo kanuolėmis padabino vienuolyno mūrus, intaisė bevėlį telegrafą ir žvalgams vietą.

Po to sunkaus darbo, "kultūringi" vokiečių kareiviai nuėjo pasiteirauti, kas randasi vienuolyno sklepuose. Ten buvo laikoma brangūs vynai dešimt atvykstančių svečių ir daug visokių valgių. Vynas pasiliejo upeliais ir ne vien prasti kareiviai, bet ir oficeriai pradėjo girtuokliuoti. Gerai inkaus oficeriai, pajutę didelį dvasios pakilimą, priskakė kareiviams tuojaus atgabenti iš miesto kelias dešimtis lenkių mergaičių iš augštesniojo luomo delei linkarumo. Kareiviai ūmai išpildė savo viršininkų prisakymus ir kelios dešimtys nelaimingų merginų buvo atgabenta į nematytą puotą. Vokiečių oficeriai pradėjo žaisti, ir dar liudsniam savęs patenkirimui liepė atvesti į vienuolyno sveikainę, kur toji puota atsitiko, paimtus ir nelaisvę miesto valdininkus ir dvasiškus.

Vieno paimto nelaisvėn valdininko žmona radosi skaičiuojant atvestų puotant moterų. Nelaisvius sustatyta eile prie sienos, ir prisakyta gėrėtis vokiečių linksmumu.

Valdininkas pamatęs, kad jo žmona randasi tarp girtų oficerių pulko meldė su ašaromis, kad jį užmuštų, bet nedarytų liudininku begėdiškų darbų. Mėgino net užgauti, išniekinti vokiečius, — nieko negelbėjo. Išniekinimai, ir gėdinimai moterų atsibuvo vėšai ir užbaigimu tos visos puotės.

Po mažo pasipriešinimo iš priešo pusės priejome prie antros linijos svarbiųjų šančių.

Vokiečius apėmė baimė. Matydami, kad nieko negalės, rums padaryti, baisyai susimaišė. Vieni iš oficerių šaukė kareivius citi ant priešo, kiti traukties atgal, tretį bėgo.

Užviešpatavo vokiečių kareivių cėlėse bėtvarkė.

Be didžiųjų sunkybių užėmėme antras šančių linijas ir mūsų vėliava jau plėvėsavo ant vokiečių pozicijų.

Apie 20,000 vokiečių žuvo šiame mūšy. Likusieji pabėgo, dauguma paimta nelaisvėn.

I mūsų rankas pakliuvo keturios didelės kanuolės, kitos iš vokiečių kanuolė taip giliai buvo įsmegę purvuose, kad daug darbo turėjo kareiviai, kol jas iš ten ištraukė".

KAREIVIAMS PRAEJUS.

Amerikos Suvenytos Prezos korespondentas William Philip Sims, kuriam teko ilgą laiką prabūti Prancūzijos žemėse, apimtose kare, aprašinėdamas savo nuotikius, parodo, ką suteikia karė žmonėms: "Važiuojant nuo Paryžiaus į šiaurę iki puikių Holandijos pievų, surandi vien tiktai išterius miestelius, sodžius, naikintus, paverstus į pelenus namus. Prieš du mėnesiu vienos tos vietos traukė kiekvieno akį prie savęs savo grožybe, šiandieną širdį spaudžia pažirėjus į plikus žemės plotus, aplietus žmonių krauju.

Viešbutis, kuriame rašiau šituos žodžius tuščias ir plikas. Nėra nei elektros, nei gazo, reikia naudoties prasta žvakute, ir tą vargais negalais galėjau surasti.

Išvažiuojant man iš Paryžiaus, Amerikos pasiuntinystės namuose, patarė man pa-

tos sušaudyta keletas nelaisvių.

Taip tai mūsų kultūriniai vokiečiai šeimyninkauja ir kelia puotas tarp ramų gyventojų. XX amžius!

KARĖS VAIZDELIAI IŠ RYTPRŪSIŲ.

Sugrįžęs į Petrogradą vienas oficerius, dalyvavęs mūšyje Rytprūsioose aprašo vieną iš mūšių, atsitikusių ant karės linijos.

"5 valandą po pietų, gavome prisakymą atakuoti vokiečių pozicijas, mūsų artilerijai buvo liepta atkreipti savo atydą į vokiečių pozicijas laike mūšio ir kada bus reikalsas paremti mūsų kariuomenę, sutraukus savo veikimą mūšio pusėn.

Baisų vaizdą pasitaikė mums pamatyti ir jį pergyventi.

Ore girdėjosi be paliovos švilpimas ir užimas nuo žuvių rėkimo vokiečių kanuolių.

Kartas nuo karto sproginėjo ant mūsų galvų piktadėsios granatos, kurių skeveldros pildamos žemyn ne vieną kareivį smarkiai sužeisdamos. Vokiečių artilerijos šūviai nepataikindavo į mūsų kariuomenę, bet pralėkdavo virš galvų rusų kareivių, kurie balsiai šaukdami: ura! bėga mūšio priešo.

Pusės valandos laike pribėgome prie vokiečių apkasų ir už dviejų trijų minučių jau buvome ant jų pilnais šeiminingais. Kitos dalys rusų kariuomenės vedė panašią kovą, ir gana trumpu laiku visos vokiečių pozicijos pateko į mūsų rankas. Vokiečiai paliko mūšio lauke užmuštų ir sužeistų didelių skaičių. Raitininkai paskėmingai darbovis dešiniajame sparne ir prisidėjo prie vokiečių sumušimo.

Po mažo pasipriešinimo iš priešo pusės priejome prie antros linijos svarbiųjų šančių.

Vokiečius apėmė baimė. Matydami, kad nieko negalės, rums padaryti, baisyai susimaišė. Vieni iš oficerių šaukė kareivius citi ant priešo, kiti traukties atgal, tretį bėgo.

Užviešpatavo vokiečių kareivių cėlėse bėtvarkė.

Be didžiųjų sunkybių užėmėme antras šančių linijas ir mūsų vėliava jau plėvėsavo ant vokiečių pozicijų.

Apie 20,000 vokiečių žuvo šiame mūšy. Likusieji pabėgo, dauguma paimta nelaisvėn.

I mūsų rankas pakliuvo keturios didelės kanuolės, kitos iš vokiečių kanuolė taip giliai buvo įsmegę purvuose, kad daug darbo turėjo kareiviai, kol jas iš ten ištraukė".

KAREIVIAMS PRAEJUS.

Amerikos Suvenytos Prezos korespondentas William Philip Sims, kuriam teko ilgą laiką prabūti Prancūzijos žemėse, apimtose kare, aprašinėdamas savo nuotikius, parodo, ką suteikia karė žmonėms: "Važiuojant nuo Paryžiaus į šiaurę iki puikių Holandijos pievų, surandi vien tiktai išterius miestelius, sodžius, naikintus, paverstus į pelenus namus. Prieš du mėnesiu vienos tos vietos traukė kiekvieno akį prie savęs savo grožybe, šiandieną širdį spaudžia pažirėjus į plikus žemės plotus, aplietus žmonių krauju.

Viešbutis, kuriame rašiau šituos žodžius tuščias ir plikas. Nėra nei elektros, nei gazo, reikia naudoties prasta žvakute, ir tą vargais negalais galėjau surasti.

Išvažiuojant man iš Paryžiaus, Amerikos pasiuntinystės namuose, patarė man pa-

žįstami, kad pasiimčiau keliolai maisto kaip galima daugiau, nes važiuojant sunku bus gauti, taipogi liepė neužmiršti apie vandenį. Nepri-daviau didelės svarbos mano draugų patarimams ir, kaip paskiau patyriau, buvau skaudžiai nubaustas.

Vos spėjau nuvažiuoti 35 mylias nuo Paryžiaus linkui laukų, ant kurių atsibuvo kruvini mūšiai, nebegalėjau gauti maisto. Miesteliuose, kuriais man teko keliauti, gyventojai dar turėjo šiek tiek maisto, bet svetimiems visai atsisakydavo duoti. Daugelyje vietų buvo iškabinta lapeliai su parašu: "Stoka maisto. Keliauninkai ir svetimšaliai, privalo tuojaus iš čia išskraustyti".

Miestelis Soissons, kuriame daug sykių viešėjau taikos metu, ant manes padarydavo puikų įspūdį savo dailiais namais, viešbučiais, dabar pavirtus griuvėsiais. Viešbučiai, sunaikinti, sunku ir pažinti tas vietas. Tiesa radau dar vieną kambarėlį, kuris dar buvo užsilikęs sveiku, bet užtai apie patogumą ir kalbos negalėjo būti. Sunku buvo net vandens gauti atsigerti. Viena moteris pasakoja man, kad vokiečiai suardė tiltą ant upės ir sykiu sugadino visas rinas, kuriomis vanduo bėgo į miestą. Iš upės vandens negalima buvo gerti, pilna upė žmonių ir arklų lavonų. Reikėjo vandenį vežti net iš už kelių mylių. Keliaujant toliau ir žiemius visur sutikau sumai-kintus ūkininkų triobesius, išmindžiotus laukus, medžius išlaužytus. Grioviuose kareivių lavonai, o ant jų pulkai varnų baisyai karkia.

Vienoj vietoj pasisekė man gauti butelį vyno, vienatinį visų apilinkė. Apie gerą vynyją nėra ko ir kalbėti. Vokiečiai labai myli vynyją ir kur tik užtikdavo šiek tiek didesnį vyny no sandelį, nepalikdavo. Visur pilna primėtytų tuščių bonkų. Šviežios duonos negalima buvo nei auksu nusipirkti.

Iš daugybės miestelių ir kaimelių gyventojai išbėgiojo į miškus ir ten urvuose laukia karės užbaigos. Kiekviena valanda suteikia jiems didžiausią baimę. Vos gyvi, pusalkani, it žvėrys slepiasi nuo karės žiaurumų. Atkeliauvus į tas apilinkes kokiam nors prancūzų kariuomenės skyriui, pasistūrina jie valgiu prie kareivių virtuvės. Prancūzų kareiviai maitinami gana gerai, ant dienos gauna dusyk šiltos sriubos ir iki valios džiovintos duonos.

Važiuojant šiomis apilinkomis negali pažinti, kad tai tos pačios vietos, kuriomis teko keliauti seniau. Visur griuvėsiai, baisyus išnaikinimas, pelenai, dūmai rūksta ir lavonų kvapas spaudžia krūtinę.

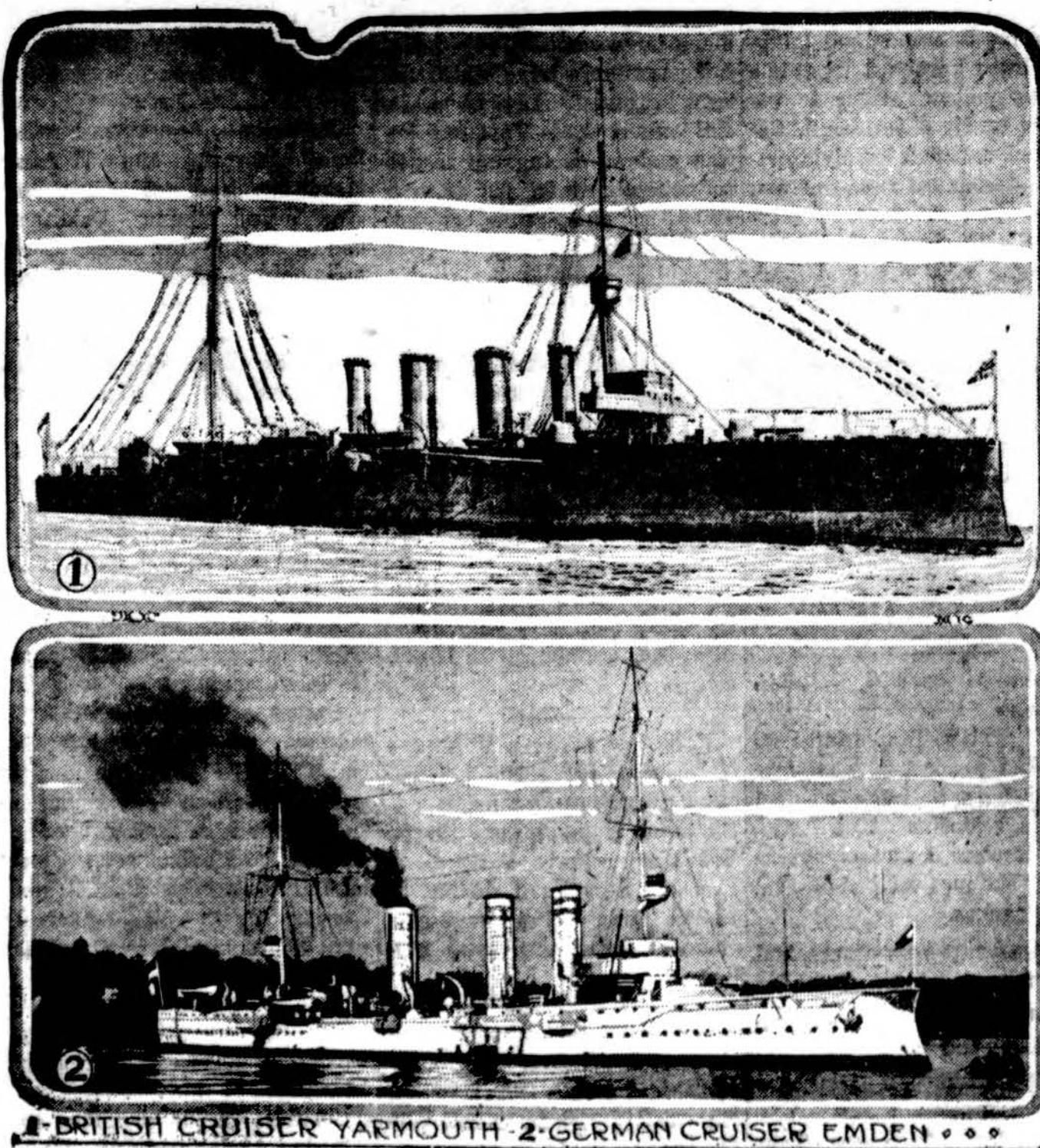
ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

(Iš laikraščio)

VILNIUS. Sužeistųjų Vilniuje pilnos visos ligoninės. Nemaža ir lietuvių. Stoka gerų chirurgų ir priežiūros. Daugelis tokių, kurie išsyk išrodo gerai, būna smagūs ir linksmi, bet po 4-5 dienų numiršta. Gailėtingos lietuviškos vaikščioldamos po ligonines, teiraujasi, kurie iš sužeistųjų lietuvių ir rūpinasi jiems teikti pagūdą ir atlankyti ligonius.

Lietuvių komitetas šelpia nukentėjusiems nuo karės reikala aukas. Kaikurie Suvalkijos pabėgėlių rengiasi grįžti atgal, tik išvažiuoti nelengva. Raudonajam Kryžiui rugp. 6 d. Vilniuje surinkta 8,500 rublių.

Valstybės Dūmos atstovas M. Yčas atvažiavęs Vilnion turi ingaliojimą iš Petrogra-

1. Anglijos kroseris "Yarmouth" 2. Vokietijos kroseris "Emden".

do Ciesoriškosios liuosos ekonominės draugijos pasikalbėti su Vilniaus visuomenės veikėjais del intaisymo Vilniuje valgyklos pabėgusiųjų iš karės lauko vaikams. M. Yčas yra išrinktas tos draugijos skyriaus pabėgėliams globoti sekretoriumi.

Vilniuje įsteigta bendrabūtis lietuviams mokiniams, kurie suranda jame daug daugiausių patogumų ir geresnės priežiūros, negu kad svetimtųjų būtuose. Svarbu toks bendrabūtis ir tuo, kad lietuviai mokiniai apsigyvenę bendrai, galės išaugti gerai ir susipratusiais tautiečiais.

Vilniūn atvežtas sužeistas poručikas Veriovinas, sūnus Vilniaus Gubernatoriaus.

„Vienybė“ išėis Vilniuje. „Vienybės“ redaktorius kun. Alekna gavo šiomis dienomis Vilniaus gubernatoriaus leidimą išleidinėti „Vienybę“ Vilniuje. Spauzdinasi Kuktos spaustuviųje.

Prie šv. Mikalojaus bažnyčios skaičius pabėgėlių nuo karės iš Paprūsės pastaromis dienomis žymiai padidėjo.

Vilniuje, kaip žinoma, susidarė lietuvių komitetas šelpiti saviškiams žmonėms, nukentėjusiems nuo karės. Padauginimui komiteto turto elektros teatras „Repos“ paskyrė jam visą vienos dienos pelną. Komitetas organizavo pardavinėjimą į tą teatrą bi-lietų. Teatras priklauso p-lei Klimonskaitei.

KAUNAS. Nubaudė 200 r. Nemuno pardavinėtoją Ele-ną Skudaitę už pardavinėjimą vynu kareiviams be tam tikro leidimo.

Kauno pačtas tebeveikia, bet laiskus priima ir pasiunčia tik rusiškai rašytus; kitomis kalbomis laišškai naikina.

„Petrogradsko Kurjero“ num. 209, 27 rugpjūčio indėta fotografija 4 lietuvių, su V. Dūmos atstovu p. M. Yču, kurie intekė Jo Angštenbei Vyriausiam karvedžiui lietuvių deklaraciją.

Tą deklaraciją paskelbė, taip gi Maskvos, Rygos ir Petrogrado vokiečių laikraščiai. Kauno gubernijos darbininkai nutarė paskirti po 1 kap. nuo dešimtinės sužeistųjų nau-dai.

MARIJAMPOLĖ. Koks ten žmogus, rodos nuo Naumiesčio savais arkliais atvežė atsarginius į Marijampolę. Jam pasakė, kad reikią važiuoti į karę. Žmogelis išsigan-dio ir palikęs arklius pabėgo.

MŪŠIS TIES NAUMIESČIU.

Rusai buvo susikirtę su vokiečiais ties Naumiesčiu ir Sirvinta, Prūsų pusėj. Pasirodė, kad vokiečių armotos prastės, nes tik kelinta dalis granatų dalekė ligi Naumiesčiui. Viena granata pataikė į bažnyčios bokštą, padarius bokšte skylę, aplinkui išardė mūrą. Kelios granatos krito ant klebonijos kiemo ir ant šventoriaus. Granatos plysdamos išdaužė bažnyčios ir klebonijos langus, toliau žmonių nesužeidė, nes kunigai ir tarnai buvo pasislėpę sklepe.

Užmušta mieste du žydai ir viena moteriškė sunkiai sužeista.

Sirvinta visiškai sunaikinta ir išdeginata, liko tik viena kirkė, bet ir ta gerokai sugadinta. Mūšis tęsėsi 4 valandas. Mūsų kariuomenė sumušė vokiečius ir nuvijo juos į Pilkalnį, kuris taipogi nepoigam pasidavė be mūšio. Vokiečių žuvo mūšy apie 400 iš rusų pusės apie 100.

Daug sužeistų iš vienos ir iš kitos pusės. Apie Naumiestį patiam pasienyje vokiečiai sudegino keletą didelių ūkių.

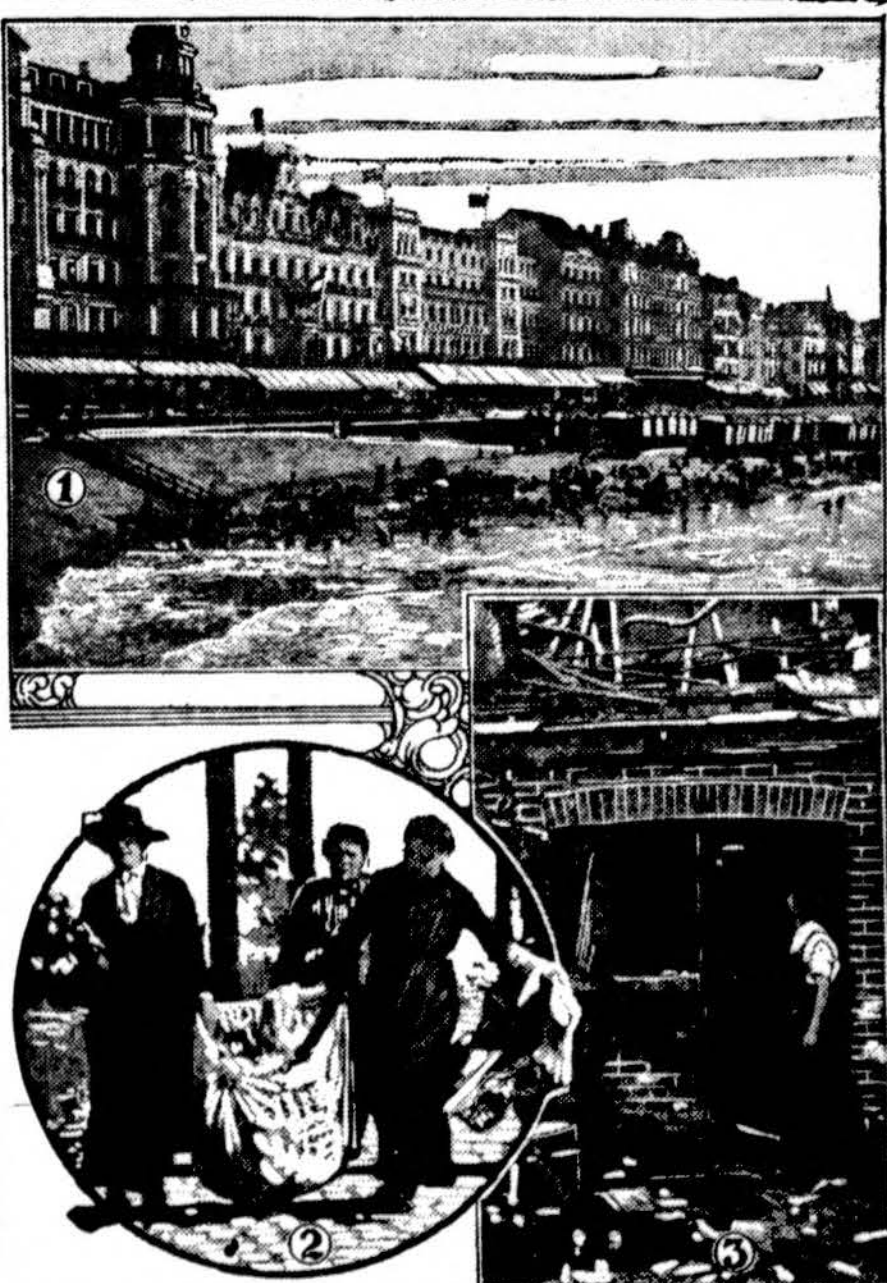
SKAUDVILĖ. Per Skaudvilės miestelį pravažiavo daugybė kareivių. Daug vežimų su priraišiotais arkliais, nes ir juos turėjo gabenti ir Raseinius. Praslinko nemažai atsarginių, kuriuos lydėjo moteris, vaikai. Prabildėjo daug vežimų su palydovais kareiviams, — vežė mat „kazionus“ turtus iš muitinės, ligonbūčio, kalėjimo ir kitų vyriausybės įstaigų; atvarė keliasdešimt kalinių iš Tauragės kalėjimo, vienas iš jų baisiai šaukė, nes buvo kelionėje kareivio perdurtas už tai, kad norėjo pabėgti.

Taip tai praslinko per Skaudvilę didžios minios visokių žmonių. Matančius tai šurpuliai ėmė ir liūdna darsė, nes po tokių procesijų, tikėjomės sulaukti dar didesnės procesijos — vokiečių kariuomenės.

I Skaudvilę iš Šiaulių atkeliavo 2 pulku dragunų. Tą pačią dieną prasidėjo karių mobilizacija iš Skaudvilės ir kitų valščių, taigi vėl per Skaudvilę tratėjo vežimai su šieniu ir baubė karvės per kokias 10 dienų. Buvo pasklydus žinia, kad vokiečiai užėmė Upynos miestelį. Kariuomenė tada pasitraukė iš miestelio ir pasiryžo į karę. Skaudvilės gyventojai persigandę išbėgiojo kur kas galėjo, kiti sulindo į rūsius, bet po valandos, paaiškėjus, kad ta žinia melaginga visi nurimo.

Miestelio pirklyba sustojo, garsūs Skaudvilės turgai visai sumažėjo. Pernai šiame laike už žąsis mokėdavo po 2 rublių, už vištas po pusrublį ir daugiau, o dabar žydai už žąsi siūlo pusrublį, už vištą 10 kap., o už 10 kiaušinių 8 kapeikius. Užtai pabrango žibalas, druska ir kiti reikalingiausieji daiktai.

KRYKLĖNAI, Pan. apskr. Pašaukus atsarginius mūsų apelinckės žmonės buvo nusigandę, bet dabar jau aprimo. Darbai laukuose eina savo vaga. Moterims, kurios del iššaukimo atsarginių liko be darbininko, kaimynai padeda laukus nuvalyti. Rugius sėti tiketa dauguma be dirbtinių trąšų, nes jos dabar brangios yra ir nežinia ką pavaras atneš. Sako, jei kaip tai pavasary pasėsiu ant želmėnų. Šįmet rugiai vidutiniai buvo, vasarojus menkas, linai prasti ir tų pačių nėra kur išmirkyti. Bulvės bus mažos.

1. VIEW OF WATERFRONT OF OSTEND. 2. BELGIAN REFUGEES. 3. HOUSE DAMAGED BY GERMAN AIRSHIP BOMB AT OSTEND.

1. Ostendo miesto reginys. 2. Pabėgėliai iš Belgijos. 3. Namai, kuriuos pasiekė iš orlaivio vokiečių bomba.

SIRVINTA. Prūsiose ties Naumiesčiu rusų kareiviai užėmė Sirvintą, rado ten apie dešimtį vaikučių-piemenukų sumestų vienoje vietoje, suriš-tomis rankomis, vos gyvus. Rusų kareiviai juos atgavino ir paleido.

ROKISKIS, Zarasų apskr. Čia visai baigiama druska, todėl ji žymiai pabrango. Cukraus dar yra, bet ji kasdieną vežimais veža į Panevėžį, nes ten cukraus pristigę. Taip pat pro Rokiskį ir Dvinską į Panevėžį veža arkliais žibala, o Rokiskis iš Panevėžio traukia arkliais miltus.

Sie visi daiktai pabrango, o galvijai labai atpigę. Arklių gi kaina kuone pusantro kart pašoko. Rugių pūdai 1 rub. Žmonės uoliai saugoja gelžkelį.

ŽVINGIAI, Res. apskr. Vyresnybės buvo įsakytą ūkininkams ir dvarininkams vartyti į Šiaulius visas karves karės reikalams. Dvarininkai varė savo karves ir drauge patys gyvulius neapvaldyti. Ūkininkai pasisamdę vartytojus, varė karves sodžiais.

Karui prasidėjus Žvingiuose ir apelinckėje žmonės buvo labai nusigandę ir visi manė, kad čia bus visųdidžiausi mūšiai, bet pamatę, kad čia jokių mūšių nėra, dabar jau visai aprimo ir su kare apsipra-to.

Ūkininkai dejuoja, kad visi žemės produktai labai atpigę. Už kiaušinių dešimtį dabar mokama 5-6 kap., už sviesto svarą 15-20 kapeikių. O apie javus ir sėmenis dabar niekas ir klausyti neklausia. Sako greitai laiku bus paliepta mūsų kariuomenei grūdus statyti į Prūsus, kurie jau beveik visi yra mūsų kariuomenės užimti. Mūsų kariuomenės užėmus Prūsus ir senąją sieną panaikinus, žemėčiai dabar važiuoja į Prūsus pas savo senuosius kaimynus ir bičiulius „prūsėlius“ viešėti.

Prūsėliai, sako, labai susirūpinę ir gailisi savo „kaizerio“, o žemėčiai ramino savo kaimynus, kad po „rusų“ būsią geriau gyventi. Prūsėliai ramina save viltimi, kad jų „kaiseris“ su didele armija ateis į rusus praginsiąs, žemėčiai tuo netiki: ką rusai vieną kartą užėmė, to jau nebeatiduos.

ONUŠKĖ, Zarasų apskr. Kaip gal nevienur kur, taip ir

Onuškio padangėje ištikus ka-rei atsirado žmonių ne savo kailyje. Trejetas metų at-gal vienas vaikas, iš-keliavęs kokian tai toliman Rusijos miestan, dabar nelaimis seniai pagrįžo pas tėvus. Išspradžių sakėsis esąs „mok-sleivis“ ir formą nešiojās, bet ištikus šiai karei sumanė leng-vai pasipelnęti. Nuvažiavo į svetimą parapiją, kur jo nie-kas nepažįsta ir rodydamas žmonėms kokius tai popierga-lius ir antspaudas sakė, kad pildas paliepimą vyresnybės, atvažiavęs surašyti gyvulius, ar kas ką aukuos, ir vyrus, norinčius savonoriais eiti ka-rėn. Žinoma žmonės nežino-dami to, kad nuo vyriausybės tokio įsakymo nėra, davėsi „valdininkui“ save visai ap-gaudinėti. Ypač moters ne-mažai asarų pralėjo, kad jų paskutinę karvutę užrašys ir tuoj išves. Bet tuojau apie tai sužinojo policija ir suėmu-sį nugabeno kur reikia.

LYGUMOS, Šiaulių apskr. Lygumos yra pašto skyrius, kuris šino karės metu žmo-nėms labai prasiruošia. Laiš-kai iš veikiančios armijos lig-šiol ėidavo be markių ir be iš-ieškijimo iš adresuojamo as-mens. Bet pastaruoju laiku paštoriaus sumanė pasipinigau-ti. Vos tik ateina be markės iš karės laiškas, jis muša ant-spandą „primokėti 14 kap.“ ir išsiunčia apie tai adresan-tui pranešimą. Kurie nesu-pranta kame dalykas moka, bet atsirado ir tokių, kurie reikalauja išdavimo laišky be mokesnio. Nors ir rugščiai visgi paštoriaus išduoda laiška.

ROKISKIS, Ezer. apskr. Grovienė Przedzieckienė sa-vo dvare siuvo įvairius daik-tus del sužeistųjų kareivių. Ji ketina parengti jiems ir ligo-ninę tik ne Abelių dvaro mer-gaičių ūkės mokykloje, bet ko-kiam kitame būte. Mokslas mokykloje tęsiasi. Pašauktas karėn mokytojas K. Bajoras liko sugrąžintas. Laiškus gau-nama cenzūros atplėstus.

SUVALKAI. Suvalkų gu-bernatorius išsiskėlė su savo bastine į Alytos miestą. „Birž. Vied.“ rašo: „Iš Suvalkų pri-bėgę Vilniun pabėgėliai. Jie pasakoją, kad ketverge (4 d. rugp.) buvo ten ramu. (To-lians kelios eilutės išbraukta cenzūros) Bonibos užsprogo prie gelžkelio stoties, komer-cinės mokyklos ir privatinį namų. Užmuštas vienas kūdi-kis. Nuo to laiko prasidėjo gyventojų bėgimas iš miesto. Naktį miestą apšaudė priešas. Ant rytojaus iš Suvalkų buvo išvežta izdas ir perkelta visos valdiškos įstaigos. Vokiečiai apšaudė Filipavą, kurs ran-dasi 28 verstai nuo Suvalkų. Po to šaudymas aptilo ir ka-riškas viršininkas pradėjo ra-minti gyventojus. Bet kita dieną šaudymas vėl prasidėjo. Vokiečių būriai pasirodė mie-sto pakraštyje nuo rubežiaus pusės, bet sutiko pasipriešini-mą rusų žvalgų. Tūlose vie-toje ištiko susirėmimai su ru-sų kazokais ir vokiečiai turėjo išbėgioti. Nuo šuvių užsidėgė mergaičių gimnazija, kurioje radosi lazaretas, bet ligoniai buvo jau išvežti.

Taipgi išvažiavo daug gy-ventojų iš Kalvarijos ir Au-gustavo. Išdą ir kitokias įstai-gas suspėta išvežti.

PALANGA. Vyrų gimna-zija uždaryta neapribuotam laikui.

IS BALTIJOS.

RYGA. Apšvietos ministe-rijos įsakymu uždaryta visos privatinės mokyklos Rygos apygardoje, užlaikomos vietos vokiečių draugijos „Deutsches

Verin“ uždaryta taip pat Vokietijos ir Austrijos paval-dinių kuopelės, kurios taip pat laikė mokslo įstaigas.

Rygos dauguma lietuvių darbininkų ir šeimynų paim-tųjų į kariuomenę iškeliavo į Lietuvą.

Latvių dienraštis „Dzimt. Vestnesis“ num. 194 indėjo inžanginį straipsnį užvardin-tą: „Mūsų kilmės broliai Ryt-prūsiose“, kuriame trumpai papasakoja apie Prūsų lietuvių praeitį, kurių da-lis dabar liko rusų užka-riauta nuo vokiečių, duoda patarimą lietuviams-latviams apsigyventi didelėmis kuopo-mis Prūsų lietuvių tarpe ir patraukti juos po intekme sa-vo kalbos, kad taip kultūri-niai sujungus lietuvių-latvių, prūsų kilmės išvien. Toji vie-nata sudarytą tvirtą šaką prie Rusijos tautų medžio ir reikalui ištikus, galėtų išdžia ir krauju užstoti didžiąją tėvynę, kuri paluosavo juos nuo germanų jungo“.

LIEPOJA. Liepojoj pasi-rodė Petrogrado agentūros te-legramų lapeliai ir lietuvių kalba. Leidėjų pasirašo Stur-it-Sturesteppe.

Liepojaus poliemeisteris, kaip praneša „B. Vied“, išlipdė po miestą apskelbimą, kuriame praneša, kad pasitei-sinimai nežinojime rusų kal-bos pildant valdžios paliepi-mus nebus pripažinta įstaty-miška priežastimi ir prasižen-gėliams nežnantiems rusų kalbos, bausmė bus padidina-ma.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

1) Iš Debeikių par. Kauno gub. Veronika Sriubaitė rašo savo broliams Jonui Sriubui ir kitiems Chicago: Brangūs mano broliukai!

Ačiū jums širdingai už lai-šelį. Gavome nuo jūsų laišką paskutiniuose dienose rug-piūčio ir tuojaus rašome jums ir skubiname pranešti apie liūdnas Lietuvos naujienas. Brangūs broliukai laimingi jūs esate, kad išvažiavote į Ameriką. Jūsų metų visus iš-saukė, ir jus šaukė. Labai di-delė buvo mobilizacija. De-beikių labai daug išsaukė. Jau gavo daug laišky, kad daug yra iš debeikių sužeis-tų. O kiek žmonės verkia, tai baisu apskaiti. Labai liū-dna Lietuvoj. Viena, baisi ka-rė, o kita blogi metai. Nei ru-gių, nei vasarojaus, nei duo-nos nei bulvių ir net vandens nėra. Visą vasarą nebuvo lietaus, vandenį vežėme iš ki-tur, tai baisus vargas buvo. Galvijai neturėjo ko ēsti, žo-lė išdegė. Burokai ir kopus-tai neužderėjo, rugiai brangūs — penki rubliai puras. Da-riškas viršininkas pradėjo ra-minti gyventojus. Bet kita dieną šaudymas vėl prasidėjo. Vokiečių būriai pasirodė mie-sto pakraštyje nuo rubežiaus pusės, bet sutiko pasipriešini-mą rusų žvalgų. Tūlose vie-toje ištiko susirėmimai su ru-sų kazokais ir vokiečiai turėjo išbėgioti. Nuo šuvių užsidėgė mergaičių gimnazija, kurioje radosi lazaretas, bet ligoniai buvo jau išvežti.

Dabar taip mums sunku, va-ro visur važiuoti į stoikas, ge-ležinkelius reikia sergėti. Iš vieno krašto atvažiavai, tai tuojaus išvaro kitur. Kad ne-būtų iškilus karė, tai prašė būtume jus grįžti namo, bet dabar negalima važiuoti, rei-ktų į karę eiti.....

Veronika.

2) Iš karės lauko laiška ga-vo Antanas Sriubas nuo sa-vo brolio Alponso.

1914 metais 2 dieną rug-piūčio. Pasirūpinau parašy-ti keletą žodelių pas savo my-limus brolius Antaną ir Mi-kolą. Mieli broliai aprašysiu tamstoms apie savo gyven-i-mą ir kelionę. Iš Zitomiro jau išvažiavau 26 dieną liepos. Berdievoj sukimšo mus ma-balinon, visas armatas, arklius

ir važiavome 7 valandas ge-ležinkeliu. Sloguvoj išsėdome ir jau toliaus ėjome pėsti. Keturias dienas išbuvo ke-lionėje. Dabar stovime 25 ver-stai nuo rubežiaus ir laukia-me atvažiuojant kitos briga-dos. Tada važiuosime arčiau rubežiaus su armatomis. Aš esu priskirtas prie ligoninės.

Labai daug suima Austri-jos šnipų, jie ima plenus Ru-sijos. Mes stovime Volyniaus gub.

Dabar lauksime žinių, kada reiks išvažiuoti karėn su Au-стриja. Apie karę gal žinot gerai, laikraščiai turbūt apra-šo. Gerai Antanai padarei, kad neparvažiavai namo, bū-tuon papuolęs, nes sušaukė vi-sus nuo 1897 m. ligi 1912 m. ir 3 metų atsarginius. Kalba, kad imsią trejų metų naujo-nus. Rusijoje nebėra tvarkos ir dabar nevažiuok, nes Rusi-joj dabar blogai. Laišką rašiu tamstoms iš Zitomirio, prieš išvažiavimą. Iš namų laiško nepaimu, nieko nežinau naujienų..... Meldžiu, brō-liai, kaip paimsite nuo manes laiška greitai laiku atsakykite. Aš labai pasiilgau. Surašykite visus naujienas. Sveikinu visus. Gana rašyti, reikia su-diev sakyti.

Sudiev.

Alfonso Sriubas.

3) Sindrių sod. Debeikių p. Kauno gub. rašo sesuo Bal-tramiejui Sriubui Chicago: Laiškas rašytas dienų šv. Baltramiejaus. Kuomelin-giausiai sveikinam tamstą die-noje užtarytojaus, linkėdami tau visokių laimijų. Seniai nuo tavęs turėjom laiška, tai ir rašome tau apie nelaines, kokios ištiko pas mus Lietu-voje. Juozapą išleidome ant baisiausios karės. Du sykiu Juozapui reikėjo jau mūšties karėje. Liko dar gyvas. Kal-ba dabar, kad vokiečiai paė-mė du korpusus rusų kareivių, gal sykiu su jais papuolė ir mūsų Juozas. Nieko nežino-me kas atsitiko, iš niekur ne-gauname žinių. Kas mums ir praneš, kas ten dedasi baisyje, karėje? Mes jau išleidome laiška, bet kasžin ar paims. Pas mus kalba, kad ir raudon-biliūnius šauks, tai prisiėis ir mūsų Mykolui iš Odesos va-žiuoti karėn. Baisu ir pama-tyti, tiktai ašaros mūsų pa-guoda.

Paėmė mūsų arklius karės reikalams. Už kumelį užmokė-to 270 rublių, o už kumelę tik-tai šimtą davė. Pirkome ark-lį užmokėjom 50 rublių. La-bai vargu buvo su darbais. Nėra kam dirbti laukų, kad ne švogeri gal būtume ir ne-apsidirbę. Tėveliai nebegali visai, tai mes su Mykolu visur einame. Nuo lauko viską su-dorojome. Šįmet viskas neti-kiai neužderėjo. Visgi būtų dar šiaip-taip. Jeigu Dievas atitolintų karę, visko užtektų. Juozapas rašė, kad jau jie randasi Prūsiose už dviejų šimtų verstų, bet Dievas ži-no, kaip bus toliaus. Laimin-gas esi, kad išvažiavai į Ame-riką, nors vienas išliksi gyvas iš pulko brolių.

Kitiems dar karė neteip da-ėdė, kaip mums, arklių neėmė, mat, jų netinka. Juozapo antrašo tau nesiu-nčiam, nieko nebegelbės. Jeigu užgirsime ką nors apie Juo-zapą tai tuoj pranešime. Sudiev, pasilik sveikas, rašyk kuodažniausiai laiškus.

B. Sriubaitė.

4) Iš Virbalio rašo J. Na-vickui: „Virbalis, 7 d. rugs., 1914. Mylimas Jonai! Neseniai su-grįžau iš Rygos, mat, nega-viau jokios žinios iš tėvynės. Kaip jau žinai pas mus visos Europos karė. Kur yra Sta-nislovas ir Viktoras nežino-me, nes nieko nerašo. Ties Vir-baliumi t. y. Eitkunais ir Ki-

Cardinal GASPARRI.

Kardinolas Gasparri, popie-žiaus draugas naujas valstijos sekretorius.

bartais buvo didelis mūšis. Vokiečiai liko sumušti. Mūsų kariuomenė paėmė Eitkunus, Stalupėnus, Gumbinę, Išrutį, Tilžę, o dabar jau mušasi ties Karaliaučiumi. Vokiečiams nesiseka. Eitkunus pavertė į pelenus ir gaila darosi žiū-rint — viskas išdeginata.

Prūsaičiai išbėgo į Esus, jų gyvenimas paverstas į pele-nus, pats buvau nuėjęs pažiū-rėti, — tik penki viščiukai lak-stė be jokios pastogės. Dau-gybė ir Kybartuose išdegin-o. Didžiausios permainos. Kau-no, Orentos ir daugybės kitų Stonačių ūkininkų triobos su-degintos. Visą aprašyti rei-kia devynių jaučių skurų.

Mūsų visi buvo išbėgę į Ku-mečius. Granatos atlėkė iki mūsų namų. Mūsų kariuome-nė su armatomis stovėjo ties Preisu, Puniškė ir ant Vigai-nių ganyklos.

Ištikus mūšiui visi lindo į rusius, tam tikrai priręngtus. Mūsų žmonės buvo sulindę rū-syje už kluono laike mūšio.

Jono Vabalio visą pašarą sušėrė kariuomenės arkliams. Jis pats buvo išbėgęs, sugrį-žęs buvo tris sykius atėjęs pas mus, prašė šieno, tėvelis jam davė ir dabar jau nesipyksta. Jerulaitis buvo teipogi atsi-paustį tėvelio. Karė visus sutaukė. Vartotojų krautuve ir daugybė kitų apvogė. Juo-zas Prapulenis neteko nei vieno gyvulio. Sodą visą ka-reiviai apiplėšė. Augustas Prusaitis paimtas į kariuome-nę. Viktorui parašiau laiška Veikiančion Gvardijon, o apie Stanislovą nieko nežinau.

Tuo tarpu tiek naujienų, baisiai daug visokių atsitiki-mų, tai net nežinau ką rašyti.

Tiesa, Sidlauskas ir baisiai nukentėjo. Kuniga Pesy vo-kiečiai nušovė. Rodzevičiaus Kazimiero vieną namą sude-gino taip pat ir Krygertienės.

Sužeistus per Virbalį iš mū-šio lauko vežė tris dienas. Da-bar laukiam paėmimo Kara-liaučiaus.

Ligi pasinatymo. Labų die-nų nuo visų.

Vladislovas.

5) Iš Kražių, Kauno gub. rašo L. Bielskis savo dukte-riai Šveidienai, Chicago:

Kražiai, Raseiniai ap. rugsė-jo 14 d., 1914. Brangiausia mūsų Stasele! Mes tėveliai pranešame, kad laiškelį, kurio laukėme tokį ilgą laiką aptu-rėjome 18 d. rugsėjo.....

Atleisk mums, kad nepa-siuntėm savo ir Alponso foto-grafijų, nes atsitiko tiek daug nelaimių, kad nėra kada ir manyti apie fotografijas. Gal jus ir girdėjot Amerikoje, kad pas mus baisiausios karės. Mūsų karalius susimušė su Prūsų ir kitos visos karalys-tės snpyko ir susiginėjo ir ka-rė kaip iš maišo iškrito, niekas ir sapnoti nesapnavo apie tai. 18 d. liepos sujudo vi-

(Seka ant 7 pusl.)

REDAKCIJOS PASTABOS

DAR APIE LIETUVIŲ
CONFERENCEJĄ LONDONE.

Praeitame "Draugo" numeryje išspauzdinome p. Yčo laišką, kuriame jis ragina Amerikiečius siųsti į Lietuvą aukų ir mini apie Lietuvius suvažiavimą Londone. Žinodami p. Yčo gabumus, darbštumą ir nemazą autoritetą Lietuvos visuomenėje, mes, tuo visu pasitikėję išreiškėme nuomonę, kad Londono suvažiavimo (kurio vienu iš organizatorių, matyti, yra ir p. Yčas) nutarimai bus priimti visos rimtosios mūsų visuomenės. Tačiau artimiausieji po gavimo to laiško atsitikimai mums parodė, jog tokia mūsų nuomonė buvo išreikšta per anksti, jog, kol kas, ant visos tos konferencijos mes turime pastatyti didelį klausimo ženklą. Mes nuoširdžiai trokštame, kad mūsų abejojimai išsiblaškų, kad tas "Lietuvių Centras", kurį šaukia Londono konferencija, pasirodytų tikrai vertu pasitikėjimo visų lietuvių katalikų. Mes norime tikėti, kad tai ištikrųjų ir įvyks, tačiau, kol kas, esame priversti užimti laukimo poziciją — del šių priežasčių:

1) "Draugo" redakcija apie "Lietuvių Centrą" ir jo šaukiamąją Londonan konferenciją sužinojo ne iš paties Centro, bet iš pašalinių ypatų. "Draugas", kaip organas žymiausių lietuvių katalikų organizacijų, šiaip ar taip, kai kuriais žvilgsniais užima pirmąją vietą Amerikos lietuvių katalikiškoje spaudoje, ir jei-gu Centras būtų siek tiek skaitėsis ir su lietuvių katalikų opinija ir jų pritarimu, tai be abejonės būtų pasistengęs bent keliais žodžiais pranešti mūsų redakcijai apie save ir apie tai, kas manoma daryti. Kiek žinome, ir kiti katalikiški laikraščiai panašią pranešimų negavo. Tai-gi galime, rodos, padaryti išvadą, kad katalikiškoji spauda šiame atvejuje buvo ignoruota.

2) Buvo ignoruota ne tik katalikiškoji spauda, bet ir visų lietuvių katalikų jausmai, įsitikinimai ir idealai. Tai prirodo faktas pakvietimo nuo Amerikos lietuvių šliupo. Krikščioniškoji lietuvių visuomenė, kuri sudaro nepalyginamą tautos didžiumą, niekuomet negali pripažinti d-ro šliupo ne tik vienu iš tautos vadų, bet net negali jo skaityti ir naudingą tautai veikėju. Negali būti lygiai naudingą tautai ir tas, kur stato, ir tas kur griana, ir neišmintingas būtų noras lipdyti ugnį su vandeniu. Visi geri tautininkai privalo turėti aiškų kriterijų, pagal kurio galima būtų spręsti vieno ar kito veikėjo naudingumą tautai. Tokiuo kriterijumi pirmoje eilėje turi būti, mūsų nuomone, kad ir štai kas: 1) tautiškas veikimas turi kelti tautos dorą, 2) jisai turi remti, stiprinti, kelti tautybę. D-ro gi šliupo veikimas visą laiką ejo priešais tuos postulatus. Jo bedievybės apaštališkas išplatinto moksliškų tarpe baisiausių ištvirkimų. Jo agitacija priešais lietuvių katalikų mokyklą ir remimas pragaistigiu mums viešųjų mokyklų — sulaukė ir tebesulaukia daugelį nesupratusių ir pasvirusių tikėjime nuo siuntimo vaikų į lietuvių tautiškas - katalikiškas mokyklas.

Keletas parašytų seniau naudingų tautai knygų neatvesria nei šimtinės dalies tos pragaisties, kurią D-ras šliupas lietuvių tautai, ypač jos išei-vybei suteikė. Turėdami tai

omenyje mes d-rą šliupą ir visą jo veikimą turime skaityti negatyve, griauiančia ir ardančia pajėga ir kaip tokią — tautai blėdingą. Pakvietimas jo nuo amerikiečių į Londono konferenciją parodo, jog kvietęs jį Centras arba nežino d-ro šliupo veikimo (kuo sunku būtų tikėti), arba patsai aiškiai neatiskiria, kas tautai naudinga, ar blėdinga. Centras tuo savo žingsniu lyg sakyte sako: mes lygiai naudingą tautos darbininku skaitome ir tą, kas tikėjimą platina ir tą, kurs jį griauia; ir tą kurs dorą kelią, ir tą kurs ištvirkimą platina; ir tą kurs visas pastangas deda brolių tautybei išlaikyti, ir tą kurs stumia lietuvių į amerikonišką. Su tokia pozicija, mes, kol gyvi, niekuomet nesutiksime.

Ir lai niekas nesako, kad dr. šliupas, į Londoną nuvažiavęs, negi įstengs Lietuvos atkrikščioninti. Ne! Nors kiti jam net ir išsižioti neduotų toje konferencijoje, vis dėlto patsai faktas jo pakvietimo yra begalo svarbus ir gali turėti labai svarbias pasekmes. Lietuvių Centras tuo savo žingsniu davė sankeiją visam šliupo darbiui, išklė jo pres-tyžą akyse jo pasekėjų ir visų linkusių į jo sutvertąjį krypsnį ir davė jam naujus pragumus ir įrankius varyti ir toliau savo pragaistigąjį tautai darbą.

Del tų visų priežasčių, mes kol kas, negalime išreikšti pilno pasitikėjimo nei anuo Centru, kurs mums ligšiol nepa-norėjo pasirodyti, nei jo sušaukta į Londoną konferencija.

Faktas pakvietimo greta šliupo ir kunigo T. Žilinsko parodo tikrai, kad Centras skaitosi su lietuvių kunigais, kaip su jėga, bet anaipol nesiskaito su Katalikiškais Lietuvos principais ir jos idealais. Kun. Žilinskas, matyt, nėra kviečiamas, kaipo katalikų idealų atstovas ir išreikšėjas, bet kaipo įrankis tikslams, kurie mums, tuo tarpu dar nėra aiškūs. Pats si-statymas vienon eilėn kun. T. Žilinsko ir d-ro šliupo lyg parodo, kad Centras einama prie Lietuvos be principų ir be idealų. Tas susistatymas yra aiš-kiu užgavimu visos tikinčios mūsų visuomenės.

Mes numanome, kad mūsų tautos politikos reikalais ši konferencija bus labai svarbi ir naudinga. Mes remsimės, pagal išgalės, ir jos nutarimus toje srityje, ant kiek jie neišsiskirs žymiai su amerikiečių nutarimais Chicago seime, Tačiau mums, žiūrintiems šiek tiek toliau į tautos ateitį, visuomet rūpės, kad vykintant svarbiausius tautos reikalus, niekuomet nebūtų išsižadama elementarinių principų ir nuovokos, sulig kurių galima būtų atsikirti, kas tautai sveika ir naudinga, o kas priešingai, jai yra blėdinga.

Tiek tuo tarpu. Lauksime daugiau žinių apie "Lietuvių Centrą" ir Londono konferenciją.

BAIMĖ RYMO.

Vienas iš labiausiai mėgiamausių įrankių, kuriuos vartoja katalikų priekai, kad suklaidinus ir atitraukus nuo Bažnyčios žmones — yra tai jų gąsdinimas Rymu. Bažnyčios priešai stengiasi visur išplatinti tokią nuomonę apie Apaštalią Sostą, kad tas Sostas, tai didžiausias žmonių sėdėdavas ir priešas.

Net daugelis ir mūsų inteli-gentų akiai kartoją apjaki-mo ir fanatizmo šauksmus, su-galvotus masonų, ar kitų Bažnyčios priešų kancelerijose — gal šventai manydami, jog tuo geriausiai patarnauja savo tė-

vynai Lietuvai. Antai dar prieš seimus "Tėvynė", iš-reikšdama nepasitikėjimą Chi-eagoje katalikų šaukimu tuo, kad, girdi, katalikų visi keliai vedą Rymą. Ryme, gi, su-prask, mūsų tautos pražūtis. "Lietuvos" paskutiniame nu-meryje p. Baltinijos kartoją, tą-pat, prikišdamas lietu-viams katalikams, kad jiems pirmoje vietoje rūpi "Ry-mas ir jo politika", ta gi po-litika, suprask, yra mums bai-siai kenksminga. "Tėvynės" Mylėtojų Draugijos" prezi-dentas p. dr. Žimontas, kaip rašo M-nis Tėvynės' 43-ame numeryje, kalbėdamas Chica-goje tautiškojo susivienijimo naudai, nupeikęs lietuvių klerikalus (taip jų vadinami visi katalikai), nes, mat, sako: "Jiems labiau rūpi Roma, ne-gu tėvynė Lietuva". O ta Ro-ma, tur-būt, jau yra šaltinis tikrų Lietuvos nelaimių.

Ir taip nuolat, net iki atsi-bodimo, negudriai kartojama sena pasaka, kurios paėjimo rūpi kiti pirmiečiai gal nei nežino, ir kuriai gyvenime jo-kio pamato nėra.

Su tais, kurie tai daro su bloga valia — nei nesigin-čysime. Viena, jų neinti-kinsi.

Bet geros valios žmonės, mes norėtume pasakyti štai ką: *nesiduokime suklai-dinti*. Priešais niekuo ne-paremtą priešų bauginimą Rymu, mes, katalikai, ne-dvejodami tvirtiname, kad vienybė su šventuoju Tėvu mūsų tautai yra labai reika-linga ir naudinga, nes toje vienybėje yra gausus šaltinis mūsų dvasios ir doros pajė-gų. Juk aičiū tai vienybė, mes, katalikai, šelpiami gausių Dievo malonių, per Jo Bažny-čią gauname, mes ir savo tau-tai daugiau galime darbuotis ir ištikrųjų darbuojamės — negu visi nuo bažnyčios pabė-gėliai. Delko? Delto, kad mū-sų tikyba, šv. Tėvo sergima, mus inkvepia ir ragina prie pasišventimo, prie praklinių darbu. Kristus sergisti savo išteigtąją Bažnyčią ir savo vietininką ant žemės, Rymo popiežių, ir kaip neklysta ti-kybos ir doros klausimose Ro-mos senelis, ganydamas viso pasaulio katalikus, taip nekly-sia tie katalikai, kurie to se-nelio klausio.

Kur Petras — ten Bažny-čia, kur Bažnyčia — ten pat-sai Kristus. Vienybėje su šventuoju Tėvu ir yra visas sekretas katalikų stiprybės. Priešai žino tai ir todėl taiko savo šuvis į tą stipriausią katalikų tvirtovę. Jie vieton intėmės šv. Sosto ant viso pasaulio katalikų rodo apgau-lingai vietinius tautos reika-lus. Bet čia ir parodoma daug iš jų pusės nesąžiningumo.

Sventasis Tėvas ir neman-o trukdyti tautoms siekti savo tautinių ir politiškių idealų, ar kelti savo tautos kultūrą. Ji-sai, pildydami Kristaus įsa-kyką ganyti Jo avelės ir avi-nelius, sergisti tikrai katalikų dorą ir tikybą. Ar tuodu da-lyku nėra kiekvienai tautai reikalingiausia? Ką parodys, ką pasiulys Lietuvai mūsų pirmiečiai — vieton to aug-ščiausio tikybos ir doros mo-kytojo?

Ar Rymas uždeda tautoms kokias sunkenybes, ar užkrau-na kokius mokesnius? Šv. Tėvas gyvena iš aukų, bet nei vienai tautai mokesnių dar nėra uždėjęs.

Visa šv. Tėvo politika — tai vedimas žmonių prie Die-vo ir doros ir išplatindamas Jo karalystės ant žemės. Ar ta politika gali būti kenksmin-ga bent vienai tautai? Tad lai nutilsta visi mūsų paklydėliai. Jų kauksmai netik nesugriau-Apaštali Sosto, bet nei nepa-krutins jo, nes tas Sostas yra paties Kristaus sergimas. Ir jei tos Uolos nei visas praga-

ras negali įveikti, tai ką jau čia bijoti lietuvių pirmiečių. Mes, lietuviai - katalikai, gali-me tik džiaugtis, būdami ly-giais šv. Tėvo vaikais, kaip ir kitos katalikiškos tautos. Rymo valdžia, tai ne sunki baudžiava, tai saldusis Kris-taus jungas ir lengvoji Jo na-šta: Tie gi, kurie nuo Ry-mo atpuola, nei nepasijunta, kaip paduoda savo dvasią įvairiems Dievo priešams ver-gauti.

DEL P. GABRIO GERO
VARDO.

"Tėvynės" redakcija 37-ame savo num. įžengiamajame straipsnyje stambiomis raidėmis štai ką buvo parašiu-si:

mes nelaikome p. Gabrį iš Pa-ryžiaus kompetentį diktuoti Amerikos lietuviams ir mano-me, jog Amerikos lietuvių greičiau paklausys savo senųjų organizacijų ir vyresniųjų va-dovų, o ne žmonių, kuriems rūpi ne Amerikos lietuvių ir jų santykiai, bet kas kita, daug prozaiškesni dalykai.

Tolimesniuose "Tėvynės" numeriuose (38, 39, 40, 41) buvo nuolat valkiojamas p. Gabrio vardas ir skyrinė: "Klausant iš šalies", ir "Kipso pastabose", ir "Juo-keliuose". Ten tasai mūsų veikėjas buvo pajuokiamas, žeminamas, ten buvo prikiša-mi jam nebūti daiktai.

Kuomet gi "Draugas" už-sistojo už p. Gabrio garbę, ta pati "Tėvynės" redakcija 43-ame numeryje štai, kaip sa-ko:

Delko "Dr." nenurodė, ka-me mes šmeižime p. Gabrį "Tėvynės" redakcija nesija-čia, kad *nors vienas šmeižias p. Gabrį žodis* (mūsų pabr. "Dr.") būtų ištartas. I p. Gab-rį mes žiūrime, kaip į visu-menės veikėją, užkuopusį mū-sų viešame gyvenime gana augštai, tik *nevisai tiesiais ke-liais* (mūsų pabr. "Dr."), poli-tikieriaus keliais.

Išgvero sąžinė, atbuko logi-ka.

Toliau gi "Tėvynė" štai ką sako:

Ir čia persergėtume gerb. "Draug", kad jis vengtų pa-našaus stiliaus, užtardamas p. Gabrį, nes mes jausimės ver-čiamais aiškiau kalbėti apie poną Gabrį, kaipo politikierį, kuopiantį augstyn kitų pečiai-ai. Del šventos paties pono Gabrio ramybės prašome "Draugo" liauties besiklofijuoti ir vertus mus kalbėti apie tai, kas gali atgabenti labai daug nesma-gumų tam veikėjui, kurį už-tardamas "Draugas" mus net purvų mėgėjais išvadino.

Nereikia ir didvyrio, kad neišsigasti kiseniūje rodomos špygos. Bet "Tėvynė" ne juokais grumoją, kas, girdi, būsių, jeigu ji imsianti ir iš-trauksianti špygą iš kiše-niaus. Gi kas bus? Špyga, pa-siliks špyga ir sugėdins tik tą, kurs ją rodo. Tačiau, kada-gi kiekvienam save gerbian-čiam visuomenės veikėjui brangu yra turėti geras var-nėlius, sergisti tikrai katalikų dorą ir tikybą. Ar tuodu da-lyku nėra kiekvienai tautai reikalingiausia? Ką parodys, ką pasiulys Lietuvai mūsų pirmiečiai — vieton to aug-ščiausio tikybos ir doros mo-kytojo?

Kiekvienas viešas darbas privalo būti visuomenės žino-mas ir apvertinamas. Jeigu p. Gabrio viešame veikime būtų kas nors nedora ir ne-teisinga, tai nei mes, nei joks kitas laikraštis negalėtų jo už-tai girti. Mes manome, jog ir p. Gabriui nebūtų brangi garbė, ar geras vardas, gauti neteisingai.

"Tėvynė", šiaip ar taip, metė ant p. Gabrio piktą še-nėlį. Mes turime reikalauti, kad tas šešelis nuo jo būtų nuimtas. Mūsų žymųjų veik-ėjų geras vardas turi būti brangus ne tik jiems patiems, bet ir visuomenei.

Dar vienas mažmožis. Ta-me pačiame numeryje "Tėvy-nė" sako, kad "Draugas" jai apskelbęs kovą. Ji jau už-sveiči. Susižiavimo vedėjų iš-rinkta J. G. Gegužis, raštininkų F. J. Bagočius. Svarbesnės rezolucijos nieko indomams neparodo, reikalauja tik Lietuvos autonomi-jos su gvarancija: lasvės sąži-nės, spaudos ir žodžio; nutarta įsteigti "Lietuvių Šelpimo Ta-rybą Amerikoje," atspauzdinti tam tikrą memoriją svetimosė kalbose ir induoti jį diplomata-m ir t. t. Žodžių, išėjo vien tik pa-mėgdžiojimas Chicago Politiko-jo Seimo rezoliucijų. Tačiau vie-na rezoliucija yra grynai origi-nalė. Kairieji vedėjai raudono-mis sultimis užkrėtė visą susirin-kimą, kurs beveik vienbalsiai (80 balsų prieš 4) išleido pasau-lin štai kokį "perlą" cecilijų tolerancijos:

"Kiekvieno susiartinimo, spē-ki ir vienybės skaldymą dabar-tiniam laike, mes atrandam lygių tautos išdavystei (treason: izmie-na), ir todėl apgailestaujam se-paratiskus žingsnius "Draugo" politikierių, vadovaujanč Kem-šiu, Gabriui ir tuliems ultramon-tanams Chicago lietuviams, ku-rie neatsižvelgdami į opiniją didžiausių mūsų laikraščių ir ne-laukdami nutarimo keturių di-džiausių mūsų tautos organizaci-jų Amerikoje, sušaukė po priedan-ga kokios ten jokios Konkretiš-kos vertės ir tvarkos neturinčios organizacijos, bet egzistuojan-čios vien tik iš vardo, L. R. K. F. A. savo sektantišką seimą Chicago 21 ir 22 rugsėjo, 1914, ir driso sauvaliai kalbėti vardu vi-sų Amerikos lietuvių ir pasiva-dint save Visuotiniu Amerikos Lietuvių Seimu."

Prisipažįstu, kad pirmu įspė-džiu truputį pabūgau už kun. Ke-mšio ir p. Gabrio likimą, bet tuo-j atokau, nes atsiminiau, kad Ap-veizda tyčia nedavė ragų tūlam sutvėrimui, kurs labai atsižymi nachališkumu. Taigi grumojimas už "izmiengą" negreit bus galima įvykinti. Antra vertus, toji išdavystė-izmiengia socialistų

kur, kaip ir koku būdu te-galiat, lietuviams pridera, ypa-tingai nūnai per laikraščius ir privatiškai skelbti žinias, kad Suvalkų gubernija tai ne lenkų žemė, — be to gaunant lenkams "autonomiją", būtinai dings jų nasnose mūsų labiausia susipra-tusi dalis. Kągi padarytų len-kams lietuvių, turėdami, sakys-me, Varšuvos seime porą Suval-kijos atstovų? Kad gavę auto-nomiją lenkai nešvelniau apsieis su mumis, kaip apsieina su Galicijos rusiniais, negalima ir abejoti.

Taigi nesinausime, vyrai! Mums tesiginėjant ar besirengiant len-kai, kaip tik užims Suvalkiją. Atsitiks tai, kas aičiū jį intėknei, 1807 m. atsitiko Tilžėje, kuomet Napoleonas, sutvėręs Varšuvos kunigaikštystę, perkėgė prie jos ir mūsų lietuviškąją Suvalkiją, nemastant to, kad jinai iš senų-se-novės, dar iš Mindaugo laikų tai tikrųjų tikriausioji Lietuvos žemė — teturėjusi kitados tai "Šudavijos" vardą, tai rusų kro-nikose tebuvusį žinoma kaipo "Zapuškanikį Kraj" ar Prūsų, kaipo "Litauische Wildnis", kas gerai išrodyta kun. Apysenio straipsnyje (Žiur. "Draugija" 1907 m. No. 8 "Suvalkų guber-nija — keno nuosavybė — Lenkų ar Lietuvos").

Lenkams mes, anaipol, nepavy-dime "autonomijos". Dieve pa-dėk jų žmonėms, kaimiečiams galutiniai atsikračius senovės neti-kusių didikų ir šlektų globos, ko-pasekmingiausiai darbuotis ge-rovėi ir naudai išėjusios aikštėn — bet jau "demokratiškos" Lenki-jos. Mums reikia nemausti, kad mūsų Lietuviškoji Suvalkija būtų atskirta nuo lenkų.

Napoleono laikais, kuomet apie liaudį dar nemastyta — Ne-munas netikėtai tapo šiaurinės Lenkijos siena, tačiau šitoji sie-na toli-dar gražų nėra Lietuvos ryba.

Todel, kad galutinai, etnogra-fiskai, lietuviams atsiskirti nuo lenkų, mums reikia kuogeriaus-iausiai platyti žinias, kad geriausia būtų ydant Rusijos valdžia ap-gyventuosius rusiniais šiandien-ius Augustavo (Šv. gub.) ir Maroviecko (Lomžos gub.) pavie-tus prikergtų, duokim, prie Gar-dino gubernijos — o likusiąją Suvalkiją prie Kauno ar Vilniaus gub. — jog ir kitados Lietuvos už Naumiesčio plotai, nuo Kauno, Prienų, Alytos, iki Filipavni, Račkų, Janofkos, buvo tai Tra-ku vaivadytė, Vilniaus vyski-pija — o šiandieniniai "Zanavy-kai", nuo Šešupės iki Nemunui ir Kauno — buvo tai Zemaitijos dalis. Turėdami panašų, istori-škai etnografiškąjį pamatą, pla-tykime atsakančias apie save ži-nias, kad jos pasiektų tuos, nuo kurių prigulės būsimasis mūsų Suvalkijos likimas! Jeigu patys smausime, niekas už mus nelau-lys sau galvos!!

Kun. K. Prapuolenis.
Ryme 22 rugsėjo, 1914 m.

NAUJOJO CARIZMO.
ŠEŠKLA.

Bostono "Ateitis" No. 39 at-spauzdino "Massachusetts val-stijos organizacijų politiškojo su-sižiavimo" rezoliucijas rengia-

mas delei politiškojo lietuvių sei-mo New York'e. Susižiavimas įvyko 27 d. rugsėjo So. Bostone. Dalyvavę net 105 atstovai ir 200 svečių. Susižiavimo vedėjų iš-rinkta J. G. Gegužis, raštininkų F. J. Bagočius. Svarbesnės rezolucijos nieko indomams neparodo, reikalauja tik Lietuvos autonomi-jos su gvarancija: lasvės sąži-nės, spaudos ir žodžio; nutarta įsteigti "Lietuvių Šelpimo Ta-rybą Amerikoje," atspauzdinti tam tikrą memoriją svetimosė kalbose ir induoti jį diplomata-m ir t. t. Žodžių, išėjo vien tik pa-mėgdžiojimas Chicago Politiko-jo Seimo rezoliucijų. Tačiau vie-na rezoliucija yra grynai origi-nalė. Kairieji vedėjai raudono-mis sultimis užkrėtė visą susirin-kimą, kurs beveik vienbalsiai (80 balsų prieš 4) išleido pasau-lin štai kokį "perlą" cecilijų tolerancijos:

"Kiekvieno susiartinimo, spē-ki ir vienybės skaldymą dabar-tiniam laike, mes atrandam lygių tautos išdavystei (treason: izmie-na), ir todėl apgailestaujam se-paratiskus žingsnius "Draugo" politikierių, vadovaujanč Kem-šiu, Gabriui ir tuliems ultramon-tanams Chicago lietuviams, ku-rie neatsižvelgdami į opiniją didžiausių mūsų laikraščių ir ne-laukdami nutarimo keturių di-džiausių mūsų tautos organizaci-jų Amerikoje, sušaukė po priedan-ga kokios ten jokios Konkretiš-kos vertės ir tvarkos neturinčios organizacijos, bet egzistuojan-čios vien tik iš vardo, L. R. K. F. A. savo sektantišką seimą Chicago 21 ir 22 rugsėjo, 1914, ir driso sauvaliai kalbėti vardu vi-sų Amerikos lietuvių ir pasiva-dint save Visuotiniu Amerikos Lietuvių Seimu."

Prisipažįstu, kad pirmu įspė-džiu truputį pabūgau už kun. Ke-mšio ir p. Gabrio likimą, bet tuo-j atokau, nes atsiminiau, kad Ap-veizda tyčia nedavė ragų tūlam sutvėrimui, kurs labai atsižymi nachališkumu. Taigi grumojimas už "izmiengą" negreit bus galima įvykinti. Antra vertus, toji išdavystė-izmiengia socialistų

Genys.

MŪSŲ JAUNIMAS.

DEL "VYČIŲ" LAIK-
RAŠČIO.

"Draugo" 41 num. p. P. M. C. rašydamas apie įsteigimą "Vyčiams" laikraščio, pasiū-lė jiems "Moksleivių", mokslei-vių laikraštį, kad susisietų visiems prie vieno laikraščio veikti iš vieno.

Tiesa, Moksleivių ir "Vy-čių" beveik tikslas vienodas ir dviejų nuomonių negali būti, kad jie turi veikti išvieno, juk kaip moksleiviai, taip ir vy-čiai — jaunimas, tai gi jie tu-ri vienyties, turi bendromis spēkomis veikti.

Tečiau paimti "Vyčiams" "Moksleivių" ir savo organus, mano nuomone, netiktų, ka-dangi jame nėra lengvos me-džiagos, tinkamos jaunimui skaityti. "Moksleivis" tinka-mas moksleiviams, kaipo jau-nimui šiek-tiek prasišvietu-siam, prasilavinusiam, o vy-čiams persunkus. Galėtų ja-me įvesti "Jaunimo Skyrį", bet neišsimoka, kadangi pana-šų skyrį turime "Drauge", taigi nėra kalbos apie "Mok-sleivių". Mes norime nuo-savų laikraštį turėti, panašų jaunimo laikraščiui Lietuvoje "Pavasaris".

Aš tikiu, kad po metų, mes ir nesvajosime apie kokius skyrįs, kituose laikraščiuose, tik drąsiai jau galėsime leisti savo laikraštį, o kol kas tu-rime "Draugą", nors jame nedaug vietos, bet, kol prisi-ruošime, pilnai pakaks.

Vytis.

"L. VYČIAI".

Spalio 14 d. Apveizdos Die-vo parapijos "Vyčių" IV kv. laikė susirinkimą. Susirinki-mas daugiausiai svarstė savo draugijos reikalus, būtent: apie "vakarinus Vyčių kur-sus", kuriuos jau lanko 50 ypatų, didesnė dalis "Vyčių" mokiniai. Kursuose mokinama lietuvių kalba, lietuvių istori-

žvilginių nėra prasakaltima, prie-šingai, "netikiosios tvarkos" iš-davystė skaitosi kaip tik socia-listų užduotis. Dar daugiau, — pačių socialistų principų išda-vystė yra kaip tik vykinama mū-sų akyse, nes Vokietijos socia-listai mūsai su Prancūzais, kad net rūksta, o Italijos draugams taip dėlai niežti, kad viešai kursto valdžią kariauti. Mūsų Amerikos "draugai", tiesa, išnė-šė rezoliuciją prieš karą, bet tur-būt nenuvokdami ar taip bus ge-rai, nepamiršo pasiskelbti šalinin-kais brutališkojo patriotizmo ir grūmoti "izmiengą" vien tik už tai, kad kitokios sriovės žmonės nori darbuotis Lietuvos labui.

Ką čia šnekėt, socialistams kuo tolyn, vis labiau darosi neat-mezgamuoju mazgu. Vienas tik dalykas yra aiškus, kad jeigu to-kiems "draugams" davys valdžią tai bematant viršų carais — au-tokratais. Jų fanatizmas, trump-regystė ir partvyškusimas jau da-bar nepakenčiami. Tik prisiū-rėkite faktams. Lietuvių Politė-kasai Seimas Chicago buvo su-šauktas suvis ne po priedanga L. R. K. F. A. Federacijos Seimas buvo vėliau, ir kas nenorėjo, ja-me nedalyvavo. Politėkakai Sei-mas Chicagoje susidarė iš katali-ku, rimtesniųjų tautininkų ir net socialistų. Nutarimai buvo rimti ir bepartvyčiai. Delegatų buvo daugiau, kaip 250 iš visų Ameri-kos kraštų. Ir toksai vienos Mas-sachusetts valstijos susižiavi-mas drįsta vadinti Chicago's sei-mą sektantišką ir prikašioti Chi-cagiečiams išdavystę-izmiengą!

Galima būtų priskaityti tokį iš-siokimą prie humoristikos, tiktai laikai dabar tokie svarbūs ir tra-giški, kad juokties rods nederė-tų. Negalima abejot, kad Bosto-niečiai nejuokavo. Piktas ir aštrus rezoliucijų tonas tą parodo. Tai kaip pavadinus tokį išsiokimą: vokiečių aragonieja, ar maskolų carizmu? Vardas čia nesvarbu, bet svarbu faktas, kad nuo socia-listų ir kairiųjų tautininkų tole-rancijos ir teisybės nebegalima tikėtis.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

Genys.

"TĖVNĖS AIDAS".

JAUNIMUI, KURISAI SVIEZDINAS.

I.

Ir iškeliavo į tolimą šalį,
Šalį doros — išminties;
Vėsulai tranko beginklį laivelį
Tarpe gyvybės — mirties.

O kad mareiviai sugrįš iš kelionės,
Kas apskaitys jų turtus?
Kas apskaitys tą linksmybę, kad žmonės
Sveikins sau dvasios vadus?

Kalnai apkurtę, miškai apsiniaukę,
Gal pirmą džiaugsmą išgirs:
Juk Lietuva taip šviesuomenės laukia,
Gal naujos laimės patirs?

Augštas dangau! kurs davei tiek troškimo,
Širdį šlakstyki rasa:
Duok, tegu žingsnius garbingo jaunimo
Lydi visuomet šviesa!

II.

Baltos rožės žydi,
Žydi kalnuos, žydi klony:
Jų kvapsnis maloni
Mano sielą lydi — lydi.
Kaip malonu, kaip gi miela,
Kuomet gelės lydi sielą!

Skriskit vėjai skriskit!
Te kvapsnių dvelkimas
Mano dvasioj keičias — mainos,
Kaip eilių atsiliepiamas,
Kaip mūs liaudies baltos dainos!

Tegu keičias, tegu mainos
Jų tylus dvelkimas!
Tiktai rožės nesuvyskit,
Baltžiedės nesuvyskit!

M. Gustaitis.

NASLAITIS.

Aš vienas, aš vienas,
Pasaulij šitam,
Lyg kad ta puselė
Kalmelyj aukštam.

Stubuoja, linguoja sau viena nuo vėjo,
Jos nieks neužjaucia, netur užtarėjo
Stubuoja, linguoja sau vis.

Kad austa aušrelė
Ir saulė jau tek,
Kriūnuose paukšteliai
Sau čiulba ir šnek.

Ji stovi sau viena ir skundžias begalo,
Delko-gi nuo manęs visi taip atšalo,
Delko-gi kentėti vienai!

Ir aš taip čia vienas
Apleistas esu,
Čia žmonės man kietai —
Aplinkui tamsu.

Zvaigausi kas naktį tarp dangaus
[Zvaigždėlių,
Ar nepamatysiu ten savo tėvelių:
Prašyčiau priglauti ir mane.

Bet veltui aš ieškau
Ten jų nebrasiu,
Apleistas pasaulij
Skursiu ir skursiu.

Fisiu tad ant kapo prie savo tėvelių,
Kaip kris ašarėlė gaili iš akių,
Gal bus tad kentėti lengviaus.

J. Sakalas.

K. M. G.

PASKAITA APIE TĖVNĖS MEILĘ.

"Lietuvos Vyčių" susirinkime
Chicago, Ill. 30 rugsėjo d., 1914 m.

Juo keno dvasia augštesnė ir jautresnė,
Juo tėvynės meilė jame didesnė. Kas jos ne-
jaucia, kas ta meilė nėra persimęs iki sa-
vo kaulų smegenų, iki savo minčių ir širdies
dugno, tas yra blogas pilietis, nevertas tau-
tos, iš kurios paeina: nes pirmutinė ir svar-
biausia piliečio priedermė yra mylėti, gerbti
savo tėvynę ir jai tarnauti. Ypač kritiškoje
gyvenimo valandoje, kurioje tebesame da-
bar...

Tik apsižvelgkime, kas aplink mus doro-
si, kaip kaimynų spėkos auga. Kur jie mus
mums, jeigu mes ir toliau taip neveiklūs
pasiliksime, kaip kad ligšiolai? Tik paklau-
sykime, ką sako? Ji šaukia, reikalau-
ja, idant darbai parodytume tą drąsą, kurią
mūsų protėviai mūsų laukuose yra parodę.

Tėvynės meilė ir piliečio priedermė jokių bū-
du neprivalo būti skiriamos. Taigi atiduo-
kime jai savo mintis ir širdį, savo veikimą ir

darbus; jeigu būtų reikalas, tai ir savo krau-
ją iki paskutiniam lašui, kad tik jos būtų už-
tikrinus, jos garbę apgynus.

Nors taip prakilni ir garbinga tėvynės
meilė, tačiau ir jai yra ribos, kurias peržen-
gus ji nustotų buvus dorybe. Senovėje tėvy-
nės meilė neretai būdavo nusidėjimų priežas-
tinių. Krikščionystė, išauštinus jos vertę
vienkart apvalė ją ir sutvarkė.

Kad tėvynės meilė būtų išmintinga ir
krikščioniška, ji privalo pirmiausia nusilenki-
ti prieš Dievą, pačios tėvynės Sutvėtoją ir
prieš Bažnyčią — visų tėvynę dvasiškąją. My-
lėti tėvynę labiau negu Dievą ir Jo įstatytąją
Bažnyčią, tai reiškia ją dievuoti, tai aiški sta-
belys. Ir kas beliktų tėvynės idealui, išsky-
rus iš jo Dievą. Vistik, ką išplėsti didžiausią
šventenybę, be kurios "pasilikty namas
tuščias". Arba į ką pavirstų tėvynė be tikė-
jimo, be Bažnyčios? Ar neslankiotų jos siū-
nūs, kaip besieliai šešėliai, kaip nakties šmek-
los, nebesant tos kalvės, kur galėtų sutvirtėti,
apsisavuoti geležiniais dvasios ginklais? Kaip
sutvėrti prakilnų meilės idealą, jeigu nešvie-
jam ir nešildys tikėjimo spinduliai? Ereliai,
augstybės lakiodami, reikalingi yra uolos, kur
galėtų ramiai pasislėpti: toji uola — tai ti-
kėjimas, teikiąs tvirtą atspirtį ir sklaidą
platų horizontą. Nusileidus gi erui ant žemės,
kiekvienas galėtų išplėsti plunksną iš jo
sparno, kad savo mažumą pridengus...

Toliau krikščioniškoji tėvynės meilė nė-
ra siaura, savimeilė. Ji neišskiria iš savo šir-
dies ir kitų tautų. Ji droviasi ir šlykštisi ko-
kios nors tautos neapykantą, nes Kristaus
Bažnyčioje "visi broliai", betgi saviškiams
jų tarpe pridera pirmenybė.

Krikščioniškoji taisyklė: "Nedaryk kitam,
kas tau nemėli", taip pat svarbi ir tautų
santykiuose. Savo šalies meilė neprivalo mus
siaurinti, bet atpenk, žadinti žmoniškumą, kel-
ti altruizmo bei visumos jausmus. Kas tikrai
myli savo tautą, tas nori, kad kiti ją mylėtų ir
guodotų, todėl jis be reikalo neužkabina ir ne-
erzina kitataučius, veiklaus brangius ramybę
ir sandorą.

Delko dideli genijai esti palaima ne tikrai
savo tėvyni, bet ir visai žmonijai? Delto,
kad visi prakilnūs protai nors ir pirmoje sta-
toje vietoje savo tautiečius, tačiau plačiu min-
ties žvilgsniu apima visą žmoniją ir ją visą
veda tikros kultūros keliu. Meilė tautos ir
meilė žmonijos ne tik-ką viena antros neišiki-
ria, bet papildo ir stiprina. Kas negerbia
kitų tautų, tas nevertas savosios.

Be to turime atsiminti, kad privalome
būti kitoms tautoms dėkingi už daugelį svar-
bių išradimų, ir kad daugelyje dalykų esame
vienai nuo kitų prigulmingi. Kadangi kiekvie-
na tauta sėja kultūros grūdus, o vaisių jie
teatneša vien ramybės ir visų tautų santauko-
je, tai kiekvieno doro žmogaus priedermė —
auginti savo tautos samonę ir platinti šeimyn-
inę pasaulio tautų vienybę.

Pagalios reikia mylėti tėvynę ne pačiais
žodžiais ir jausmais, bet rimtais darbais ir
pasiaukojimu. Tas geriausias ją myli, kas sa-
vo priedermes geriausiai atlieka, o atlieka ne
del savo ar kitų naudos bei smagybės, bet del-
to, kad pats Dievas tam luomui, tam pašau-
kimui jį išrinko ir tas, o ne kitas priedermes
jam paskyrė. Gal tos priedermės ir neleng-
vos, ale jos yra pamatas tautos gyvenimo.
Dievas nesuėčia ir tolimas šalis ieškoti tėvy-
nės meilės, plaukti per jūros mares, kad jai
patarnautų: čia — jau tavo širdyje tėvynės
meilė, čia ant vietos darbai, kuriais geriausia
gali jai tarnauti. Grįžk į savo širdį, į savo
namus, ten tavo tėvynė.

Tai gi tebūnie tau tėvynė, kaip ta dienos
šviesa, akim, kaip duonos plutelė ir indas van-
dens ištroškusiui lūpom. Tegu ji tau būna,
kaip ta motina — mielesnė — juo labiau ap-
leista, brangesnė — juo daugiau iš tavęs pa-
galbos laukia. Garbė tau, kad ją turi iš visų
bėdinių, ir gali ją sušelpiti ir jos reikalais
gyventi. Garbė tau!

Jeigu kiekvieno žmogaus gyvybė brangi,
juo labiau kiekvienos šeimynos, tai ką be-
kalbėti apie visos tautos gyvybės brangumą?
Yra tačiau momentų, kurie stato asmens li-
kima ant slenkstio tarp gyvybės ir mirties.
Tokia valanda šiandien išmūšė nesuskaitomai
mūsų brolių daugybę. Su jų klotimi ankštai
surišta ir tėvynės klotis. Jai padaryta di-
dėlė sveikio kūno amputacija. Didelė žaizda
sukelia karštį ir tuo visą organizmą šaukia
pagelbėti nuo gresiančio pavojaus. Tokiam
momente visi privalome ypač pasižymėti pra-
kilniais darbais, tėvynės meilės įkvėptais. Lai
būna tat mūsų obalsiu šie Psalmiaus žodžiai:
"Jeigu užmiršiu tave, Jeruzale, tebūnie
užmiršta mano dešinė ranka. Tegu mano lie-
žuvis prikempa prie gomurio mano, jeigu ne-
atsiminsiu tavęs: jeigu nepastatysiu tavęs
prysakyje mano linksmybių" (Ps. 136).

Sveikatos Skyrius

Dr. A. L. Grašmanas

LEKIJA VI.

Dantys.

Prieš veidrodį atsistojes pasžiūrėk sa-
vo burną, ir joje užtėmsi, kad dantys nė-
ra vienodi. Priešakiniai yra siauri ir aštrūs;
užpakaliniai yra platus ir paplokšti. Ir tik
įsivaizdinink sau, valgydamas duonos žuotą ką
tie dantys veikia. Su priešakiniais mes kan-

BRUOŽAI.

VIENYBĖ.

Laikraščiai prabilo plačiai
apie lietuvių vienybę. Gerai,
jie sako, būtų, kad pas lietu-
vius apsieiktų toji galinga
vienybė, po kurios sparnu ga-
lėtume plėtoties ir pasekmin-
gai veikti. Kas ir ginčys, kad
negerai būtų. Juk vienas žo-
dis vienybė toks jau galingas,
kad visus ir visur pertikrina,
kad vienybėje — galybė. Su-
pranta vienybės svarbą mūsų
lietuviška laikraštija ir vienu
balsu šaukia visus tautiečius
prie rišimosi į didžią kuopą.
Tiktai ant nelaimės iš plačiai
vienybės padabintų derlingų
dirvų nukeliauname į siaurus,
usniutus dirvonus ir pritevi-
niam visokių spalvų vieny-
bių: turime vienybės katalikiš-
kas, tautiškas, socialistiskas,
o mūsų taip pageidaujamas,
taip labai trokšamos lietuviš-
kos vienybės, kaip nėra —
taip nėra. Tikrai reiktų su-
skirti su "Lietuva": "Lai gy-
vuoja mūsų vienybė", vien
vaidentuvėje, kuri rodo si-
ne ir bus geriausia dirva mū-
sų prakilnoms sumanymams,
kurių niekados negaline in-
kūnyti. Daug sykų lietuvių
buvo skaudžiai nubausti už
savo partyskumus. Nama-
žai surasime Lietuvos praei-
tyj praleistų smugių vien ti-
tai delei trukumo vienybės,
bet praeities pamokiniai ne-
turi mums svarbos ir dar il-
gai ilgai lietuvių gražiai kal-
bės apie vienybę ir dar gra-
žiau platins savo tarpe nesuti-
kimus ir vis delei to vieny-
bės. Tikrai, lietuvių moka
dailiai pasityti iš savęs.

POLITIKOS DELEI.

Du seimu. Taip sulaukėme
dviejų seimų. Lietuviai vi-
suomenė Amerikoje suskilo į
dvi dalis. Kodel tas atsitiko?
Mūsų lietuvių nusipolitikavo.
Kalbėjo, šnekėjo apie visuoti-
nį ir tai vieną seimą, atsirā-
do du ir abu visuotini. Kiek-
vienas iš jų turi svarbius
ramščius, pasivadinti visuoti-
nu. Mūsų srovės negalėjo su-
sitaikinti ir prieiti prie ben-

dro išvedimo ir pasibijodamos
viena kitos činė veikti atski-
rai. Džiaugiasi tili, kad tas
geriau, nes kiekviena iš srovių
galės visai savarankiai veik-
ti. Tiesa, veiks savarankiai,
bet jau tiktai savo srityje, va-
ryss darbą, tiktai savo pase-
kėjų tarpe. Ar gali būti koki
nauda mūsų tėvyni iš to su-
skilimo. Sulausime naudos
ir nemažos, jeigu abiejų seimų
atstovai supras, kad jų suski-
limas buvo laikinu, kad buvo
tas nesusipratimu, ir stengsis
tą klaidą pataisyti ir praša-
linti, daugiau susibendrijus
veikime. Rodosi, kaip vieno
taip ir antro seimo tikslas pa-
gelbėti Lietuvai, o pagalbos
darbą beabejonės galima va-
rtyti išvien. Visą Lietuvą
reiks gelbėti su visomis jos
srovėmis, pakraipomis. Ne-
klusime nuskriausto ar jis
tautai ar kitam, bet žiūrė-
sime į jį kaip nukentėjusį
brolių ir šelpsimės pagal išgalę.

Seimai, kad ir visuotini pri-
valėtų savo visuotinumą paro-
dyti aiškiai. Juk gal visiems
yra gerai suprantamas žodis
visuotinas. Jis reiškia, kad
visa Lietuva pritaria tam ar
kitam dalykui. Mūsų seimai
daplido vienas kitą ir ingija
visuotiną svarbą jeigu tiktai
patys jos nesuadys. Įvyko
lietuvių pasikalbėjimai ir lai-
jie būna tautos labui. Bet jei-
tyj praleistų smugių vien ti-
tai delei trukumo vienybės,
bet praeities pamokiniai ne-
turi mums svarbos ir dar il-
gai ilgai lietuvių gražiai kal-
bės apie vienybę ir dar gra-
žiau platins savo tarpe nesuti-
kimus ir vis delei to vieny-
bės. Tikrai, lietuvių moka
dailiai pasityti iš savęs.

BALSAI IS TĖVNĖS.

Kol mes amerikiečiai taria-
mės apie savo tėvynės reika-
lus ir kaip jai pagelbėti, mū-
sų broliai už okeano pergyve-
na baltas valandas. Patenka
į mūsų rankas laiskai rašyti
po dabartinių atsitikimų išpu-
džiais. Ašaroti tie laiskai,
pilni nusiskundimo ant didžio
vargo. Girdisi juose begali-
nis skausmas. Tėvai apver-

čia vaikus, žmonos vyrus, se-
serys brolius. Išvaryti ant
karės laukų visi veikliausi
mūsų tautos rėmėjai — mūsų
jaunos spėkos. Vargas tėvy-
nė. Tuo tarpu mes čia poli-
tikuojame — karščius vaiko-
me ir daugiausiai tie karščiai
pritaikomi ypatoms, kurios
šaukia prie gelbėjimo savo
brolių. Nustokit! ką darote?
norėtusi sušukti. Meskime
ypatiskumus, užgaikime tuos
nelemtus ginčus. Skaitykime
iš Lietuvos laiskus, kuriuose
niekur nesurasi neapykantos
vien tiktai abelnas nuliūdi-
mas. Tegul jie mums sužadi-
na spėkas ir, rinkdami au-
kas, nors mažutę dalelę tu
ašarų nubraukime nuo nu-
vargusios tėvynės veido. Bāl-
sai griaudingi, savi, artimi,
mūs šaukia. Nejaugi tylėsi-
me!

KARĖS NUOZMUMAI.

Visi vaitoja, kad karė bai-
sus dalykas. Baurūs darbe-
liai pasitaiko karės laiku.
Skriaudžiami nekalti žmonės.
Bet pažūrėkime, kas daugia-
usiai apie tai šneka. Kariau-
tojai. Kiekviena iš kariaujan-
čių valstijų plačiausiai aprašo
apie nežmoniškus darbus savo
priešų. Prancūzija, Belgija,
Rusija, Anglija kaltina vokie-
čius, austriečius žiaurume.
Vokiečiai garsina apie rusų,
prancūzų netikusius darbus.
Visa visuomenė, kuri laikosi
nuošaliai nuo karės persiskiria
ir pradeda byluoti apie vienos
karianjančių pusių žveriskus
jausmus apie kitos gerą širdį
ir atbulai. Čia kas tai ne taip.
Karėje nelabai galima tike-
ties išmūnyti. Visi kariauo-
jai ar toki ar kitoki žiaurūs,
žveriški ir daryti išvedžioji-
mus, kad tas geras, o kitas
blogas nenuoseku. Karė ir
geriausių jausmų žmones pa-
vertėia gyvuliais. Galima kal-
tinti tuos žmones, kurie karės
pagamina, galima tame atve-
juje pasmerkti juos, bet pa-
sakyti, kad karė iškelia aišk-
tėn kaikiuri mandagumus
daugiau, kaip patarti tai val-
stijai jos pasielgimuose. Vie-
ton tų visų išvadžiojimų, sim-
patijų, užuojautų pakelti vi-
sur reikalavimai, kad karės

šmekla būtų nuvyta nuo pa-
saulio veido, — tada nereik-
kės nei džiaugties nei aimu-
tuoti vienos ar kitos valstijos
žmoniškumą arba jos žiauru-
mu.

Jon—s.

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. FEDERACIJOS IV KONGRESO ĮVYKUSIOJO CHICAGO, ILL., RUGS. D. 23, 24, 25, 1914 M. NUTARIMAI.

Kongresas prasidėjo iškil-
mingomis pamaldomis šv. Jur-
gio bažnyčioje. Delegatams
užleista vieta šv. Jurgio sve-
tainėje.

Pirmsėdis, F. B. Serafinas,
pagelbininkai: Dr. L. Grai-
čiūnas ir P. Pr. Kašetenė,
raštininkai: kun. Dr. Pr. Au-
gustaitis, p-lė U. J. Jokubau-
skiūtė, p. M. Z. Kadzievskis.
Mandatų Priėm. kom.:—

Kun. K. Ambrozaitis, p. J.
Stankevičiūtė, p. J. S. Vasi-
liauskas, p. S. P. Tananevi-
čia.

Presos komisija:

Kun. Dr. A. Staniūkytas, p.
J. Kaupas, kun. V. Dargis, p.
J. Gabrys, kun. F. Kemėsis,
kun. J. Ambotas, p-lė Kaše-
kytė.

Kongrese dalyvauja 109 de-
legatų. Kiti atstovauja po
keletą draugijų. Gauta daug
telegramų ir laiškų su pasvei-
kimais. Pasiųsta telegrama
šv. Tėvui. Nusiųsta delega-
cija pas vietos vyskupą, gau-
tas palaiminimas.

Padaryti šie nutarimai:

I. Parapijų valdymosi klau-
simas.

Kongresas išklauses ku-
nigo J. Jakaičio referato
pritaria jojo išreikštos ta-
me referate mintims ir kvie-
čia, kaip kunigus taip ir pa-
papijonus, laikyties savo vysku-
pijos statutų.

II. Lietuvio vyskupo klau-
simas Amerikoje.

Kongresas pripažįsta lie-
tuvio vyskupo reikalingu-
mą Amerikos lietuviams
ir tam tikslui turi būti
išrinkta komisija memorijalo
sustatymui šv. Tėvui. Į ko-
misiją papuola kun. J. Vyš-
niauskas, kun. A. Staniūky-
nas, kun. A. Skrypkas, kun. P.
Augustaitis, kun. B. Serafi-
nas, p. J. Gabrys, kun. M.
Kriaučiūnas, kun. J. Jakaitis.

III. Mokyklų klausimas.

Stengtis ingyti ir parapijos
mokyklas šv. Kazimiero ses-
ris mokytojomis.

2. Platinti parapijinių mo-
kyklų idėją su neapmokamu-
ju mokslu ir, kad lengviau tai
įvykinti, patariama, jei kur
galima be nuostolio savo idė-
jinių auklėjimo tikslų pasi-
stengti gauti iš valstijos pin-
gų pašalpą.

3. Nutarta renti šv. Kazi-
miero seseris pinigėnėmis au-
koms, o kandidatėms nurody-
ti šv. Kazimiero vienuolyną.

IV. Spauda.

Kongresas pripažįsta bega-
linę katalikiškosios spaudos
svarbą ir bedieviškosios pra-
gaistingus vaisius; nuosirdžiai
pritaria a) naujų katalikiškų
laikraščių steigimui, b) Dra-
gijoms knygomis leisti, c) nu-
osirdžiai užjaucia idėją steigi-
mo tam tikros bendrovės ka-
tališkos spaudos platinimui,
d) pripažįsta reikala didesnio
susitvarkymo ir vienybės tarp
katalikiškų laikraščių, jų ben-
dro agentūrų, išranda būtinai
reikalingu daiktų, kad katali-
kiškos draugijos imtų sau už
organą katalikišką laikraštį,
taip pat yra didelis reikalas
leisti mėnesinį katalikišką žur-
nalą, f) išreiškia pageidavimą,
kad kiekvienuose katalikiškuose
namuose būtų nors vienas
katalikiškas laikraštis, g) be-
to kreipiamasi į moterų drau-
gijas, kad jos sutvėrtų tam

Dantų šepetukas privalo būti neperdide-
lis, kad galima būtų liuosai braukyti burnoje
ir šeriai turi būti nelygiai nukirpti, nes ly-
giai nukirptais šeriais negalima atsiekti tarp-
dantų išvalyti ir tarpdantyse pasilieka mai-
sto šmeteliai, kurie ir pradeda pūti ir dantis
gadinti. Dantų šepetėlių privalo tik vienas
žmogus vartoti, o kitiems naudoties neduoti.
Aiškiai gali suprasti delko? nes mikrobai pri-
kibę prie šepetėlio persineša į kito asmens
burną. Visados yra gerai prieš vartojimą
šepetėlio, jį pamirkyti verdančiame vandeny-
je. Svarbiausias švarinant dantis atkreipti
atyd, kad šepetėliu nebružuoti dantų paigali,
bet bružuoti augstyn ir žemyn pagal dantis.

Pridabojimas pieninių dantų. Pieniniai
dantys yra labai svarbūs kūdikui, nes po jais
išdygsta nuolatiniai dantys. Apleisti ir iš-
puvę pieniniai dantys, dažniausiai yra prie-
žastimi ankstybo gedimo nuolatinį dantų,
ypatingai pirmojo garuokstinio danties, kuris
yra svarbiausiu dantimi žandė.

Kreivai sudygę dantys. Tūlas kūdikis
paveldėja iš prigimimo kreivus dantis, nes jo
tėvai turi kreivus dantis. Neretai tėviau kū-
dikystės ligos ir blogi papročiai būna priežas-
timis išaugimo kreivų dantų. Dažnai kreivi
dantys išauga delto, kad peranksti išsitrau-
kia pieniniai dantys. Augimas nereikalingų
mūsų (adenoidų) užpakalyje gerklės būna
priežastimi išaugimo kreivų dantų. Ir jai
dantimis maisto gerai nesukramto, tai jie ne-
išauga gerai — dantys reikalauja mankštymo
taip, kaip ir visas mūsų kūnas.

Ir jei dantys yra kreivi, tai reikia juos
pataisyti. Lengviausia dantis gali pataisyti,
kada asmuo yra jaunas. Toks pataisymas
dantų nėra nei kėblus, nei skaudus, neigi pa-
vojingas. — Sumanus dantistas labai gražiai
ir lengvai ištaiso dantų kreivumą.

Trys svarbios priežastys, delei kurių pri-
valo būti dantys ištiesinti.

1) Tiesiais dantimis galima geriaus atlik-
ti kramtymo darbą. Visas kūnas yra svei-
kintis, kada dantys geriaus sukranto maisto
kšnelį.

2) Tiesūs dantys taip greitai, nesugenda
ir nesupūna.

3) Tiesūs dantys pataiso žmogaus išvaiz-
dą. Žmogus išsižiūri gražesnis.

tikros komitetas katalikiškosios spaudos platinimui, arba į savo draugysčių konstitucijas įneštų tą reikalą.

V. Kova su svaiginamais gerimais.

Kongresas pripažįsta blaivybės platinimą kaip vieną iš svarbiausių mūsų visuomenės reikalų, nuosirdžiai užjaucia pilnųjų blaivininkų susivienijimo veikimui, išreiškia troškimą, kad lietuvių inteligentija arčiau priimtų ir širdį blaivybės platinimo reikalą, ypač, kad moters įsitrauktų į blaivybės platinimo judėjimą, pageidauja, kad lietuvių parapijos nedarytų parapijinių piknikų, balių, ferų su svaiginamais gerimais, kad, vienu žodžiu, neduotų sankcijos svaiginamųjų gerimų vartojimui.

VI. Moterų klausimas.

Federacijos IV kongreso moters delegatės išsirenka komisiją, kuri sušauks paskirtą dieną susirinkimą, kuriame turės būti apsvaistytas lietuvių katalikiškosios Amerikoj konstitucijos projektas. Į komisiją išrinktos: p-lės A. Jakaičiūtė, A. Sutkačiūtė, V. Stalijonaitė, J. Stankevičiūtė, U. Jokubauskiūtė, p-nios Pr. Kašėtienė, ir V. Skudienė. Be to kongresas kviečia visus delegatus, ypač kunigus paraginti draugijų susirinkimuose rašyties moteris ir moterų sąjungą.

VII. Lietuvių kolegijos reikaluose. Išrinkta komisija aukų rinkimui. Į komisiją įeina: p. P. Mažeika, kun. P. Lapelis, P. Sabaliauskas, P. S. Kvietkus, p. A. Buvelskis, p-lė J. Stankevičiūtė, p. J. Seba, P. Baudiliauskas, p. Pr. Kašėtienė, p. Vidugiris, P. Jaroševičius, kun. A. Balinskas, P. Seročka, p. J. S. Vasiliauskas, kun. Augustaitis, p. Montvila, p. Kova, p. Stacevičia, p. Gabrys, kun. Vyšniauskas, kun. Jonaitis, kun. M. Kazėnas, kun. F. Serafinas, B. Jasulius, kun. Taškūnas, kun. J. Valaitis, p. Krusinskas, kun. Vitkus, kun. Kasaitis. Šioji komisija, agituodama lietuvių kolegijos fondui, platins tei po tei tautos ženklelius ir atvirutes.

VIII. Darbininkų klausimas.

Kongresas, atsižvelgiant į lietuvių netik medžiagišką, bet ir į tikiškinį padėjimą, kviečia juos prigulėti į vietines organizacijas, vengiant anarchistiškų susivienijimų, kaip tai "Industrial Work of the World".

Išrinkta komisija darbininkų padėjimo tyrinėjimui, kuri apie savo darbavimosi vaisius praneš atnešiamame kongrese. Komisija susideda iš p.p. J. Vasiliausko, Milaucko, Jaroševičiaus, dr. Graičūno ir kun. F. Kemėšio.

IX. L. K. Federacijos konstitucijos pataisymas.

Priimtas su laikinomis pataisomis kun. Kemėšio konstitucijos pataisymo sulys 7 punkto projektas, kuris štai kaip skamba:

VII Federacijos nariai ir mokesniai.

1. Federacijos nariais gali būti lietuvių R. K. parapijos, katalikiškos draugijos, tų draugijų susivienijimai, sąjungos, pagaliaus atskiri asmenys lietuvių praktikuojantieji katalikai be skirtumo lyumo ir lyties.

2. Visi Federacijos nariai moka į Federacijos kasą metinį mokesnį.

3. Parapijos moka metinio mokesnio tiek, kiek pasigali.

4. Draugijos moka po 2 centų metams nuo kiekvieno savo nario.

5. Sąjungos ir susivienijimai draugijų ir kuopų moka po 1 centą nuo kiekvieno nario, prigulinto prie tos sąjungos ar susivienijimo.

6. Pavieniai lietuvių katalikai moka kasmet po 5.00.

X. Prie Federacijos steigiamas "Tautos Išdas, kuopos autonominė šaka — sekančiais įstatais:

"Tautos Išdas".

A. Tikslas.

1. "Tautos Išdas" yra įsteigtas prie Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacijos, kuopos jos autonominė šaka, tuo tikslu, kad katalikiški Lietuva, kaip tėvynėje, taip ir Amerikoje turėtų nuolatinių pinigų šaltinį, gaivinančių ir remiančių kiekvieną jų ir naudingą tautos kultūros darbą.

2) "Tautos Išdas" rėms tik tokias lietuvių kultūrinės įstai gas, organizacijas, ar darbus, kurių tikslas ir veikimas nėra priešingi Katalikų Bažnyčios, tikybos ir doros mokslui.

B. Veikimas.

3. Kad augščiau pažymėtą tikslą pasiektų, "Tautos Išdas" valdyba stengsis pritraukti į jį kuodangiausia išteklius, ar tai įrašant į nariais lietuvių parapijas, draugijas ir pavienius asmenis, ar tai išleidžiant ir platinant "Tautos Išdo" ženklelius ir atvirukas, ar tai renkant aukas, ar kitokias būdais.

C. "Tautos Išdo" nariai.

4. "Tautos Išdo" nariais gali būti parapijos, draugijos, susivienijimai, sąjungos ir pavieniai asmenys.

5. Parapijos moka kasmet po 12 centų metams nuo kiekvieno savo nario: Tą mokesnį draugijos gali įmokėti arba iškart po 12 centų nuo nario, arba kas pusmetis po 6 centus, arba kas trys mėnesiai po 3centus.

Pastaba: Katalikiškos draugijos, prigulintos prie Federacijos ir prie "Tautos Išdo", tuos 12 cen. nuo nario paskirsto tokio būdu, kad 2 centų eina į Federacijos kasą, gi 10 centų į "Tautos Išdą".

7. Visos centralinės organizacijos, kaip antai susivienijimai, sąjungos, turinčios savo nariais atskiras draugijas, ar kuopas, moka metams po 6 centus nuo kiekvieno savo susivienyto nario. Tą mokesnį gali organizacijos įmokėti arba vienu kartu, arba kas pusmetis po 3 centus nuo kiekvieno nario.

Pastaba: Iš tų 6 centų nuo kiekvieno nario — 1 centas eina į Federacijos kasą, gi 5 centai eina į Tautos Išdą.

8. Pavieniai asmenys esti dviejopos rūšies nariai: metinieji ir labdariai. Metinieji moka po \$2.50 metinio mokesnio, gi labdariai moka kasmet po \$25.00.

Pastaba: Draugija, ar Centralinė organizacija, neįmokėjusi metų bėgyje savo mokesnio nustojo būti "Tautos Išdo" nariu.

9. "Tautos Išdo" narius priima to Išdo valdyba, patvirtina gi Lietuvių katalikų Federacijos kongresas.

D. "Tautos Išdo" reikalų vedimas.

10. Visus "Tautos Išdo" reikalus sprendžia "Tautos Išdo" taryba, susirenkanti kas metai tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje, kaip ir katalikų Federacijos Kongresas. Viena iš Kongreso dienų, arba bent pusė dienos esti skiriama "Tautos Išdo" Tarybos posėdžiui.

11. "Tautos Išdo" Tarybos sutvarkymo pamatan padėtas principas, kad kas duoda pinigų, tas ir sprendžia, kaip juos suvartoti. Tarybą sudaro visi "Tautos Išdo" nariai, arba patys arba per ingaliojinius. Kiekvienas \$25.00 įmokėti metams į "Tautos Išdą" duoda vieną sprendžiamąjį

balsą. Taryboje. Taigi kiekvienas narys labdarys, arba draugija, įmokančioji metams į "Tautos Išdą" nemažiau, kaip \$25.00 tuo pat, turi sprendžiamąjį balsą. 10 metinių "Tautos Išdo" narių gali susidėję turėti vieną balsą ir rinkti vieną savo ingaliojinių į Išdo Tarybą. Draugijos, įmokančios metams mažiau negu \$25.00, gali susidėti į krūvą su kitomis draugijomis, taip, kad jų mokesnis, krūvoje paimtas, sudarytų nemažiau, kaip \$25.00; tokiu būdu jos galės ingyti sprendžiamąjį balsą ir siųsti delegatą į "Tautos Išdo" Tarybą.

12. "Tautos Išdą" prižiūri ir jo reikius veda "Tautos Išdo" valdyba, susidedanti iš 5 žmonių. 4 iš jų renka "Tautos Išdo" Tarybą, penktąjį gi paskiria iš savo tarpo L. R. K. Federacijos kongresas. Valdyba esti renkama 1 metams ir pildo savo priedermes nuo vieno visuotinio "Tautos Išdo" susirinkimo iki kito.

E. Pinigų paskirstymas.

13. Ketvirtoji dalis visu įplaukiamųjų pinigų turi eiti lietuvių kolegijos reikalams.

14. Iš likusių pinigų ketvirtoji dalis turi eiti į geležinį kapitalą. Tie pinigai gali būti panaudojami tik nepaprastai svarbioms tėvynės reikaliui atsitikusi ir tai tik natus trims ketvirtadaliams susirinkusių "Tautos Išdo" Tarybos narių.

15. Kita ketvirtoji dalis įplaukiamųjų pinigų gali būti suaudota tiems tautos reikalams, kuriuos išras reikalingiausiais "Tautos Išdo" Valdyba. Valdyba savo darbuose turi vadovautis "Tautos Išdo" Tarybos nurodymais.

16. Pagaliaus pusę "Tautos Išdo" pinigų paskirstys "Tautos Išdo" Taryba savo visuotiniame susirinkime, pagal to, kokie bus to laiko svarbiausieji tautos reikalai. Gatavą projektą Taryba svarstyti įneš "Išdo" valdyba. Tas projektas turi būti paskelbtas Federacijos organų vadovautis "Tautos Išdo" Tarybos susirinkime.

Pastaba. Organe turi būti valdybos skelbiami visi naujai įstojantieji "Tautos Išdo" nariai, kaip draugijos, taip ir pavieniai asmenys.

17. Del geresnio reikalų vedimo visuotinis Tarybos susirinkimas išrenka 1 metams tris žmones į Revizijos komisiją, kuri bent 1 sykį metuo netikėtų laiku peržiūri Išdo pinigus, knygas ir bondus ir praneša, ką radę, visuotinajame Tarybos susirinkime.

Sulig draugijų prigulinių į Federaciją, Kongresas padaro sekančią rezoliuciją: R. K. Federacijos Kongresas nutaria, kad pašalpinės katalikiškos draugijos prigulintos į Federaciją privalo kontroliuoti atvykusius į jų miestą draugus piniginių reikalų sutvarkyme, susinėsdamos su tomis draugystėmis, kurių nariu — tas draugas buvo ir pasilieka.

XI. Vaikų organizacijos.

Kongresas išklausęs kunigo F. B. Serafino referatą apie vaikų organizacijos reikalą, išreiškia padėką užmanytojams, beto pageidauja, kad vaikų organizacijos būtų užvestos visose lietuvių parapijose.

Referentas sutaisys vaikų organizacijos projektą ir paskelbs laikraštyje.

XII. Lietuvių švietimo fondas.

Kongresas, pripažindamas didelę kultūrinę svarbą mas didelę kultūrinę svarbą Kairiųjų šeimynos sumanymui, kaip padarius iš 100

rublių 100,000 Lietuvos švietimo reikalams, turėdamas omenyje, kad tėvynė jau yra pasižadėjusi 500 šimtinių ir joga daugiau pažadų iš ten sunku tikėtis, ypač del karo nelaimių, nutarė kuokarščiau siai agituoti, idant iki Sausio 1 d. 1915 m. tą fondą užpildytų Amerikos lieuviai. Kadangi ligšiol Amerikoje surinkta 200 pasižadėjimų po 100 r., tai kongresas kreipiasi į visas Amerikos liet. draugijas, kad kiekviena teiktųsi pasižadėti tan fondan sulig savo išgalų. Pažadus reikia siųsti šiuo adresu:

Draugas Publ. Co., 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

XIII. Amatų reikalas.

Kongresas pataria lietuviams amatų mokyties, kaip lengvesnį būdą pragyvenimui.

XIV. Valdybos rinkimas.

Išrinktas pirm. kun. J. Misius, Vice-pirm. p. M. Z. Kadzievskis,

Sekret.: p. J. Kaupas ir p-lė U. J. Jokubauskiūtė, Iždin. p. J. Elijas, Iždo g. kun. Pr. Augustaitis, p. P. Mažeika.

XV. "Tautos Išdo" Valdyba.

Pirmininkas kun. F. Kemėšis, Padėjėjas. — p. M. Z. Kadzievskis, (nuo Federacijos). Iždininkas — p. B. Vaišnoras,

Iždo glob. — kun. J. Misius, Sekret. — p. J. Kaupas.

S. L. R. K. A. REIKALAI.

SVARBI PASARGA.

SUSIV. LIETUVIŲ RYMO-KAT. AM. NARIAMS.

Visi, kurie prisitašo prie pašalpos skyriaus, būtinai turi būti gydytojaus egzaminuoti ir išpildyti pašalpos skyriaus aplikaciją, nežiūrint ar tai būtų seni susiv. nariai ar nauji. Jeigu kuris atsisakytų išpildyti aplikaciją ir eiti pas gydytoją egzaminuotis, tokio kuopos viršaičiai negali priimti ir siųsti jo pinigus į centro kasą. Nors kuopų viršaičiai ir būtų paėmę nuo narių pinigus į pašalpos skyrių ir pasiuntę į centrą, tačiau, jeigu neprisius išpildytos gydytojo aplikacijos, tokiems bus grąžinami pinigai ir iš pašalpos skyriaus išmesti.

S. L. R. K. A. Raštininkas J. S. Vasiliauskas.

ATSAKYMAS "TĖVYNĖ".

Numeryje 41-am "Tėvynė" didžiai apgailestauja, buk esama žmonių, kurie neturi savo nuomonės ir savo protu nesivaduoja, bet duodasi kitiems vesti. Rodosi čion nebut nieko įstabus. Juk visiems žinoma, kad tokių žmonių gali rasti, nes net iš prigimimo vienas nuo kito, savo būdu, žmonės skiriasi. Vieni nori būti visame kame pirmutiniai, myli girties, turi norą vadovauti; kiti nuolaidūs, į vadovus neįsiskverbia, pasiduoda vadovų mui kity. Taigi čia paprastas, tarp žmonių, prigimties apsi-reškimas.

Vienok "Tėvynė" parūpo visai kas kitas. Savo ūtuo nuduotų apgailestavimu norėta išreiklemuoti savo "autoritetą". Mat "T." apžvalgininkas nuolat mėgsta girties savo išmintinga nuomone, dideliu protu, turi norą taikinti prie savęs autoriteto rolę. Kaip ankščiau pasakyta, matytis jis yra jau tokio būdo iš prigimimo, užtai jam gal but atleistina.

Indemu yra tas, kad susirgęs autoritetingumo manija, užloda vo minėto laikraščio špalitas visokias epitetas — kaip: neturėjimu nuomonų, nesivadavimu savo protu, negudrumais, bau-

bas, vergais, baudžiauninkais ir kitais — šovė į S. L. R. K. A. Centro Valdybą. Tik dėje, kad visos kuopikos atsimušė ir tuo pačiu suviu pataikė pačiam šovikui į kaklą. "Tėvynė" rašo, kad S. L. R. K. A. Centras — Prezidentas ir Sekretorius, ešes dalyvumą balsavime rengiant visuotiną Seimą, o nukeliavo į Federacijos Seimą ir iš to viso padarė negudrų juoką.

Tiesą S. L. R. K. A. Centras ešė dalyvumą balsavime delto, kad matė reikalingumą tokio seimo, kuriam karštai ir pritarė; bet kada pamatė, kad tie taip "au-toritetingi" vadovai pasiima ant savęs iniciatyvą varden spaudos draugijos, pradėjo visą dalyką tiktai savo vėžėms, neatžiūvelgiant į bešališkus patarimus daugumos žmonių, aplenkiant net nekurius didžiausias organizacijas, (matyt, spaudos draugijos sekretoriui nepageidaujamus) kurios nebuvo nei kviestos imti dalyvumo balsavime ir ant galo permačius, kad spaudos draugijos sekretorius savo "gudrumu" daugumui ir pats sau iškirė negudrų šposą (kas ir atsitiko) — važiavo į Lietuvių Politiską Seimą Chicagoje, kuris ir didnu atstovaujamus lietuviškos visuomenės, savo rimtumu, savo nutarimais ir visame kame viršijo, taip vadinama, visuotiną Seimą, atsi-buvusį New York'e. Nors pirmutinis Chicagoj atsiubvęs Seimas daugiau turėjo pretenzijos pasi-vadinti visuotiniu, nes atstovavo didžiūmą lietuvių visuomenės Amerikoje ir linkejimų bu-vo prisijusta nuo visų srovių. Net visas 2-as apskritys S. L. A. kartu su linkejimais prisijuntė auk "Tautos Fondui". Bet gi šitas Seimas nepasivadino visuotiniu, tik Lietuvių Politiską Seimu.

Susivienijimas L. R. K. A. išanksto permatė visą tą, ką spaudos draugijos sekretorius ir kiti tautininkai, rengiantieji New York'o Seimą, pamatė tik 3-čioj dienoj Seimo, kada nekuriems tautininkas prisijėjo net vertki ir, kad tik per kislą būtų reikėję aplėsti ir Seimo salę. Taigi pasirodo, kad tie, kurie primeta kitiems negudrumą, išsikirto sau tokį nemlėmtą ir negudrų "šposą", kad kaip tik jiems patiems, išsauti epitetai per "T." į S. L. R. K. A. centro valdybą — ir tinka.

Kada New York'o seimas pateko socialistams ir negus ir nuo pastarųjų tautininkai gavė gerokai apipėsti, tuomet dasiprotėjo vargšai, kad šaukdami Seimą netiek neturėjo supratimo, kad reikėjo apriboti skaitlius siuntimo delegatų. Kad New York'o seimas nebuvo visuotinas, kad nieko gero nenuveikė ir, kad visas seimas nuvažiavo socialistų vėžėm — tai aišku. Nes patys tautininkai delegatų sugrįžę po Seimui, išduodami raportus tą patvirtino. Vienoj vietoj teko girdėti niujorkinio seimo atstovų raportus, tikrų tautininkų šulų. Vienas sakė, kad tokį seimą jokiū būdu negalima vadinti visuotinu, greičiau socialistų konferencija ir kad jokių rimtų nutarimų nebuvo, taip kad pats delegatas pavadinio buvusio seimo svarstymus "vaikėžų plepalais". Kitas delegatas išduodamas raportą pažymėjo, kad socialistai visą seimą apvalde, ką jie norėjo tą darę ir kad didelis negudrumas buvo iš tautininkų pusės, kad seimą rengdami neapribavo skaitliu delegatų, nuo kiek daugumos narių draugijos ar kuopos gali deleguoti atstovą. Sakė, viena du, žmonės skiriasi. Vieni nori būti visame kame pirmutiniai, myli girties, turi norą vadovauti; kiti nuolaidūs, į vadovus neįsiskverbia, pasiduoda vadovų mui kity. Taigi čia paprastas, tarp žmonių, prigimties apsi-reškimas.

Vienok "Tėvynė" parūpo visai kas kitas. Savo ūtuo nuduotų apgailestavimu norėta išreiklemuoti savo "autoritetą". Mat "T." apžvalgininkas nuolat mėgsta girties savo išmintinga nuomone, dideliu protu, turi norą taikinti prie savęs autoriteto rolę. Kaip ankščiau pasakyta, matytis jis yra jau tokio būdo iš prigimimo, užtai jam gal but atleistina.

Indemu yra tas, kad susirgęs autoritetingumo manija, užloda vo minėto laikraščio špalitas visokias epitetas — kaip: neturėjimu nuomonų, nesivadavimu savo protu, negudrumais, bau-

S. L. R. K. A. Centro Valdybos Narys.

NEWARK, N. J.

36-tos kuopos S. L. R. K. A. au-sirinkimas.

Spalių 12 d. lietuvių svetainėje įvyko S. L. R. K. A. 36-tos kuopos susirinkimas, kuriame dalyvavo suviršum 30 narių ir keli pašaliečiai. Susirinkimą vedė Daukšys, o sekretoriavo Pempė. Susirinkime tapo palista daugelis dalykų. Iš jų žymesnieji šitie:

a) Nutarta išrinkti dar vieną t. v. organizatorių Susivienijimo kuopoms tverti, lankant lietuvių apgyventas vietas ir išrodinėjant tam tikromis prakalbomis Susivienijimo organizacijos dorišką ir medėgišką naudą.

b) Priimta sumanytas padaryti Newark, N. J. visos apylinkės kuopų susirinkimą visokiems šios organizacijos reikalams aparti ir sutartinai Susivienijimo kuopų veikimą drūntinti.

c) Priimta J. Kraliausko patarimas spiestis lietuviams pri-Susivienijimo. Jo nuomone visi tėvai, kurie savo vaikus įrašo prietolygių svetintaučių organizacijai, turėtų rašyti prie Susivienijimo. Taip elgdamies, lietuvių svetintaučiams be jokio reikalo sukisamais pinigais sustiprintų savąs lietuvių organizacijas, be to dar, kas svarbiausia, pasaugotų savo vaikus nuo ištautėjimo: vaikai įrašomi į svetintaučių organizacijas, atpranta nuo savo tautos, ima rūpintis ir dalyvauti daugiausia svetimųjų veikime, ir tuo patys virsta svetimais lietuvių visuomenės reikalams Amerikoje, suaugdami tautos išvirtėliais jokiaje tautoje nepagaidaujamais.

d) Atkreipta atyda į tai, kad kuopoje daugiau veikti švietimo dalykuose rengiant tam tyčia prakalbas, paskaitas, vakarus ir t. t. Tam tikslui išrinkta komisija.

J. L.

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KAT. LIKŲ STOVIS.

Už 3-čią kartą 1914 metų.

INEIGOS.

Liepos mėn.

8 d. 107 kp. Waterbury, Conn. 2.50
14 149 kp. Hamond, Ind. 3.50
17 34 kp. Cincinnati, Ohio. 3.50
45 kp. Paquonock, Conn. 16.65
Westportland, Pa. 3.50
131 kp. Westport, Md. 4.50
87 kp. Alleghoni, Pa. 12.50
145 kp. Manessen, Pa. 3.50
106 kp. New York, N. Y. 25.45
Springfield, Ill. 1.00
51 kp. New Phila, Pa. 84.18
125 kp. Export, Pa. 14.00
23 kp. Hastings, Pa. 16.50
135 kp. Brooklyn, N. Y. 19.26
9 kp. Bridgeport, Conn. 29.00
37 kp. Oregon City, Pa. 4.50
76 kp. Connetton, Pa. 13.77
112 kp. Tverseskin, Pa. 6.50
101 kp. Chicago, Ill. 24.10
83 kp. Scranton, Pa. 14.50
71 kp. Waterbury, Conn. 79.00
58 kp. Curtis Bay, Md. 24.49
60 kp. Bayonne, N. J. 48.58
75 kp. Wanamie, Pa. 70.48
85 kp. Chicago, Ill. 41.86
141 kp. Brokton, Mass. 1.00
136 kp. Watervliet, N. Y. 6.62
Kenosha, Wis. 2.00
10 kp. Philadelphia, Pa. 45.25
94 kp. Westville, Ill. 103.79
129 kp. Gary, Ind. 7.12
64 kp. Bethlehem, Pa. 6.00
141 kp. Brokton, Mass. 26.00
18 Tamaqua, Pa. 5.55
Cambridge, Mass. 1.00
110 kp. Athol, Mass. 1.00
56 kp. Brooklyn, N. Y. 35.00
110 kp. Athol, Mass. 43.70
88 kp. Donora, Penna. 14.50
122 kp. Launpex, Pa. 1.50
78 kp. Du Boys, Pa. 16.50
67 kp. Chicago, Ill. 11.10
140 kp. Carbondale, Pa. 33.93
76 kp. Connetton, Pa. 2.50
47 kp. Mt. Carmel, Pa. 60.50
80 kp. Eynon, Pa. 20.53
32 kp. Ausonia, Conn. 2.00
138 kp. Pittsburgh, P. 12.61
Waukegan, Ill. 1.83
28 143 kp. No. Abington, Mass. 2.50
146 kp. Spring Valley, Ill. 26.45
43 kp. Portchester, N. Y. 30.00
121 kp. Lowell, Mass. 5.00
55 kp. Bernice, Pa. 12.65
90 kp. W. Hazleton, Pa. 42.90
79 kp. Glen Lyon, Pa. 15.44
111 kp. Rumford, Me. 3.50
54 kp. Grand Rapids, Mich. 17.50
113 kp. Wilburton, Okl. 8.00
123 kp. Dorrisville, Ill. 21.45
49 kp. Reading, Pa. 9.50
133 kp. Vandergrift, Pa. 23.16
35 kp. Me Kees Rocks, Pa. 8.00
72 kp. Newton Upper Falls, Mass. 1.50
82 kp. St. Louis, Md. 5.50
130 kp. Portland, Ore. 9.67
11 kp. Waterbury, Conn. 64.96
4 kp. Shenandoah, Pa. 31.30
12 kp. Shanekin, Pa. 28.75
80 kp. Hartford, Conn. 40.60
24 kp. Minersville, Pa. 111.50
27 kp. Minersville, Pa. 35.50

\$4,663.65

Rugpjūtio mėn.

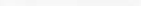
12 d. 10 kp. Philadelphia, Pa. \$ 2.15
151 kp. Westville, Ill. 2.00
148 kp. Arlington, Vt. 13.50
11 kp. Waterbury, Conn. 2.00
110 kp. Athol, Mass. 5.55
138 kp. Pittsburgh, Pa. 4.23
24 kp. Minersville, Pa. 1.00
85 kp. Chicago, Ill. 1.00
39 kp. Chicago, Ill. 9.64
20 115 kp. Brooklyn, N. Y. 1.00
136 kp. Watervliet, N. Y. 4.03
93 kp. Easton, Pa. 5.00
80 kp. Eynon, Pa. 1.50
4 kp. Shenandoah, Pa. 2.00
26 kp. Lawrence, Mass. 2.10
70 kp. Old Forge, Pa. 7.00
127 kp. Cambridge, Mass. 14.80
58 kp. Curtis Bay, Md. 1.50
126 kp. Coaldeale, Pa. 15.64
107 kp. Waterbury, Conn. 5.50
134 kp. Brooklyn, N. Y. 65.00
101 kp. Chicago, Ill. 7.51

\$173.64.

Rugsėjo mėn.

8 d. 152 kp. Montreal, Canada \$66.53
10 151 kp. Brooklyn, N. Y. 5.50
71 kp. Waterbury, Conn. 2.50
106 kp. New York, N. Y. 10.50
135 kp. Brooklyn, N. Y. 5.50
60 kp. Bayonne, N. J. 1.00
9 kp. Bridgeport, Conn. 2.50
18 138 kp. Pittsburgh, Pa. 4.34
25 152 kp. Montreal, Canada. 8.94
91 kp. Waterbury, Conn. 1.00
71 kp. Waterbury, Conn. 1.00
136 kp. Watervliet, N. Y. 6.47
33 kp. Kensington, Ill. 4.03
41 kp. Xun. Bukoveckas 5.00

Seniausia, didžiausia ir stipriausia banka vakaruose nuo Stock Yardu.

RAULO SU KAZIU PAŠNEKOS

Neintikėtinas prietakis! — Raulas buvo patekęs į New Yorko seimą. Ka jį ten veikė ir kokiu būdu pateko, apie tai paaiškės iš jo su Kaziu pašnekosio.

— Tai tu, Raulai, sakaisi buvai New Yorko seime.

— Netik kad buvai tame seime, bet taip gi viską mačiau ir gerėjau. Ak, kas do seimas ten buvo! Net mačiau atsiminti.

— Bet sumildamas pasakyk kaip tu ten patekai? Kas gi tave galėjo išaukti delegatu?

— Labai lengvai. Juk tu žinai, kad ten buvo visuotinis seimas, na, tai mūsų visa socialistų kuopa ten ir nukeliau. Tūli ir ten nusistebėjau, pamatė mūsų visą kuopą atstovais, bet kada aš atsisitovėjau, visi gali važiuoti, niekas nei žodžio nepratarė ir mus visus ten išleido.

— Išties originališkas būdas patekti į atstovus. Aš pirma maniau, kad reikia būt išrinkti nuo kokios draugijos ar kuopos, kad paskui turėjus delegato teises. O čia visa kuopa! Beskuso socialistai tame seime viešpatavo.

— Tiesą sakant aš pats norėjau, kad seimas išeitų kuopos, taigi ir keliauome ten, kas tik norėjome. Bet už tai kas do pasekmės! Socialistai darė ką norėjo; išsitrino savas žmones į valdybą, į visokias komisijas teirinkome socialistus, o jei kokiam tautininkui ir užleido me vietą, tai tik dėkoti už tai galėjo. O jau potam viskas degė, kaip iš pykės.

— Nesistebiu, kad jus ten galėjote įsiviešpatuoti, nes, berods, dar prieš seimą padarėte socialistų konferenciją, kur išanksto viską ir suplanavote.

— Žinoma, kad taip, Juk reikia gi iš anksto viską nužiūrėti, jei nori, kad viskas eitų, kaip mes norime. Nutarėme, kad kitiems, ne socialistams, balso neduoti, o daugiausiai tiems, kurie turi raudoną kaklaraistį. Tik, balon jis teiklinimas, vienas tautininkas laike sėmo buvo pataręs visiems užsidėti raudonus kaklaraistus, jei kas nori gauti balsą. Ant laimės niekas to įnešimo neparėmė, tai tas patarimas niekais ir nuėjo.

— Garbė iš antro galo už tai socialistams. Sakysime kad ir tas faktas parodė jų stebėtiną užsispyrimą patatyti ant savo. Iš viso lietuvių Amerikoje randasi apie pusę milijono, o sąjungiečių

socialistų vos apie tris tūkstančius. Reiškia, socialistų pas lietuvius tėra apie pusę procento. Ir nežiūrėt tos savo mažumos socialistai drįsa savo leteną ant visoko dėti. Kaip gi jus galėjote taipgi tarti Lietuvos reikalus, jei jus einate prie tautų panaikinimo ir tautybės, kaip tokią, minate po kojomis?

— Stebėtinas. Kodel gi nedirsi, jei mes seime visus viršijome? O kas link Lietuvos klausimo, "Keleivio" redaktoriaus pasakė, kad Lietuvai autonomijos nereikia, tai mes taip ir nubalsavome.

— Matai, kad Lietuvai autonomijos nereikalinga, tai taip manė netik "Keleivio" redaktoriaus, bet taip pat ir pats caras. Nejaugi jus būtumėte carui patarnavę? Iš to visą negi apsidžiaugus lietuviai, kada jie trokšta didesnės laisvės, nori išgauti savo kraštui autonomiją.

— Na, o kam tos visos autonomijos, kad mes, socialistai, siekiame prie socializmo, o jam esant kur kiši savo autonomiją? Bet už tai mes įsteigėme fondą, kuris šelpia lietuvių. Matai, mes iškarto savo socialistų konferencijoje buvome pradėję kalbėti apie tai, kad auka tokiems nesocialistiniams reikalams neturime rinkti, bet vėliaus, kada paaiškėjo, kad į to fondo komisiją mes galime išsitrinkti savas žmones, tai pristojome prie to aukų rinkimo. Kamums bijoties, jei pinigai bus socialistų rankose? Tik čemeriai žino, tie tautininkai taip pradėjo triukšmus kelti, kad būtinai turėjome ir tą komisiją išleisti socialistų priešu. Ant galo ką jis vienas galės padaryti? Ir pinigų galėsimė siųsti ten, kur mes norėsimė.

— Aš gėrai žinau, koks iš to jums, socialistams, yra džiaugsmas, kad surinktus pinigus turėsite savo rankose. Bet ar tos aukos pasieks savo tikslą, tai labai abejotinas dalykas. Juk revoliucijos laikais socialistai taip pat rinko aukas, o kur jos dingto, tai gal tik keletas asmenų težino. Tik tiek gerai žinoma, kad už anuomet socialistų surinktas aukas nemažai tapo išleista žydams problemacijų. Ir dar geriau žinoma, kad jei ir šelpė anuomet nuo revoliucijos nukentėjusius, tai tik socialistus.

— Jau dabar to niekam nešakys, nes surinktas aukas nutarėme pavesti išdalinti lietuvių Mokslo Draugijai.

— Matai koks gudrumas.

Dar didelis klausimas ar Mokslo draugija tuo visu galės ir panors užsiimti. Ant galo gi, kaip dabar girdėti, Lietuvoj tveriasi tam tikri komitetai, kurie tuo dalyku žada užsiimti.

— Komitetai. Kaip mes tik sužinosime, kad tuose komitetuose socialistai neviešpatauja, tai jie tų aukų nematys, kaip savo ausų. Kam gi mes būtume rinkę socialistus į savo fondo komisiją? Kaip mūsų išrinktoji komisija nutars nesiųsti, taip ir padarys.

— Na, o kaip prie jus prisiliję tautininkai pakels lermą, ką jus tada darysite?

— E, tu nebuvai ant mūsų New Yorke seimo! Ir ten jie bandė kelti triukšmus, baisesius alasą, bet kaip mes visi šuktelėjome ant jų, tai persigandę tautininkai turėjo nurimti. Paskui jie net savo dar vieną seimuką padarė. Mat, iš socialistų baimės. Tegū tik jie dabar pakelia kokį lermą, tai, kad užkreksime, jie persigąs ir turės nutilti.

— Bet žinai, Raulai, ką jūs su tuo seimu padarėte?

— Žinoma, kad seimą.

— Taigi, kad ne. Ten nieko kito nepadarete, kaip tik marmaliene. Tą marmaliene jūs ir prie jų prisiliję tautininkai virsite ir toliaus. Bet ar bus iš to kam nauda, ar tas prisidės prie gero atnešimo, — drąsiai galima sakyti, kad niekam toji marmalienė gero neatneš. Tik ką socialistai dar syki savo kakarines pamiklins ir tiek.

Pužas.

ŠIS TAS.

Nepersenai viename mieste, na, kad ir Newarke keletas vyrų susėdę salione ant Ferry gatvės, sumanė sau gudurą "biznį" padaryti ir likti ponais ir valdonais. Kada jau per ilgai užsisėdėjo ir matydami, kad pinigų trūksta, visi vienu balsu suriko: Apšvieta! Apšvieta pati per save nesišvietė ir pinigai artyn nesukambejo, tad del savo poniškumo nutarė parsikviesti "Žiburėlį", "Scenos Myletojų Draugiją" ir "Sventos Cecilijos chorą". "Žiburėlis" ponams nesirodė, Scenos Myletojai nusisuko užpakalin, o Šv. Cecilijos choras užgiedojo atsitolinimo himną, ir ponai tebesėdė savo vietose su tuščiomis kišenėmis.

Volungėlis.

Nelaimė mūsų tėvynei išpranašavo ašaros laike Liublino unijos. Lenkai tokia draugiška letena lietuvių išaglostė, kad ligio! dar kailis tebeniežti. O turbūt nelaimė mums siūlo ir New Yorko seimo delegatų ašaras. Ar tiktai socialistai uniją prisidengę nenulups kailio mūsų tautiečiams.

Turime ir naujų tautos veikėjų. New Yorko seimas suteikė Laisvei ir kitoms jos draugams pranašystes dovaną, ir dabar kaip užpranašavo mūsų "draugės" apie naujus veikėjus, tai visi daktarai su vaistų bonkutėmis kuliais virsta.

Pakliuvo vienas tautietis į socialistų priešseiminę konferenciją. Prisiglaudęs kertele, ausis atstatęs klausė socialistų didįjį paslapčių. Tik štai toks negardus kvapas suspaudė jam nosį... sučiudėjo ir pasijuto už durų.

Prezidentas Wilsonas nesiakaus "Keleivio" paėmė ir paskelbė maldos dieną už taikos įvykimą. Keleivis iš sielvarto gavo vėžio ligą ir baigėsi krankseno. Ar nepasip Wilsonui raudoną vėdelį, kad prisiminti apie savo esybę.

CHICAGOJE.

RINKLIAVA NASLAICIŲ PRIEGLAUDAI.

Visų Sventų dieną, 1 lapkričio, Chicagoje lietuvių R. K. Labdarininkų Sąjunga turės t. v. "Tag day": rinks ant gatvių ir po namus aukas naslaicių prieglaudai inkurti. Lai nei vienas lietuvis neatsisako paremti šio svarbaus reikalo.

Šv. Jurgio parapijos svėtinė.

18 rugpjūčio Simono Daukanto draugija apvaikščiojo 50 metinės sukaktuvės nuo mirties mūsų didžio istoriko Daukanto, kurio vardas puošia minėtą draugiją.

Išvairumas programos galėjo patenkinti kiekvieną atsilankusį. Nors ir buvo matyti kai kurie trūkumai išpildymė, bet ne labai žymūs ir perėjo beveik nepastebėti. Nekalbant apie prakalbas, kurios jau nenuajena, tiek jų daug atsiūbina, galima paminėti apie chorą, kurie dailiai atliko kai kurias iš tautiškų dainelių. Vienoj ar dvejose vietose dainų išpildyme buvo lyg netobulumas, ir kaip ir kuo tai trukamas, bet tas išpildymo nepagadino.

"Audra Giedroje" atlikta Dramos draugijos išėjo pusėtinai. Kaip nuo seniai gyvuojančios ir pagarsėjusios savo spėkomis draugijos galima būtų reikalaoti, kad ji geriau prisirengtų prie vaidinimų. Negalima pasakyti, kad vaidinimas buvo blogas, visgi galima pasakyti, kad tūli artistai savo roles atliko pilnai jų nesuprasdami. Tas trūkumas būtinai reikia taisyti, ypač kad mūsų lietuviška visuomenė pradeda labai žingeidauti mūsų teatrais, nes ir ant šio vakaro žmonių buvo prisirinkę kupiniai.

Vabalas.

Teatras, prakalbos.

Gyvojo Ražančiaus Panų ir Moterų draugija buvo parengusi vakarą North Side Šv. Mykolo parapijos svėtinėje, 18 dieną spalio. Buvo suvaidinta komedija "Kvailas supras, akla pažinė". Veikalio turinys gana tuščias, bet linksmas. Taip ir dabar publika turėjo progos gardsiai pasijuokti, žiūrėti į kvailą jaunikį ir akla jaunąją, kurie dū stengiasi išvis pasirodyti viens prieš kitą gudriais, bet jų pasirizimai nuneina ant niekų ir pamatė viens kito kvailumą skiriasi. Rolės buvo atliktos nei šio nei to. Gyviai išėjo "Žydai ir Dzukas". Tikrai vaizdžiai buvo atvaidinta tas farsas. Deklamacijos buvo geros.

Kun. Ežerskio kalba, kurioje jis plačiai kalbėjo apie draugijų, organizacijų naudą mūsų gyvenime užintereso publiką.

Gerai susi programos dalis — Dr. Rutkausio kalba. Dr. Rutkausis kaip ir visados kalbėjo karštai, o kad dar tema kalbos buvo šių dienų didžiausi atsitikimai: Europos karė ir Lietuvos padėjimas, tai mūsų garbus kalbėtojas tiesiog sujudino klausytojus. Nurodęs ką karė gali suteikti Lietuvai ir kaip daug atiras mums brolių už okeano be pastogės, ragino prisidėti visiems prie Chicago politiško seimo sutveto Tautos Fondo, ir pradžiū gero darbo pakviesta sumesti aukų.

Surinkta apie 12 dolerių. Dargiaus nebeteko užgirsti kas buvo dar veikiamas šiame vakarėlyje, nes reikėjo kraustyties namo.

Svečias.

Teatras.

Meladžio svėtinėje 18 dieną spalio teko pamatyti naujai lietuvių kalbon išverstą veikalėlį K. Vezelio. "Maža Ponia nie-liško "Little Miss Nobody". Vaidino lietuvių teatrališko klubo "Lietuva" artistai. Vaidinimas išėjo neprastai. Rolės artistai mokėjo, kiti gal ir per daug gerai, nes kartais kelius sakinius prakalbedavo be atsikvėpimo. Geriau kaip nemokėti. Plačiau kalbėti apie artistų atlikimą rolių ir apie pačią veikalo turinį dar šiuo tarpu nemanau. Gal jįsai dar labiau patobulintas bus atkartotas kitą syk, norėčiau vien tik atkreipti atydą pono vertėjo, kad užvardijimas veika-

lo yra neviasai nuseičkęs. Iš angliško verčiant žodis į žodį tarsi ir turėtų būti "Maža Ponia Niekas". Rodosi versta iš anglišką bet nevisados galima lietuvių kalbon versti žodis į žodį. "Maža Ponia Niekas" ped daug jau nelietuviškas išsitarimas, tuojaus matai, kad veiklas nesavas, svetimas. Gerai būtų kad p. Vezelis to veikalo vardą pakeistų.

A. V. M.

Bridgeporto "Vyčių" pramonė.

21 spalio Šv. Jurgio parapijos svėtinėje Bridgeporto "Vyčių" kuopa parengė gražią pramogėlę. Žymu, kad mūsų "Vyčiai" stengiasi ingyti gerą vardą, na, tai ir gerai daro. Atsidiarius susirinkimui buvo perstatytas kalbėtojas, p. P. Gudas, kuris nurodė, kaip "Vyčiai" susidėdami iš geriausių ir prakilniausių mus jaunų tėvynainių gali gerą pavyzdį suteikti visiems lietuviams. Geras pasakymas ir paraginimas, bet man kaip ne "Vyčiai" pasirodė vienpusiškas. Girti tai jau galima girti, bet tuo pačiu laiku reikia pripažinti, kad daug jaunimo ir ne "Vyčių" stengiasi darbą varyti tarp jaunomenės. Vienus girdami, kitus pagarbiname ir bus gerai.

Užsibaigus prakalboms buvo pakeltas klausimas apie įsteigimą stygines orkestras. Taip pat buvo daug kalbama apie "Vyčių" lavinimosi. Pagineidaut, kad kiekvienas Vytis turėtų sakyti laike susirinkimų prakalbas.

Paskiaus kaip paprastai pas "Vyčius" daroma, užsibaigė vakarėlis "Aguonėlėmis, karveliais, noriu miego".

No Vyti.

Jubilėjinės iškilmės.

"Amerikos Jaunų Lietuvių Tautiškas Klubas" nedėdienį 18 d. spalio laike nemažas iškilmės Liberty Hall svėtinėje. Kaip ant apgarsinimų teko patęmyti buvo apvaikščiojimas 10 metų spaudos sukaktuvę ir 5 metų klubo gyvavimo. Kaip paskiau pastebėjau tai dar vienas dalykas buvo apvaikščiojimas — tai klubo naujoji vėliava.

Kalbėtojų buvo apšėiai. Dr. Drangelis bylojo apie lietuvių spaudos istoriją. "Lietuvos" redaktoriaus (kuris?) aiškino apie lietuvių vėliavą. Kalbėjo ir dar keletas ypatų, pavarđių nebeapmėnu, tiesa tarpe kalbėtojų buvo ir viena mergina, rodosi p-lė Lukoševičiūtė. Kalbos buvo įvairios, daug buvo pasakyta sveikų minčių, daug ir abejonės verty žodžių, bet visa suglaudus ir krūvą pasidarė gana diktosak pūndelis geros ir naudingos medegos.

Lietuviškomis dainomis palinksmo klubo choras, kurio vedėjas yra gabus vyriukas, nes dainininkai gana dailiai išpildė daineles.

Buvęs.

Is girtokliavimo — neteko proto.

Lietuvius Jasas gyvenant ant 1716 Mechanic gat. nugabentas į ligoninę į Kožki, III. val. miestą. Sako, kad labai dideliu buvo girtuokliu ir delei to neteko proto.

Girdėjęs.

Lietuviai naktimis rengia gatvinius "Show".

Vieną vakarą pareinant man gana vėlai namo, užgirdau tarp Halsted ir 17 gatvių didžiausią klyksmą. Ir vis lietuviškai rėkia, vaitoja. Gal ką pienua, pamačiau ir spėčiau nužengiau į tą pusę iš kur girdėjosi liarmas. Kasgi pasirodė, Vyras, tėvas keleto vaikų linksminosi sau salione, ramiai išildamasis prie augštojo "baro". Moteris gi tuo tarpu irgi nenaudė. Pasikvietus pas save savo mylimiausį, ir užmiršus, kad jau turi sau pasikirti vyrėlį, mylavosi su jaunu vaikinu. Vyras pargrįžęs namo pastebėjo, kad ne viskas tvarkoje ir kaip pradės savo pačiuėlį šlaigioti, kad toji kaukdamas išbėgo ant gatvės. Pribuvo policija ir suėmė kaip vyrą taip vaikina ir nugabeno ramybės būtelin.

Tokiems taip ir reikia, vien tik tiktai gaila tų mažutėlių vaikėlių, kurie verkdami begijo gatvė ir balsiai šaukėsi prie tėvo ir motinos.

Jonas A.

Tveriams "Vyčių" nauja kuopa.

Ketvergė 29 d. spalio. Šv. Kryžiaus parapijos svėtinėje atsisub prakalbos, pasikalbėjimai ir susitarimai, delei sudarymo naujos "Vyčių" kuopos Šv. Kryžiaus parapijoje. Pagineidaut, kad susirinkty kuodaugiau sia jaunimo taipgi ir suaugusių, nes bus gana žingioji pasikalbėjimų.

Pranašas.

Atsidarė Bethoveno Muzikos Konservatorija.

Chicagoječiams gerai žinomi muzikai pp. A. Pocius, O. Pocius ir A. Aleksandravičius atsidarė Bethoveno Muzikos Konservatoriją Tananevics Savings Bank namuose prie 33 ir So. Morgan gatvių. Mūsų jauni ir gabūs muzikos srityj veikėjai atidengto konservatorijoje mokslą išguldinę plačiai. Mokoma skambinti ant piano, ant smuiko ir vargonų. Puiki progą lavintis giedojime, nes mūsų veikėjai — ne tik kad gabūs muzikai, bet ir balsus turi labai skambius ir išlavintus. Išguldinę teoriją harmonijos, kontrapunkto, muzikos istorija, orkestraciją, ir kompoziciją.

Chicago miesto, berods ir visaj Amerikoje — tai pirmoji panašios rūšies mokykla. Norintis ir mylinčioms muziką ir dainą vertėtų pasiteirauti apie šią mokyklą ir pastoti jos auklėtiniais.

Svetimtaučiai didžiausią atydą atkreipia į dailės srytį, tikimės, kad ir mes lietuvių parėmsime šią naudingą mums įstaigą. Linkemia Muzikos konservatorijos įsteigėjams gero pasisekimo ir pasivedimo.

S.

"Birutės" vakaras.

Nedėlioje, 25 spalio, šv. Jurgio svėtinėje "Birutės" draugija parengė vakarą su vaidinimu ir dainomis. Atvaidinta vieno veiksmo komedija "Gaila Usų". Labai pasižymėjo p. V. Stasiunas Analzemo Damanskio rolėje. Jo tipas, kalbos tonas ir visi g-tai buvo natūrališki. Toliaus p-lė J. Aleknavičiūtė, kaip ir nekartą, ji parodė tikrą talentą vaidinti bent kokią rolę. Apie likusius ir tas pats galima pasakyti, kad atliko kuogeriausiai.

Jo vaidinimui, "Birutės" ebo ras sudainavo keliatų dainelių, ir tuo programos užsibaigė. Paskui sekė šokiai.

M.

Šeimyniškas teatrališkas draugijų ir kuopų vakaras, atsibuvo šėštadienyje, 24 spalio, p. Ellias svėtinėje.

Dalyvavo 7 scenos srityje besidarbuojančios draugijos, taip kad tan vakarą, susirinko, galima sakyti, rinktinai scenos mylėtojai. Vakaras surengtas tuo tikslu, kad apsiąžinti vieniems su kitais ir užmegsti stipresnius ryšius savo tarpe. Programą vakarui buvo sudaryta gan turininga. Nuo kiekvienos draugijos ingaliotas kalbėtojas pasakė prakalbą. Papasakota eilių ir anekdotų. Mažai tebuvo vien vokališkos dailės.

Tikslas tokio susivienijimo spėku yra labai naudingas ir svarbus. Reikia vien pritarti ir palinkėti, kad iš tokio susivienijimo sulauktume tikrų scenos darbininkų ir jos puošėjų.

M.

BALSUOKITE UŽ TAS, KURIOS TO UŽSIPELNA.

Svarbu yra turėti gerą šeimyninę namuose, bet ne mažiau svarbu yra turėti tinkamus žmones pavieto įstaigų tvarkymui.

Lietuviai piliečiai, kurie gyvenate Chicagoje ir galite balsuoti turite žiūrėti, — kad pavieto įstaigos būtų gerai tvarkomos; kad jose kiekvienas lietuvis reikale turėtų tokias pat teises ir užtarimą, kaip ir kiekvienos kitos tautos pilietis; kad neturtiniai lietuvių nebūtų atstumiami nuo pašalpos; kad ligoniniai rasti sau vietos pavieto ligonbutyje ir ten būtų tinkamai prižiūrimi; kad džiovininkai ir pavargėliai būtų priimami į Oak Forest prieglaudą; kad biednos našlės ir našlaičiai gautų pašalpos nuo pavieto agento; kad pavieto teismuose būtų žmonės, kurie reikale

būtų perkalbėtojai-vertėjais, ydant žmonės nebūtų nutiesiami nekaltai, vien tik del nemokėjimo kalbos.

Visoms pavieto įstaigoms ap rūpinti ir prižiūrėti yra renkami pavieto komisionieriai, kurie sudaro pavieto tarybą (County Board).

Pavieto taryba turi savo žinioj sekančias įstaigas:

Pavieto ligonbutį (Cook County Hospital);

Pavieto ligonbutį silpnapročiams (Psychopathic Hospital);

Vaikų teismą (Juvenile Court);

Namus vaikams prasikaltėliams (Home for Delinquent Children);

Pavieto kalėjimą (County Jail);

Oak Forest sanitariumą džiovininkams (Tuberculous Sanitarium at Oak Forest);

Oak Forest namus paliegėliams (Oak Forest Infirmary);

Viešojo gerbuvio skyrių (Public Welfare);

Pavieto agento pašalpos skyrių (County Agent Relief);

Visus pavieto teismus (County Courts).

Paskutiniuoju laiku, esant pav. tarybos prezidentu A. Mc Cormickui, dalykai kiek pagerėjo. Bet dar ne taip, kaip jie turėtų būti. O tai svarbiausia todėl, kad Mc Cormickas turėjo beveik vienas imties prieš visą Bartzeno kompaniją kuri šeimyninkavo pavieto ligonbutyje ir kitose įstaigose.

Dabar, atėjus naujiems rinkimams, jūs, piliečiai, turite apsirūpinti tokiais šeimyninkais, kuriems ištikro rūpėtų ne savo kišenius, bet žmonių reikalai.

Šiais metais į pavieto komisionierius kandidatėmis yra: gerai žinoma lietuviams veikėja Miss Mary Ce Dowell, Chicagoje universiteto settlemento vedėja, ir Miss Harriet E. Vittum, Northwestern universiteto vedėja.

Miss Mary Ce Dowell per 20 metų dirba lietuvių ir lenkų labai stock-yardu distrikte. Miss Harriet Vittum dirba toki pat darbą šiaurinėje miesto dalyje. Joms ištikro rūpi, kad ateiviai galėtų pasinaudoti visu tuo, kuo naudojasi amerikiečiai, kad ateiviai nebūtų atstumti, kad susirgę jie rastų vietą ligonbutyje ir ten būtų tinkamai prižiūrimi, kad senesnieji jie rastų sau prieglaudą, kad teismuose jie galėtų rasti tiesą.

Šios dvi garbios moterys nori: kad pavieto įstaigų darbininkai dirbtų tik po 8 val. į dieną; kad būtų pastatyti dar du pavieto ligonbutiai: vienas stock-yardu distrikte, kitas South Chicagoje; kad išėję iš ligonbučio žmonės, kurie negali dar dirbti, turėtų vietą atsiliepi; kad kalėjimui būtų sanitariskai užlaikomi, ir kad kaliniams būtų parūpinamas užsiėmimas pagal jų spėkų; kad pavargėliai gautų tinkamą pašalpą, o bedarbiams kad būtų parūpinama darbas; kad viešojo gerbuvio skyrius būtų praplinitas ir kad jame dirbtų įvairių tautų darbininkai.

Visi tie, kurie supranta, kaip yra svarbu, kad tas viskas būtų įvykinta, turi paduoti savo balsą už šias dvi moteri rinkimų dienoje, lapkričio 3 d.

Deja, mums moterims keistu augštesniojo valstijos teismo nusprendimu yra atimtos teisės balsuoti už kandidatus ant šių urėdų. Tad moterų kandidatėjų išrinkimas priguli dabar vien nuo vyrų. Bet mes moters galime pasitikėti, kad mūsų vyrai taipgi kaip ir mes neparos, kad į pavieto šeimyninkus vėl patektų politikieriai, kuriems rūpi tik doleris, o ne žmonių labas.

Vyrai piliečiai, paduokite savo balsus už Miss Mary Ce Dowell ir Miss Harriet E. Vittum, už moteris, kurios savo darbais, savo atsidavimu žmonių labui parodė, kad jos yra vertos pilniausio mūsų užsitikėjimo ir paramimo. Kaip viena taip ir kita yra kandidatėmis nuo progresistų partijos. Taigi balsuodami iššokkite jų vardą progresistų kandidatų tarpe.

Marė Jurgelionienė.

POLITISKAS VAKARAS.

Nedėlio lapkričio 1 d. Šv. Jurgio parapijos svėtinėje yra rengiamas lietuviškas politiškas vakaras. Vakare kalbės Chicagoje universiteto profesorius Merlam,

angliškai, lietuviškai kalbės pp. Balutis, Bračiulis, Dr. Graičiūnas, Jurgelionienė ir k. Muzikale dalį išpildys Pr. Jakutis, p-ni Janušauskienė, Broliai Sarpaliai ir k.

Vakaras prasidės. 7.30 val. vak. įžanga ir suaugusiems vyrams ir moterims veltui.

Atkreipiamie skaitytojų dėmą būsimuosius ateinančių uatarnikų (Lapkr. 3 d.) višniukų rinkimus. Patariame balsuoti už dvi moteri kandidatus ir už lenkų kandidatus T. Siemiradzki. (Veiz. apie juos kitą šio numerio vietoj).

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

"Draugo" 43 numeryje, per neatsargumą dedant į spaudą, suiro keliose vietose str. "kun. J. Dob. Atsakymas p. V. Sweetrai". Suirsusios vietos ištaiso me:

Ant 6 puslapio, gale septintos špaltos suirė eilutės taip turi skambėti: Taigi tuo pasielgimu patys socialistai, vieton protestavę, padarė savo valdžią ginkluoti milijonus darbininkų ir eiti į žmonių kraują maudynes, našlėmis ir našlaitėmis paliekant badą ir marą! Socialistas gi Battisti važinėja po Italijos miestus ir kursto minias stoti karėn. Vietomis keliamos trukšmingos demonstracijos, kuriose dalyvauja socialistai, šaukdami "De gyvuoją armiją!"

Kitoje vietoje, ant 7 puslapio viršuje antros špaltos, pradedant 14-ta eilute pagadinta mintis. Sutaisyta tvarkoje taip skamba: Anais metais Rusijos revoliucijos laikuose, kiek žinau, ėjo Rusijon o ypač Sibirijos kareivijai revoliucionierių leidiniai nuo Ja. ponijos šalies, pačioji gi Japonijoje buvė ešes rusų kalba leidžiamas koks tai laikraštis, dalinamas Rusijos kareiviams....

AUKOS SURINKTOS LIETUVOS REIKALAMS, kurio bus paskirtos į fondą 100-100000 r.

Cicero, Ill.

Lietuvių šv. Antano parapijos

bažnyčioje surinkta 18 d. spalio.

N. N. \$10.00.

Kun. A. Ežerskis, \$5.00.

N. N. \$5.00.

Brazauskas Jonas, \$2.00.

Laurynas Martinkus, \$2.00.

Enorus \$2.00.

Tamošiūnaitė Juozefa, \$1.50.

Po \$1.00 davė: Jurgilevičius

Aleks., Jurgionas Vladislavas, Ma-

karas Stanislovas, Jurgilevičius

Adomas, Bastis Juozapas, Giedri-

kas Juozapas, Slegaitis Jurgis,

Nekrošius Jurgis, Ulnskas Jo-

nas, Varanas Jonas, Liaudinskis

Klemenas, Skridulienė Ona, Za-

veckitė Antanina Ušienė Mag-

dalena, Janulienė Marijona, Zu-

bavičienė Marijona, Pustienė

Morta, Juknienė Barbora, Luko-

vičienė Jadvig, Petrosienė Vinc,

Nausiedaitė Ona, Dargevičienė

Katarina, Zakarauskas Antanas,

Zakarauskas Pranciškus, Matule-

vičius Konst., Szalpinė Emilija,

Krubliauskienė Antanina, N. N.,

Sutanaitė Magdalena, Valaitė

Marijona, Kavaliauskienė Domie-

lė, Bockaitė Marijona, Dominin-

kas Naruševičius, Rozalija Mas-

laitė.

\$61.50

Smulkių aukų \$32.40

Iš viso \$93.90.

Aukos priėmė:

Kun. M. Gustaitis.

"Žiburio" pirin.

AUKOS LIETUV. INFORM.

BIŪRUI IR MARIJAMP. MER-

GAICIŲ GIMNAZIJOS NAUDAI.

Export, Pa.

Po \$1.00: M. Matušis, M. Vi-

čienė, M. Grigalius, K. Bačius,

A. Trakas, J. Čižauskas, J. Jasai-

tis, J. Vičius, J. Puka, A. Butkus,

S. Ežerskis, J. Mickus.

Iš viso su smulkiaiom aukom \$16.00.

Homestead, Pa.

A. Tumasonis \$2.00

Po \$1.00: J. Gudžinas, I. Gri-

pas, M. Vaikšnoris, J. Grezaliu-

nas, T. Simkonis, A. Barzdylau-

kas, S. Indriulis, J. Bolikuas, V.

Aliošis, L. Kiršaitis, Benevičius,

M. Bukauskas, Kraušlys.

Iš viso su smulk. auk. \$22.31.

Pittsburg, Pa.

šv. Kazimiero parapija.

J. V. Majauskas \$5.00

J. Dailida \$4.00

Po \$1.00: K. J. Sutkaitis, V.

Numasonis, M. Proinis, J. Siaiko-

nis, A. Naravas, K. Šimkunas, Agota Sutkaitė, P. Beteckas, P. Blažaitienė, S. Praukiutė, I. Aušrinas, K. Grunzdis, M. Gra-
piūtė A. Vaičiulis, P. Karis, P. Stango, Ignas Balčius, P. Vens-
lovas, P. Šalopienis.

Iš viso su smulk. auk. \$69.86.

Pittsburg, Pa.

šv. Vincento parapija.

Kun. J. Vaišnoras \$7.64

Po \$1.00: J. Blaždis, V. Kupri-

kavičius, J. Butkus, J. Gustaitis,

M. Navickas, Marė Kitavičiūtė,

K. Vaišnoras, K. Šakauskas.

Iš viso — \$35.00.

Philadelphia, Pa.

šv. Kazimiero parapija.

Kun. Kaulakis \$50.00.

Po \$5.00: V. Rimgaila, kun. J.

Zembylis, A. Užameckis.

T. Kazlauskaitė \$3.00.

Po \$2.00: Z. Tamkevičiūtė, M.

Grigaitienė.

Po \$1.00: J. Bravinkas, J.

Ušas, V. Cemolackis, P. Naru-

šaitis, J. Balčiūnas, M. Majau-

kienė, J. Šepedaitė, O. Remenkiu-

tė, B. Tamošaitienė, J. Burnizai-

tis, S. Šiše, P. Nemanis, B.

Raudokevičius, P. Laugvenis, J.

Morkunas, J. Lazdauskis, A. Ur-

ša, A. Žvirinas, S. Peilius, S. Nor-

vila, S. Juška, A. Ališauskas, V.

Raugaila, A. Sakalius, M. Ne-

manius, J. Pimpasė, M. Adomaitis,

J. Rutkus, K. Driza, M. Kazliūtė,

O. Baršvinčiūtė, V. Norvaišiūtė,

Amelija Leukus, J. Sakolovas, P.

Pauliūnaitė B. Augaitienė, V.

Petraitis, P. Poškiūtė, P. Pur-

mas, T. Kavaliauskas, T. Jo-

teika, J. Z., J. Kušius, Tamu-

levičiūtė, J. Jakšys, E. Valins-

kiūtė, T. Karlauskaitė, J. Kai-

rys, A. Pakvenas, A. Baltrušaitis,

J. Poška, T. V., J. Mačiūnaitė, J.

Kriščiūnas, K. Valančius T. Ma-

linauskas, Stadanikas.

Iš viso su smulk. auk. \$117.22.

Philadelphia, Richmond, Pa.

M. Stasiūnas \$2.00.

Po \$1.00: M. Maliukas, J. Rup-

lis, P. Tamošaitis K. Skaporas, P.

Karakauskaitė, G. Zilaras, M.

Kalikauskas, J. Urboras, D. Po-

cius, A. Šimauskis, M. Žvirblys,

K. Danielis J. Maslauskas.

Iš viso su smulk. auk. \$43.07.

Baltimore, Md.

Po \$5.00: J. Lietuvnikas, J. Va-

siliauskas, E. Kalinauskaitė, J.

Česna, J. Kriščiūnaitė, O. Kriš-

čiūnaitė, M. Žvinkitė.

V. Nagornauskis, \$3.00.

Po \$2.00: Mažkus, M. Žvink-

liūtė, S. Babeliūtė, M. Demukai-

tienė, A. Šataitienė.

Po \$1.00: S. Guzauskas, M. Bu-

senis, A. Ramuška, J. Aleksa, V.

Vaškevičius, M. Laukevičius, J.

Salgauskas, J. Valkunas, J. Pau-

tietis, J. Varnelis, M. Lokašai-

čiūtė, M. Vaškevičienė, A. Galve-

nauskienė, Levanaševičius, M. Ka-

rakauskaitė, E. Gabrieličienė,

A. Šataitienė, V. Parulis, P. Re-

meikis, D. Dambrauskienė, J. Da-

mukaitis, P. Laukaitis J. Žebraus-

kas, M. Laukaitė, M. Matukaičiū-

tė, M. Žungailiūtė, E. Kalinaus-

kiūtė, M. Damukaičiūtė, O. Re-

meikiūtė, M. Remeikiūtė, E. Pet-

ranskienė, A. Bajoriūtė.

Iš viso su smulk. auk. \$107.00.

Gary, Ind.

Po \$1.00: P. Duonaitis, J. Jur-

kunas, A. Laurinaitis, V. Moc-

kaitienė, K. Pažera, S. Saraus-

kiūtė, A. Naugaitis, P. Tamoliu-

nienė, K. Laurinavičius, M. Mar-

gienė.

Iš viso su smulk. auk. \$14.70

Sheboygan, Wis.

Po \$1.00: J. Marialis, K. Krut-

ulis, A. Gribas, J. Baikauskas, S.

Reklaitis, J. Jakimavičius, J.

Matukavičius, T. Jrgailunas, A.

Buvida, P. Daugirda, V. Kubi-

lius, N. Gervilės, J. Aušravičius,

A. Brusoka.

Iš viso su smulkiaiom aukom?

So. Chicago, Ill.

Po \$1.00: A. Tabero, M. Klo-

za, P. Simutis, J. Mažulis, J.

Pečiukaitis, J. Nausiedas, K. Ba-

ranavičius, V. Rutkauskas, A.

Kupševičius, J. Karvelis, V. Ser-

dikevičius, A. Augškalnis, K.

Grikius, J. Karvelis, J. Trijonis.

Iš viso su smulk. auk. \$41.65.

AUKOS LIETUV. INFORM.

BIŪRUI IR MARIJAMP. MER-

GAICIŲ GIMNAZIJOS NAUDAI.

Export, Pa.

Po \$1.00: M. Matušis, M. Vi-

čienė, M. Grigalius, K. Bačius,

A. Trakas, J. Čižauskas, J. Jasai-

tis, J. Vičius, J. Puka, A. Butkus,

S. Ežerskis, J. Mickus.

Iš viso su smulkiaiom aukom \$16.00.

Homestead, Pa.

A. Tumasonis \$2.00

Po \$1.00: J. Gudžinas, I. Gri-

pas, M. Vaikšnoris, J. Grezaliu-

nas, T. Simkonis, A. Barzdylau-

kas, S. Indriulis, J. Bolikuas, V.

Aliošis, L. Kiršaitis, Benevičius,

M. Bukauskas, Kraušlys.

Iš viso su smulk. auk. \$22.31.

Pittsburg, Pa.

šv. Kazimiero parapija.

J. V. Majauskas \$5.00

J. Dailida \$4.00

Po \$1.00: K. J. Sutkaitis, V.

Numasonis, M. Proinis, J. Siaiko-

šauskas, P. Jokubas, V. Grinevi-
čius, P. Treynor (Airišius), J. Jo-
naitis, M. Uždavenis, O. Viršu-
lienė.

Iš viso su smulk. auk. \$31.56.

Sioux City, Java,

Po \$5.00: A. Juknis, A. Urbo-

nas.

Po \$2.00: K. Tumas, J. Rauba,

J. Pajodis, P. Jezulekas, J. Dir-

maitis.

Po \$1.50: J. Vinskontas, K.

Šukis.

Po \$1.00: F. Skaputis, K. Pu-

lekonis, J. Kundrevičius, J. Lo-

ronka, S. Dirmaitė, J. Mickinas,

A. Budotas, P. Vackauskas, M.

Slukonienė, J. Soldekas, J.

Žvirblis, A. Biržitenė, Baranaus-

kas, J. Gražis, V. Tula, M. Jo-

balaitis, J. Vincunus J. Jobulė-

nas, Kazlauskas, Šimkunas.

Iš viso su smulk. auk. \$56.82.

Inform. Biuro narius įrašė ir

užimokėjo:

Po \$50.00:

1. Kun. Ambrozaitis.

2. M. Milukas (šėrais).

Po \$52.00:

1. Kun. A. Skrypkas.

2. Kun. M. Gustaitis.

3. "Žiburys" Svetimo Dr. ja.

Po \$25.00:

1. J. Elijošius.

2. Kun. F. B. Serafinas.

Po \$10.00:

1. Kun. K. Skrypkas.

2. Kun. P. Lepelis.

3. Duda.

4. Kun. A. Petraitis.

5. Kun. A. Jurgutis (įmokėjo

3 dol.).

6. Kun. Meškauskas.

Po \$5.00:

1. J. Tamašauskaitė.

2. J. Kučas.

Tautos Fondo Komiteetui su-

sistvėre sekančiose vietose:

13. Girardville, Pa.

J. Petraitis, J. Raibikis, S.

Bielauskas.

14. Athol, Mass.:

Pirm. Dominikas Koroblis,

pirm. pagalb. Antanas Grigai-

lūnas, rašti. Stanis. Vidugis,

izdin. izdin. Kaz. Morkiauskis,

izdo glob.: Kastaneja Matu-

laitienė ir Juozefa Pliauskai-

tė.

15. Donora, Pa.:

Mikolas Kundzius, Petras

Ercius, Kun. M. J. Kazėnas.

16. Bridgeport, Conn.:

Pirmin. Anupras Cimelius,

raš. Jonas Sagevičius, izdin.

Pantaliūnas Stumbrys, izdo

glob.: Veronika Alinskaitė ir

Alionora Marciulaitienė.

Viršminėti T. F. Komitetai

yra įngalioti rinkti aukas į

Tautos Fondą.

Aukos įplaukė į Tautos

Fondą:

Nuo Gyvojo Rožančiaus Mote-

rų, (North Side), Chicago,

Illinois \$10.65

Nuo parapijonų Nekalto

P. M. Prasidėjimo pa-

rapijos (Cambridge,

Mass.) \$205.00

J. G. KAWALLS
Lietuviai Fotografai
1624 W. 47th St. Kertė Marshall Ave. netoli nuo Ashland Ave.
Naujausi ir geriausi paveikslai vestuvėms ir kitoms atsitiktinėms. Ateik ir pat pamatyt.

EXTRA \$\$\$\$ Jums
7 reikalingi daiktai vertės **\$25.00**
tik už **\$5.85**

PINIGŲ NESIŪK. Didžiausias pasiūlymas, koks kada nors buvo. Vienintelis atsitiktinis anšluzas. Kad supažindinti su mūsų naujais geležinio laikrodžiais ir kitais dalykais, mes siūniamo augsto laipsnio gražiai įpauštytą su puikiais akmenais moterų arba vyrų laikrodį už \$5.85. Su gražiniu, spilką dykai. Pilnai garantuojame. Vienas laikrodis vertas \$15.00 kiti dalykai \$10.00. Nepirk pigių dalykų kur kitur, bet pamatyt mūsų laikrodžius. Specialis pasiūlymas. Sugrąžink šią apskelbimą parodant savo vardą, pavardę ir antrašlę ir mes išsiųsime visus augstiausius pažymėtus dalykus jums peržiūrėti ir išbandyti. Jei tiks užmokėk agentui \$5.85 ir ekspreso kaštus. Rašyk tuojau **FISHLER and Co. ATHENAEUM BLDG. CHICAGO, ILLINOIS.**

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT ISMOKESNIO 100. KASDIENA.
Jeigu apsimatote mokėti po 10c. kasdien, tai išsiųsime jums ant išmokėsio labai puikų Gramafoną su 16 rekordais (32 val. valkais) visokių dainų, valcų, maršų ir t. t. kuriuos patys išsirinksite. Gerumas mūsų gramafonų gvarantuos kiekvienam rašyta gvarantuoja. Išsiųsime naujus specialius rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškų ir Mažorinų. Rašykite tuojau reikalaujanti katalogo ir paaiškinimų įdėdami kraso ženklelį atsakymui.
LIBERTY COMMERCIAL CO
233 E. 14 ST., NEW YORK.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION
JURTA 1867 M.
S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 procentus ant metų, kurį pridedam kas pusę metų.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolėtojus randam ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkinius; skolina pinigus ant įtaisyčių savastijų (proprerčių).

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė
Gydo visokias ligas
Specialistė moterų ir vaikų ligose
VALANDOS: 9-12 prieš piet; 4:30-7:30 vakare, Nedėliomis 9-12 prieš piet.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienmalyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių metų pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School). Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliarijo mokslo, arba ir atskiriam, yra mokymai: muzika, pašėmas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale melderama kreiptis prie Motinos Perdėtinės šino antrašlę:

**Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.**

Ką tik išspausdinta nauja prezijos knyga
"AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poetų
DR. KUN. M. GUSTAIČIO

Knyga spausdinta ant gražios popierės, malonu pažiūrėti, bet dar maloniau skaityti.

KAINA TIK 10 CENTU

Reikalaujanti adresuokite:

Draugas Pub. Co.
1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

Yards 741

J. F. EUDEIKIS
GRABORIUS
Parsamą karietis ir automobilius dėl pagarbų, vestuvių ir krikštynų. 4808 Hermitage ave. Chicago

Tel. Drover 7042

Dr. G. Z. Vezel (Vezelis)
Lietuviškas Dentistas
4712 So. Ashland Ave.
arti 47to gatvės

Tel. Yards 1594

ED. REUTER
Didžiausiu sluvamų mašinų krautuvė. Mašinas parduodame nuo \$3.00 ir augstiau.
1616 W. 47th St. Chicago, Ill.

Telefonas Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas
2302 So. Leavitt St.

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE
Geriausia Akušerka
3364 So. Halsted St., CHICAGO
(kampas 34to)

Tel. Drover 5052

DR. K. DRANGELIS
LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 11 rytą, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare. Nedėliomis ir Seredoms pagal sutartį.
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

TEMYKITE!
Mes prosijame visai veltui per visus metus kiekvieną mūsų krautuvėje pirktą siutą.
Ateik ir pažiūrėk mūsų puikių siutų ir čoverkyų.
Atmink, kad mūsų kainos yra pigiausios ir tavog duodame geriausias.

S. Kulvinsky
4558 So. Ashland Ave.

Du-kart Savaitinis Laikraštis "SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas U-tarninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata kasmetuoja metams: Amerikoje \$2.50 metams, pusė metų \$1.25. Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams, \$1.75 pusė metų.

Rašykite šiandien, o gausite vieną numerį pasiūlymų dykai, adresuojant

W. D. BOCKOWSKI - CO.
Mahanoy City, Pa.

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu \$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūvoma. Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 procentus ant metų sudėtų pinigų. Galite susisiekti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite
išdirininkas
Maudagus patarnavimas

LIETUVIŠKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.
4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Primaname pinigus į Banką užkėdėjimui nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečia procenta ratomis ant metų. Siūniamo pinigų į visą dalį svieto pigiai, greitai ir be išimties, ovestim žemių pinigų namams, perkaime ir parduodame. Parduodame sifortas ant visų lūnų į kraują ir š kraują, taipgi siūlėtus ant gėdėkėlių po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir quoda rodą lietuviams visokiose atsitiktinėse ir reikalause ypatikai ir per laikus. Tik kreipitės visimintu antrašu.

M. A. Norkunas,
Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklu draugystė, o ypatingai: karkardų guzikų, metalinių, anameliotų ir padengtu celuloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artimiausiu laikais.

M. A. Norkunas
146 MELROSE ST., MONTELEO, MASS.

Bell System

Patarnavimas yra žodis, kurio pasigaunama, sutartį padaryti.
Patarnavimas yra apkalbėjimo dalykas su pardavėju mechaninių prietaisų, radandų, transportacijos, komunikacijos — viso to kas tik turi vertę.

Bell Sistema
yra ypatingas tame atžvilgy patarnavimas, nes turi.

8.100.000
vietų išmėtytų po visas
Suvienytas Valstijas ir Kanadą
iš ko gali patikrinti apie patarnavimo gerumą. Kiekvienas telefonas sujungtas su kiekvienu kitu telefonu visuotiname Bell patarnavime. Kad išpažinti visą vertę patarnavimo vartok vietinį ir Long Distance telefoną.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė
CHARLES DICKENS
Lietuvių Kalbon Vertė
Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka Pradėjus skaityti, sunku yra atsisitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaito šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja **TIKTAI \$1.00**

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI
ko lietuviams šiame svarbiame momente kaip tautai reikia, skaityk naujai išėjusią knygą:

Kokia Autonomija LIETUVAI REIKALINGA?
Parašė J. GABRYŠ
KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojau šiuo adresu:
Draugas Publishing Co.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

Naujos "Draugo" spaustuovės Knygos

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos:
Huckleberry Finnas, parašyta garsaus Amerikos raštininko humoristo Mark Twaino. Gražiai lietuvių kalbon versta Jono Kmito. Labai puiki apysaka iš amerikiečių gyvenimo. Daug juokingo ir puikaus skaitymo.
Stora knyga, kaina tik 75 centai

Reikalaujanti kreipkitės:
Draugas Pub. Co.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ŽVAIGZDĖ"

"ŽVAIGZDĖ", yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis 16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSEINA TIK \$2.00

Europoj ir kitur \$4.00

Karispondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGZDĖ"
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Visi užsisakykite
Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKĄ"

Dienraštį "Kataliką" žinios tils daug greičiau ir plačiau; į visus pajudintus mūsų gyvenime klausimus knoplačiausia atsiliepsime.

Dienraštis "Katalikas" yra bepartys laikraštis ir prisilaikys ramaus kultūrinio darbo.

Todėl dienraštį "Kataliką" bus galima aiškiai ir plačiai nušviesti lietuvių, o ypač Amerikos naujokynuose gyvenančių, S. Valstijų ir kitų šalių gyvenimas, paduoti daugiausia žinių iš Europos karo lauko ir visuomenės gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Canadoje metams \$5.00
pusė metų \$3.00
trims mėnesiams \$1.75

Užsienyje, Europoje ir kitur metams \$7.00
pusė metų \$4.00

Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
"KATALIKAS"
3249 So. Morgan St., Chicago

Jei nori žinių iš
Škotijos ar Anglijos
išsiųsk dvisavaitinį laikraštį
"IŠEVIŲ DRAUGĄ"

Vienintelį Didžiosios Britanijos Lietuvių-Katalikų organą.
Kaina metams vienas doleris
Pusei metų 50 centų.

Adresas: Rev. Jos. Norbut
Mossend, Lanarkshire,
Scotland.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinau kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja me-lui tik \$2.00, pusė metų \$1.00.

Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

SAUGOKIES pamegdžiojimui, ir visada reikalauk tikro Richterio Pain — Expeller su inkaro ženklu, kaip ant pavelslo.

25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiai iš
F. Ad. Richter & Co
74-80 Washington Street, NEW YORK.

P. A. MAZEIKA

Seniausias lietuviškas graborius Chicago miesto. Per 15 metų mano graborytės tarnauja savo broliams lietuviams. Grabai yra numazinta kaina: dideli nuo \$12.00 ir augstiau, o maži grabeliai nuo \$3.00 ir augstiau. Meldžiu atvažiuoti į mano krautuvę, o persitikrinsite, kad ne reikia sunkiai uždirbtus pinigus mėti, jie paliks našlaičiams, kurie bėdąs patiekia. Žinokite gerai, jei norite mokėti \$100.00 tai pas mane galite gauti už \$50.00. Neklausykite agentų ir kokių bobelių, bet nueikite pas kitą ir persitikrinkite kas pigiau daro. Darome pigian, nes turime savo dirbtuvę, savo karaboną ir daugybę automobilių.

Su pagarba **P. A. MAZEIKA.**
3315 Auburn ave. Tel. Yards 1158

FARMOS! FARMOS!

Galima lengvai ingyti su mažu kapitalu, ir būti neprigulmingu ir nebijoti bedarbės nei streikų, arba sufeidimų dirbtuvėse ar kasyklose arba ligų miestuose. Atvažiuok į Arkansas, štonai laukia tamstos neprigulmės ir malonus ir sveikas gyvenimas, lietuviškoj kolonijoj, kurioj jau gyvenam keletas lietuvių ir kas kartas vis atvažiuoja daugiau lietuvių ir perka sau žemės. Tai kodėl tamsta neatvažiuoji pas mus apsigyventi? Žemės čionai yra derlingos, del visokių augmenų, javų, sodų, fruktų ir auginimo gyvulių. Dabar tos žemės yra parduodamos pigiai ir ant lengvų išmokėjimų, arti prie gelžkelių ir turgaus miestų ir gerų mokyklų del vaikų. Klimatas malonus, vanduo čistas ir sveikas. Žiema trumpa, šalčių visai nėra; auginama dvejus javus ant metų. Kompanija padavoją budinkus ir duoda ant lengvų išmokėjimų, jeigu kas to reikalauja, nereikia mokėti procento nei takų per pirmus dvejus metus.

Rašyk tuoj, arba atsilauk ypatiskai, gausi visokias reikalingas žinias — mes prisisiūsimie vietinių gyventojų adrisus, kurie tamstai vėskį aprašys apie tuos kraštus.

ARKANSAS FARM COMPANY.
J. D. Simanowski Manager, 239 Railway Exchange Chicago, Ill.

LIETUVA.

Judomuose Paveiksluose jau amerikie-jel Pirmu kartu Lietuvos judėjimas gyvuose paveiksluose mūsų istorijoj.

Nepamirškite ateiti ant šio perstatymo, pažvelgti į savo gimtinę kraštą, kurį aplėdote. Nekartą apgaliaujan mūsų paliktos tėvynės Dangūmas sako: "trokšta mano širdis dar kartą Lietuvą pamatyti..."

Pamatę prieš savo akis vaizdą, perstatantį Lietuvoje gyvenančius mūsų likusius brolius ir sesutės bei senelius dar prieš karės laiką. Prisiminsim ir šių dienų Lietuvoje mūsų brolių kritikąjį gyvenimą su visoms karis baisenybėmis, nes Lietuva, tai karės laukas!

Paveikslai bus rodomi iš Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijų. Taipgi ir iš Mažosios Lietuvos (Prūsų).

Tarpuose paveikslų rodomo bus iliustruotos dainos ir deklamacijos dainuoto solo pone Elz. Račūnienė.

Paveikslus rodis gabus mašinos operatorius p. J. M. Danielius, kuris ilgą laiką prie to praktikavosi.

Apart šių vaizdėlių bus perstatyta visoki vasaros laukų darbai Lietuvoje. Kinematografistas A. T. Račūnas.

Perstatymaf atsisbus šiuose vietose:

Utarinko vakaro spalių (Oct.) 20 d. 1914 m. Lieuvių bažnytinėje salėje. Ansonia, Conn.

Pėtnyčios vakare, spalio 23 d. 1914 m. Conway Hall; 460 Main str., Hartford, Conn.

Spalio 24-25 Lieuvių svetainėje, 354 Park str., New Britain, Conn.